



# မြေသိမ်းသည့် ဆိုလေတိုင်း ၂၄

မြေယာဥပဒေရေးရာ လက်တွေ့အသုံးချစာတမ်းများ

ဦးမောင်မောင်ညွန့်



မြေသိမ်းအက်ဥပဒေကို ကျင့်သုံး၍ သိမ်းယူရာတွင် ကျင့်သုံးသူတို့အနေဖြင့် နည်းဥပဒေ၊ အမိန့် ဆင့်ဆိုချက်များနှင့်အညီ လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်မှု မရှိသဖြင့် မြေသိမ်းယူခြင်းခံရသူတို့ ရသင့် ရထိုက်သည့် လျော်ကြေး၊ နစ်နာကြေးများကို ဥပဒေနှင့်အညီ ရရှိခံစားခွင့် မရှိခဲ့ကြသည်များ ရှိနိုင်သကဲ့သို့ အခြားသော ဥပဒေများ၏ တည်ဆဲကာလက အဆိုပါ ဥပဒေများနှင့်အညီ ကျင့်သုံး ကာ လုပ်ကိုင် အသုံးပြုခွင့်များ ရှိသိမ်းခံရသည့် ဖြစ်စဉ်များလည်း ရှိနေမည် ဖြစ်ပါသည်။

မြေသိမ်းသည် ဆိုလေတိုင်း မှ

အစိုးရက စီမံခန့်ခွဲပိုင်ခွင့်ရှိသောမြေဟု သတ်မှတ်သည့် နိုင်ငံပိုင်မြေ ဟူသည်တိုင်းအား အထွေ ထွေ အုပ်ချုပ်ရေးဦးစီးဌာနက စီမံခန့်ခွဲခွင့် ရှိပါသလားဟု မေးလာပါလျှင် မရှိပါဟု ဖြေရပါမည်။ တည်ဆဲဥပဒေတစ်ရပ်ရပ်အရ မိမိဌာနအား လုပ်ပိုင်ခွင့် အပ်နှင်းထားသည့် နိုင်ငံပိုင်မြေကိုသာ အစိုးရက စီမံခန့်ခွဲပိုင်ခွင့်ရှိသော မြေအမျိုးအစားအဖြစ် မှတ်ယူ၍ စီမံခန့်ခွဲပိုင်ခွင့် ရှိပါမည်။

မြို့ရွာပြင်ပ စက်မှု/စီးပွားကရန် မှ

ယခင်က ဖြစ်ခဲ့သည်များကို အပြစ်တင် လက်ညှိုးထိုးနေရုံမျှဖြင့် ထိုဖြစ်ရပ်များကို ကုစားခြင်း မဖြစ်ပေ။ သမိုင်းအမွေကို ဆက်ခံနေရသူများပီပီ နိုင်ငံတော်၏အကျိုး၊ နိုင်ငံသား ပြည်သူတို့၏ အကျိုးအတွက် ယင်းဖြစ်ရပ်တို့ကို ပြန်လည်ကုစားပြီး ဥပဒေနှင့်အညီ ပြန်လည်တည်မတ်ပေး ခြင်းဖြင့် နိုင်ငံတော်နှင့် နိုင်ငံသား ပြည်သူ နှစ်ဦးနှစ်ဖက် အကျိုးရှိသည့် (Win-Win Situation) ကို ဖန်တီး ဖော်ဆောင်ရန်မှာ မျက်မှောက်ကာလ တာဝန်ထမ်းဆောင်နေကြသော အစိုးရ အဖွဲ့များ၊ ဌာနဆိုင်ရာများ၏ သမိုင်းပေးတာဝန်ဟု ဆိုပါက မှားနိုင်မည် မထင်ပါ။

မြို့မြေတိုးချဲ့ ခြင်း မှ

ပုဂ္ဂလိက တစ်ဦးချင်း ပိုင်ဆိုင်နေသည့် ဘိုးဘပိုင်မြေကို ဘာသာ၊ သာသနာအတွက် အသုံးပြုရန် တိုက်ရိုက် ရေစက်ချ လှူမည် ဆိုပါက ဥပဒေက အသိအမှတ်မပြုပါ။ မြေကို မင်းအစိုးရကသာ ပိုင်၍ မင်းအစိုးရကသာ လှူဒါန်းမှ ပိုင်ရှင်က လှူဒါန်းခြင်းမြောက်မည်ဟု သတ်မှတ်ထားပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ ပုဂ္ဂလိက တစ်ဦးချင်းက ဘာသာ၊ သာသနာအတွက် မိမိပိုင်မြေကို လှူမည်ဆိုပါက ရှေးဦးစွာ အဆိုပါ မြေကို နိုင်ငံတော်အစိုးရသို့ အပြီးအမြတ် ပြန်လည်လွှဲအပ်ရပါမည်။ ထိုအခါ အစိုးရက စီမံချထားပိုင်ရှိသော နိုင်ငံပိုင်မြေ ဖြစ်သွားပြီး အစိုးရကဖြစ်စေ၊ အစိုးရ ကိုယ်စားဖြစ်စေ ဘာသာ၊ သာသနာရေးအတွက် အခွန်လွတ် အပိုင်ပေးအပ် ချထားခြင်းပြုမည်ဟု ဆိုလိုရင်း ဖြစ် ပါသည်။

အခွန်လွတ် သာသနာမြေ မှ







- ◆ မြေသိမ်းသည်ဟု ဆိုလိုက်လျှင် ဥပဒေလောကသားတချို့ အပါအဝင် လူအများက ၁၈၉၄ ခုနှစ် မြေသိမ်း အက်ဥပဒေကိုသာ မြင်ယောင်ကြပါသည်။ အမှန်မှာ မြေသိမ်း အက်ဥပဒေ ဟူသည် အများပြည်သူအတွက် Public Purpose အသုံးပြုရန် မြေလိုအပ်သည့် ကိစ္စများတွင်သာ သိမ်းယူရသည့် ဥပဒေ ဖြစ်ပါသည်။ ယင်းသို့ အများပြည်သူကိစ္စအတွက် ဆိုသည့် စကားရပ်ကို ဥပဒေ၌ အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုရာတွင် အစိုးရတို့၏ ပြုမြဲအလုပ်ဖြစ်သည့် ကိစ္စရပ်များကို အများပြည်သူကိစ္စဟု ဆိုခဲ့ပါသည်။ တစ်နည်းဆိုရသော် အစိုးရ ဟူသည် ပြည်သူအတွက် လုပ်ဆောင်စမြဲ ဖြစ်သဖြင့် အစိုးရကိစ္စရပ်အတွက် သိမ်းယူခြင်းသည် အများပြည်သူ ကိစ္စရပ်အတွက် သိမ်းယူခြင်းပင် ဖြစ်ပြီး အများပြည်သူအတွက် ဖြစ်သည် မဖြစ်သည်ကို နိုင်ငံတော်သမ္မတက အဆုံးအဖြတ်ပေးမည် ဖြစ်ပါသည်။

မြေသိမ်းသည် ဆိုလေတိုင်း ဖ

- ◆ နိုင်ငံပိုင်မြေ ဆိုရာတွင် မြို့ရွာအတွင်းမှ မြေများအနက် အစိုးရကိုယ်တိုင်က ဖြစ်စေ၊ အစိုးရ၏ကိုယ်စား လုပ်ပိုင်ခွင့် အပ်နှင်းခြင်း ခံရသူကဖြစ်စေ တစ်စုံတစ်ဦး သို့မဟုတ် အဖွဲ့အစည်း တစ်ရပ်ရပ်သို့ အခွန်တော်လွတ် အပြီးအပိုင် ပေးအပ်စာချုပ်ဖြင့် ပေးအပ်ထားခြင်း မရှိသည့် သို့မဟုတ် ယင်းသို့ ပေးအပ်ကြောင်း အသိအမှတ်မပြုသည့် သို့မဟုတ် ဆက်လက်ပေးအပ်ခြင်း မပြုသည့် မြေများကို ဆိုလိုခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ တစ်နည်းဆိုရသော် မြို့ရွာအတွင်း မည်သူတစ်ဦးတစ်ယောက်မျှ စာဖြင့် အခွန်လွတ် အပိုင် ရထားခြင်း မရှိသည့်မြေများသည် နိုင်ငံပိုင်မြေများ ဖြစ်ပါသည်။

တစ်ခွန်း သူ့ကို ပြောလိုက်ပါ ဖ

- ◆ မြေကို စီမံခန့်ခွဲနေသည့် ဌာနတစ်ရပ်အနေဖြင့် မိမိဌာန၏ လုပ်ပိုင်ခွင့် ဖြစ်သည် ဟု တစ်ဖက်ပိတ် စဉ်းစား ဆုံးဖြတ်နေခြင်း မဖြစ်စေဘဲ နိုင်ငံတော်က ပြဌာန်းထားသည့် ဥပဒေ၊ နည်းဥပဒေများ အားလုံးကို လေးစား လိုက်နာရန် တာဝန်ကို မပ်မယ်စေလိုပါ။ သို့ပါ၍ ဥပဒေများကို နှစ်စဉ်စွာ လေ့လာပြီး ရှုထောင့်ပေါင်းစုံက စဉ်းစားသုံးသပ်ကာ တည်ဆဲဥပဒေများအားလုံးနှင့် ညီညွတ်သည့် ဆုံးဖြတ်ချက်၊ အမိန့်ကိုသာ ချမှတ် ဆောင်ရွက်သင့်ပါသည်။ ယင်းသည်သာလျှင် Rule of Law (တရားဥပဒေ စိုးမိုးရေး) ဖြစ်ပါမည်။

ဗြိ.ရွာ ပြင်ပ စက်မှု/စီးပွား ဂရုန် ၄

- ◆ မိမိဌာနက တာဝန်ယူစီမံခန့်ခွဲနေရသည့် ဥပဒေကို နည်းဥပဒေ၊ အမိန့်ကြော်ငြာစာ၊ အမိန့်ဆင့်ဆိုချက်၊ ညွှန်ကြားချက်များနှင့်တကွ ချိတ်ဆက်၍ ပြည့်စုံစွာ သုံးသပ်ကြရန် လိုအပ်သကဲ့သို့ မြေများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ပြဌာန်း ထုတ်ပြန်ထားသည့် တည်ဆဲဥပဒေများအရ အခြားသော ဌာနဆိုင်ရာများ၏တာဝန်နှင့် လုပ်ပိုင်ခွင့်ကိုလည်း သိနားလည်ကြရမည် ဖြစ်ပါသည်။ မိမိဌာန၏ဥက္ကဋ္ဌကလေးအတွင်းမှသာ စဉ်းစားခြင်း မပြုဘဲ ဖောက်ထွက်စဉ်းစားကြရန် အထူး လိုအပ်လှပါသည်။

ဗြိ.မြေ တိုးချခြင်း ၄

- ◆ အထက်မြန်မာပြည် မြေနှင့် အခွန်တော်စည်းမျဉ်းအရ အသိအမှတ်ပြုထားသည့် ဓားမဦးချမြေ (ဘိုးဘပိုင်မြေ) များကို ဘာသာရေးအတွက် အသုံးပြုရန် လူပုဂ္ဂိုလ် တစ်ဦးချင်းက လှူဒါန်းမှုကို ဥပဒေအရ တရားဝင်ဆောင်ရွက်ရန် သတ်မှတ်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ပုဂ္ဂလိက တစ်ဦးချင်း ပိုင်ဆိုင်နေသည့် ဘိုးဘပိုင်မြေကို ဘာသာ၊ သာသနာအတွက် အသုံးပြုရန် တိုက်ရိုက် ရေစက်ချ လှူမည် ဆိုပါက ဥပဒေက အသိအမှတ်မပြုပါ။ မြေကို မင်းအစိုးရကသာ ပိုင်၍ မင်းအစိုးရကသာ လှူဒါန်းမှု ပိုင်ရှင်က လှူဒါန်းခြင်း မြောက်မည်ဟု သတ်မှတ်ထားပါသည်။

အခွန်လွတ် သာသနာ့မြေ ၄

- ◆ မြေနုနှင့် မြေရင့်တို့၏ ကွဲပြားမှုကို ကျေးလက်နေ ကျွန်းမြေ၌ စိုက်ပျိုး လုပ်ကိုင်သူများက အသိဆုံး ဖြစ်သည်နှင့်အညီ ယင်းတို့ကို ခွဲခြား သတ်မှတ်ရာတွင် ဌာနဆိုင်ရာ ဖြစ်သည့် အခွန် မြေတိုင်းစာရေးတို့က အဓိက မဟုတ်ဘဲ ကျေးရွာသူ ကျေးရွာသားတို့က ရွေးချယ် တင်မြှောက်ထားသည့် သမာဓိလူကြီးများ၏ သဘောထားမှတ်ချက်က ပဓာန ဖြစ်ကြောင်း ညွှန်ကြားမှုသည် နှောင်းလူများ သင်ခန်းစာယူဖွယ်ရာတစ်ရပ်အဖြစ် မြင်မိပါသည်။

ကျွန်းမြေနှင့် မြေနုကျွန်း ၄

WISDOM HOUSE  
စာအုပ် ၂၀၇

မြေသိမ်းသည်ဆိုလေတိုင်း နှင့်  
မြေယာဥပဒေရေးရာ လက်တွေ့အသုံးချစာတမ်းများ  
ဦးမောင်မောင်ညွန့်



WISDOM HOUSE

☎ ၀၁-၅၄၅၀၃၆၊ ၀၉-၅၀၅-၈၅၃၃၊ ၀၉-၄၃၀-၄၁၈၅၇။  
wisdomhouse.mm@gmail.com

ပထမအကြိမ်  
အုပ်ချုပ်  
ထုတ်ဝေသူ

ဇွန်လ၊ ၂၀၁၈ ခုနှစ်။

၅၀၀  
ဦးမောင်မောင်

Wisdom House စာအုပ်တိုက် (မြ-၀၀၄၇၁)၊  
အခန်း (၂၀၄)၊ တိုက် (၈၇၅-၈၇၆)၊  
လက်ဝဲမင်းဒင်လမ်း၊ မေတ္တာညွန့်ရပ်ကွက်၊  
တာမွေမြို့နယ်၊ ရန်ကုန်မြို့။

ပုံနှိပ်သူ

ဦးဇော်မြင့်ဝင်း  
ကာလာဇွန်ပုံနှိပ်တိုက် (မြ-၀၀၁၄၂)၊  
အမှတ် (၈၄)၊ (၃၁) လမ်း (အထက်)၊  
ပန်းဘဲတန်းမြို့နယ်၊ ရန်ကုန်။

မျက်နှာဖုံးဒီဇိုင်း  
အတွင်းအပြင်အဆင်  
တည်းဖြတ်  
တန်ဖိုး

ကိုကြီးဌေး  
H. Lwin  
အေးကျော်မင်း  
၆၀၀၀ အုပ်ချုပ် - ၁၀၀၀၀

၃၃၀

မောင်မောင်ညွန့်၊ ဦး  
မြေသိမ်းသည် ဆိုလေတိုင်းနှင့် မြေယာဥပဒေရေးရာ လက်တွေ့အသုံးချစာတမ်းများ/  
ဦးမောင်မောင်ညွန့် - ရန်ကုန်။  
Wisdom House စာအုပ်တိုက်၊ ၂၀၁၈။  
၂၉၀ စာ၊ ၁၃ x ၂၀.၅ စင်တီ။  
(၁) မြေသိမ်းသည် ဆိုလေတိုင်းနှင့် မြေယာဥပဒေရေးရာလက်တွေ့အသုံးချစာတမ်းများ

### ဦးမောင်မောင်ညွန့်

အဖ ဦးတင်ညွန့်၊ အမိ ဒေါ်တူးတို့မှ ဧရာဝတီတိုင်း ဒေသရဲမြို့တွင် ၁၉၅၅ ခုနှစ် ဧပြီလ ၁၂ ရက်နေ့၌ မွေးဖွားသည်။ အခြေခံပညာများကို မန္တလေးမြို့ စိန့်ပီတာကျောင်း၊ ပဲခူးမြို့ အထက (၃)၊ ရန်ကုန်မြို့ ဝိဇ္ဇာတထောင် အထက (၆) တို့တွင် သင်ယူ၍ ၁၉၇၁ ခုနှစ်တွင် အခြေခံပညာ အထက်တန်း စာမေးပွဲကို အောင်မြင်သည်။ ၁၉၇၇ ခုနှစ်တွင် ရန်ကုန် ဝိဇ္ဇာနှင့်သိပ္ပံတက္ကသိုလ်မှ ဘူမိဗေဒ အဓိကဖြင့် သိပ္ပံဘွဲ့ကို ရရှိခဲ့သည်။ ထို့နောက် အထက်တန်းရှေ့နေ စာမေးပွဲ၊ မှတ်ပုံတင်ရှေ့နေစာမေးပွဲများ ဖြေဆို အောင်မြင်ခဲ့သည်။

ဗဟိုဝန်ထမ်းတက္ကသိုလ် (ဖောင်ကြီး) တွင် နိုင်ငံရေးသိပ္ပံဌာန၌ နည်းပြ အဖြစ် ၁၉၈၁ ခုနှစ်မှ ၁၉၈၅ ခုနှစ်အထိ တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့သည်။ ထို့နောက် မြို့နယ်ပြည်သူ့ကောင်စီရုံး ဒုတိယ ရုံးအဖွဲ့မှူးအဖြစ် ပြောင်းရွှေ့ တာဝန်ထမ်း ဆောင်ပြီး ၁၉၈၈ ခုနှစ် နောက်ပိုင်း၌ ပြည်ထဲရေးဝန်ကြီးဌာန အထွေထွေ အုပ်ချုပ်ရေး ဦးစီးဌာနတွင် ပုဇွန်တောင်မြို့နယ်၊ တောင်ဥက္ကလာပမြို့နယ်၊ မြစ်ကြီးနားမြို့နယ်၊ အင်ဂျန်းယန်မြို့နယ်၊ တာမွေမြို့နယ်၊ သီပေါမြို့နယ်၊ ပန်ဝိုင် မြို့နယ်၊ မော်လမြိုင်ခရိုင်၊ မွန်ပြည်နယ်ရုံးတို့တွင် တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့ပြီးနောက် ၂၀၀၂ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလတွင် နိုင်ငံ့ဝန်ထမ်းအဖြစ်မှ အငြိမ်းစားယူခဲ့သည်။

ထို့နောက် ရတနာပဒေသာကုမ္ပဏီလီမိတက်၊ ဘူမိမြန်တိုင်းတံခွန် ဓာတ် သတ္တု တူးဖော်ရေး ကုမ္ပဏီလီမိတက်၊ ရသာချို စက်မှုလက်မှုလုပ်ငန်း လီမိတက် တို့တွင် ဒုတိယအထွေထွေမန်နေဂျာ၊ အထွေထွေမန်နေဂျာ စသည့် တာဝန်များ ကို ဆောင်ရွက်ကာ အသက် ၆၀ ပြည့်သည့် ၂၀၁၅ ခုနှစ် ဧပြီလတွင် ဝန်ထမ်း လုပ်ငန်း တာဝန်များမှ အနားယူခဲ့သည်။

ဝန်ထမ်းဘဝမှ လုံးဝ အနားယူပြီးနောက် မြန်မာနိုင်ငံ၏ တည်ဆဲဥပဒေ များ၊ ဥပဒေစာအုပ်များ၊ နိုင်ငံတကာမှ ဥပဒေများကို e-book များ ပြုလုပ်၍ ဒီဗီဒီချုပ်တွင် ထည့်သွင်းကာ မြန်မာနိုင်ငံအနှံ့မှ ဥပဒေ လေ့လာသူများထံ ပညာ ဒါနအဖြစ် အခမဲ့ ဖြန့်ဝေပေးခဲ့သည်။ ထို့နောက် အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့် ရေးသား ထားသည့် မြေသိမ်းဥပဒေလက်စွဲ၊ ရှေ့နေလိုက်ပါသူများ အက်ဥပဒေ၊ သက်သေ

ခံ အက်ဥပဒေကို ပြင်ဆင်သည့် ဥပဒေ၊ ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ဥပဒေကို ပြင်ဆင်သည့် ဥပဒေ၊ အောက်မြန်မာပြည် မြေနှင့် အခွန်တော် အက်ဥပဒေ၊ အထက်မြန်မာပြည် မြေနှင့်အခွန်တော်စည်းမျဉ်း၊ အောက်မြန်မာပြည် မြို့နှင့် ကျေးရွာမြေများ ဥပဒေနှင့် နည်းဥပဒေ၊ ယစ်မျိုးဥပဒေလက်စွဲတို့ကို အင်္ဂလိပ်-မြန်မာနှစ်ဘာသာဖြင့် ပြုစုကာ ရွှေမိုးစာပေ၊ ခရေဖူးစာပေတို့မှ ထုတ်ဝေခဲ့သည်။ ယခုအခါ မြေနယ်သတ်ဥပဒေလက်စွဲ (Boundaries Manual) အင်္ဂလိပ်-မြန်မာနှစ်ဘာသာ၊ မြန်မာနိုင်ငံ ရပ်ကွက်နှင့် ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးသမိုင်းတို့ကို စာအုပ်အဖြစ် ထုတ်ဝေရေး စီစဉ်လျက်ရှိသည်။

မြေယာမဏ္ဍိုင်အဖွဲ့တွင် ဦးဇော်မင်း (နတ်မောက်) နှင့် ပူးတွဲ၍ နိုင်ငံတော်ရှိ တည်ဆဲ မြေယာဥပဒေများ ပြင်ဆင်ရေးတွင် အကြံပေးခြင်း၊ အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲများတွင် ဦးဆောင်ဆွေးနွေးခြင်း လုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်နေသကဲ့သို့ ငြိမ်းချမ်းရေးနှင့် လူမှုတရားမျှတမှု ဖော်ဆောင်ရေးအဖွဲ့က တာဝန်ယူ ဆောင်ရွက်သည့် တောင်သူလယ်သမားရေးရာ ပညာပေး သင်တန်းများတွင် မြေယာဥပဒေများ ရက်တိုသင်တန်းပေးခြင်း၊ အရပ်ဘက် အဖွဲ့အစည်းများကို နယ်မြေဆင်း၍ မြေယာဥပဒေအကြောင်း သိမှတ်ဖွယ်ရာ ဆွေးနွေးဟောပြောခြင်းတို့ကို ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည်။

ယခုအခါ မြေယာမဏ္ဍိုင်အဖွဲ့ (Land Core Group) တွင် မြေယာဥပဒေအကြံပေးအဖြစ် ဆောင်ရွက်ရင်း ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး ကျောက်တံတားမြို့နယ် အမှတ် (၈) ရပ်ကွက်၊ (၃၉) လမ်း၊ တိုက်အမှတ် (၂၈၀)၊ (၇) လွှာအခန်းတွင် နေထိုင်လျက်ရှိပါသည်။

### မာတိကာ

◆ မိတ်ဆက်အမှာစာ	က
၁။ မြေသိမ်းသည် ဆိုလေတိုင်း	၁
၂။ တစ်ခွန်း သူ့ကို ပြောလိုက်ပါ	၂၉
၃။ မြို့ရွာပြင်ပ စက်မှု/စီးပွား ဂရုန်	၅၅
၄။ မြေယာခွန် ကောက်ခံခြင်း	၈၉
၅။ မြို့မြေ တိုးချဲ့ခြင်း	၁၅၉
၆။ အခွန်လွတ် သာသနာ့မြေ	၂၀၉
၇။ ကျွန်းမြေနှင့် မြေကုကျွန်း	၂၅၁

### မိတ်ဆက်အမှာစာ

မိမိအနေဖြင့် Facebook ကို အသုံးပြုပြီး မြန်မာနိုင်ငံ နယ်မြေအနှံ့မှ မြေယာ ဥပဒေများအတွက် မေးလာကြသူများ၏ မေးခွန်းတို့ကို ဖြေကြားရင်း အများသို့ပါ တစ်ပါတည်း မျှဝေသည့် post များအဖြစ် နှစ်အတန်ကြာ ပြုလုပ်ခဲ့ပါသည်။ အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့် ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် အက်ဥပဒေ၊ စည်းမျဉ်းတို့ကိုသာ ယခုခေတ် လူငယ်များ ယနေ့ခေတ်သုံး စာအရေးအသားဖြင့် အဓိပ္ပာယ် သိရှိနိုင်ရန် စာအုပ်များအဖြစ် ထုတ်ဝေပေးခဲ့ပါသည်။ မိမိတစ်ဦးတည်း၏ အမြင်ဖြင့် ရေးခဲ့သည့် post များသည် မျက်မမြင်ပုဏ္ဏားတို့ ဆင်ကို စမ်းသပ်သည့်ပမာ မိမိ၏လေ့လာမှုနှင့် အတွေ့အကြုံသက်သက်ကိုသာ အခြေပြုထားသည်များ ဖြစ်ပါသည်။ မိမိအနေဖြင့် မှန်ကန်လိမ့်မည်ဟု ထင်မြင်ချက်ကြောင့် ရေးသားသည် မှန်သော်လည်း မိမိထက် အတွေ့အကြုံအသိအမြင် များပြားသူများ၊ ဥပဒေများကို နှံ့စပ်ကျေညက်စွာ တတ်ကျွမ်းသူများ၏အမြင်တွင် တိမ်းချော် မှားယွင်းမှုများ ရှိနေနိုင်ပါသည်။

သို့ဖြစ်၍ ယင်းကဲ့သို့ မိမိ၏အမြင်ကို Facebook တွင် post များအဖြစ် နေ့စဉ် ရေးသားခဲ့ချက်များကို စာအုပ်တစ်အုပ်အဖြစ် ထုတ်ဝေရန် လုံးဝ မစဉ်းစားခဲ့ပါ။ တစ်နည်းဆိုရသော် ပြဋ္ဌာန်းဥပဒေကို မတင်ပြဘဲ ပြဋ္ဌာန်းဥပဒေများကို ကောက်နုတ်၍ မိမိ၏အမြင်ဖြင့် ပေါင်းစပ်ရေးသားချက်များသာ ဖြစ်သောကြောင့် နှောင်းလူများ အမှန်ထင်ကာ ကိုးကားမှု မပြုမိကြစေရန် စာအုပ်တစ်အုပ်အဖြစ် မဖန်တီးခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

mgyoe.com

သို့ရာတွင် မိမိအနေဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံအနှံ့ ခရီးသွားကာ မြေယာ ဥပဒေများ ဆွေးနွေးမှုဝေစဉ် တွေ့ကြုံရသည့် ဌာနမှ ဂျူနီယာ ညီညီမတို့က စာအုပ် ထုတ်ပေးပါ။ ဤအမြင်ဖြင့် သုံးသပ်ချက်ဆောင်းပါး များကို စာအုပ်အဖြစ် လိုချင်ပါသည်ဟု တောင်းဆိုကြပါသည်။ မိမိ ကလည်း post များကို ကူးပြီး စာရွက်အဖြစ် ထုတ်၍ သိမ်းလျှင် ရ ပါသည်ဟု ဖြေသော်လည်း စာအုပ်အဖြစ် အမှတ်တရ သိမ်းလိုပါသည် ဟုသာ တောင်းဆိုကြပါသည်။

မနေသာသည့်အဆုံး စာအုပ်အဖြစ် ထုတ်ရန် စီစဉ်သည့်အခါ ပထမဆုံး တွေ့ရသည့် အခက်အခဲမှာ ရေးခဲ့သည့် စာမူများ သိမ်း မထားမိခြင်းပင် ဖြစ်ပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ သိမ်းထားသူများထံ အကူ အညီ တောင်း၍ စာမူများ ပြန်လည် စုဆောင်းရပါတော့သည်။ စာမူ များ စုစည်းပြီးသည့်အခါတွင်လည်း အခြေအနေ အချိန်အခါအရ ကိုက်ညီစေရန် ပြန်လည်စိစစ် တည်းဖြတ် ပြင်ဆင်ရပြန်ပါသည်။ သို့ဖြင့် ဤစာအုပ်ပါ ဆောင်းပါး ခုနစ်ပုဒ်ကို စာအုပ်အဖြစ် ထုတ်ဝေ ရန် အပ်လိုက်နိုင်ပါသည်။ ဤတွင် အများအတွက် မြေယာဆိုင်ရာ ဆောင်းပါးများကို စုစည်း ထည့်သွင်းပေးလိုက်ပါသည်။ အငြိမ်းစား ဝန်ထမ်းတစ်ဦးပီပီ နေ့စဉ်နှင့်အမျှ စာများ ရေးနေသည် ဖြစ်ရာ ဤ စာအုပ်တွင် ဆောင်းပါးများ အစုံအလင် မျှဝေပေးနိုင်ဘဲ ကျန်ရှိနေ ဦးမည် ဖြစ်ပါသည်။ ယင်းတို့ကိုလည်း ဆက်လက် ဖြန့်ဝေပေးနိုင်ရန် ကြိုးစားပါဦးမည်။

အထူး တင်ပြလိုသည်မှာ ဤစာအုပ်ပါ ဆောင်းပါးတို့သည် မိမိ တစ်ဦးတည်း၏ အမြင်သက်သက်ဖြင့် ရေးသားထားချက်များသာ ဖြစ် ပြီး ကျမ်းတစ်စောင် ပေတစ်ဖွဲ့ အတန်းအစား မဝင်ပါ။ သို့ဖြစ်၍ ရေးသားချက်များ အပြည့်အဝ မှန်ကန်သည်ဟု မှတ်ယူမှု မပြုကြစေ လိုပါ။ ချွတ်ချော်တိမ်းစောင်းမှုများ ရှိပါက သည်းခံ ခွင့်လွှတ်ကြပါရန် တောင်းပန်အပ်ပါသည်။

လေးစားခြင်းဖြင့်-

မောင်မောင်ညွန့်.



## မြေသိမ်းသည် ဆိုလေတိုင်း

---

မိမိတို့နိုင်ငံအတွင်း တစ်ကြိမ်တစ်ခါမျှ စိုက်ပျိုး လုပ်ကိုင်ခဲ့ခြင်း မရှိသော တစ်ဆက်  
တစ်စပ်တည်း ဇက ထောင်ချီနေသောမြေ ရှိနိုင်ပါသည်လား ဟူသည်ကိုလည်း စဉ်းစား  
ကြည့်ပါက သိမြင်နိုင်ပါသည်။ ဤဥပဒေအရ လုပ်ငန်းရှင်ကြီးများသို့ မြေ အပြောက်အပြား  
လုပ်ပိုင်ခွင့်ချပေးခြင်းဖြင့် ပြည်သူတို့၏ မြေလုပ်ပိုင်ခွင့်များ ဆုံးရှုံးခဲ့ရပါသည်။ မြေသိမ်းခြင်း  
မဟုတ်ဘဲ မြေကို လက်လွတ်စေခြင်းပင် ဖြစ်ပါသည်။

---

# မြေသိမ်းသည် ဆိုလေတိုင်း

## နိဒါန်း

မြေသိမ်းသည်ဟု ဆိုလိုက်လျှင် ဥပဒေလောကသားတချို့ အပါအဝင် လူအများက ၁၈၉၄ ခုနှစ် မြေသိမ်း အက်ဥပဒေကိုသာ မြင်ယောင်ကြပါသည်။ အမှန်မှာ မြေသိမ်း အက်ဥပဒေ ဟူသည် အများပြည်သူအတွက် Public Purpose အသုံးပြုရန် မြေ လိုအပ်သည့် ကိစ္စများတွင်သာ သိမ်းယူရသည့် ဥပဒေ ဖြစ်ပါသည်။ ယင်းသို့ အများပြည်သူကိစ္စအတွက် ဆိုသည့် စကားရပ်ကို ဥပဒေ၌ အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုရာတွင် အစိုးရတို့၏ ပြုမြဲအလုပ် ဖြစ်သည့် ကိစ္စရပ်များကို အများပြည်သူကိစ္စဟု ဆိုခဲ့ပါသည်။ တစ်နည်းဆိုရသော် အစိုးရ ဟူသည် ပြည်သူအတွက် လုပ်ဆောင်စမြဲ ဖြစ်သဖြင့် အစိုးရကိစ္စရပ်အတွက် သိမ်းယူခြင်းသည် အများပြည်သူကိစ္စရပ်အတွက် သိမ်းယူခြင်းပင် ဖြစ်ပြီး အများပြည်သူအတွက် ဖြစ်သည် မဖြစ်သည်ကို နိုင်ငံတော်သမ္မတက အဆုံးအဖြတ်ပေးမည် ဖြစ်ပါသည်။

သို့ရာတွင် အခြားသော ကိစ္စရပ်များအတွက် မြန်မာနိုင်ငံတွင် ပြဋ္ဌာန်းခဲ့သည့် အခြား ဥပဒေများအရ အသုံးပြုနေသည့် မြေတစ်ရပ်ကို အသုံးပြုခွင့် ဆုံးရှုံးစေခြင်းနှင့် မြေကို သိမ်းယူခြင်းများလည်း ရှိနေပါကြောင်း၊ ယင်းတို့ကိုလည်း သုံးသပ်ရမည် ဖြစ်ကြောင်း တင်ပြလိုသဖြင့် ဤစာစုကို ရေးရပါသည်။

## ၁၉၂၀ ပြည့်နှစ် ရန်ကုန်မြို့စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့ အက်ဥပဒေ

မြေသိမ်းဆည်းခြင်းနှင့်ပတ်သက်၍ ကျင့်သုံးနိုင်သည့် အက်ဥပဒေတစ်ရပ် ရှိသည်ကို အမှုမဲ့အမှတ်မဲ့ ဖြစ်နေကြပါသည်။ ထိုအက်ဥပဒေသည် ရန်ကုန်မြို့တွင်

ကျင့်သုံးပိုင်ခွင့် ရှိသည့် တည်ဆဲ The Rangoon Development Trust Act, 1920 ရန်ကုန်မြို့ စည်ပင်သာယာ တိုးတက် ဖြစ်ထွန်းအောင် စီမံရန် ယုံမှတ် အပ်နှံထားသောရုံး (ဝါ) ရန်ကုန်မြို့ စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့ အက်ဥပဒေပင် ဖြစ်ပါသည်။ အဆိုပါ အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၄ အရ The Trustees for the Development of the City of Rangoon (ရန်ကုန်မြို့တော် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး လွှဲအပ်ခံရသည့်အဖွဲ့) ဟု ခေါ်သော ဘုတ်အဖွဲ့ကို အဖွဲ့ဝင် ခြောက်ဦးဖြင့် ဖွဲ့စည်းရပြီး အမျိုးသား အိုးအိမ် ထူထောင်ရေးနှင့် မြို့ပြနှင့်ကျေးလက်စီမံကိန်းရေး ဆွဲရေး ဘုတ်အဖွဲ့ (နောင်သော် နိုင်ငံတော် အိုးအိမ်ပြန်လည်ထူထောင်ရေးနှင့် စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့) ဥက္ကဋ္ဌ၊ ဆိပ်ကမ်းအာဏာပိုင်၊ ရန်ကုန်မြို့နီစီပယ် ကော်မတီဝင်တစ်ဦးတို့နှင့် နိုင်ငံတော်သမ္မတက ခန့်အပ်သူ သုံးဦးတို့ ဖြစ်ပါသည်။ အဆိုပါ ဘုတ်အဖွဲ့သည် ယင်းအက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၃၄ အရ ရန်ကုန်မြို့တော်တွင် လျော်ကြေး ပေး၍ မြေသိမ်းယူခွင့်အာဏာကို အပ်နှင်းခြင်း ခံထားရပါသည်။

အဆိုပါ အက်ဥပဒေပါ လုပ်ပိုင်ခွင့်ကို မျက်မှောက်ကာလတွင် အိုးအိမ်ဦးစီးဌာနသို့ အပ်နှင်းခြင်းခံရပြီး အိုးအိမ်ဦးစီးဌာနအနေဖြင့် အချို့သော မြေသိမ်းယူမှု လုပ်ငန်းစဉ်များတွင် ဤအက်ဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များအရ ကျင့်သုံး သိမ်းယူခြင်းများလည်း ရှိခဲ့ပါသည်။

**၁၉၅၁ ခုနှစ် နိုင်ငံတော် ပြည်သူ့အိုးအိမ် ပြန်လည်ထူထောင်ရေးနှင့် မြို့ရွာ စည်ပင်ရေးအဖွဲ့ အက်ဥပဒေ**

‘နိုင်ငံတော် ပြည်သူ့အိုးအိမ် ပြန်လည်ထူထောင်ရေးနှင့် မြို့ရွာစည်ပင်ရေးအဖွဲ့ အက်ဥပဒေ’ကို တင်ပြပါမည်။ ယင်းအက်ဥပဒေကို ၁၉၅၁ ခုနှစ် အက်ဥပဒေ အမှတ် (၆၃) ဖြင့် ပြဋ္ဌာန်းခဲ့ပါသည်။ ယင်းအက်ဥပဒေကို အိုးအိမ်ဦးစီးဌာနက ကျင့်သုံးပါသည်။

အဆိုပါ အက်ဥပဒေ၏ ပုဒ်မ ၁၉ တွင် မြေသိမ်းယူနိုင်သည့် အာဏာကို အောက်ပါအတိုင်း ပြဋ္ဌာန်းထားပါသည်-

- ၁၉။ (၁) ဤအက်ဥပဒေပါ ကိစ္စရပ်များအတွက် မည်သည့်မြေကိုမဆို အဖွဲ့က အလိုရှိ၍ နိုင်ငံတော် သမ္မတထံ သိမ်းယူရန် တောင်းဆိုသည့်အခါ နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် ပုဒ်မခွဲ (၂) ပါ ပြင်ဆင်ချက်များ ပါဝင်သည့် မြေသိမ်းအက်ဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့်အညီ ပြည်သူ့ကိစ္စအတွက် မြေကို သိမ်းယူဘိသကဲ့သို့ ထိုမြေကို သိမ်းယူရန် ဆောင်ရွက်နိုင်သည်။

(၂) ဤအက်ဥပဒေပါကိစ္စများအလို့ငှာ မြေကိုသိမ်းယူသည့်အခါ မြေသိမ်းအက်ဥပဒေသည် အောက်ပါ ပြင်ဆင်ချက်များ ထည့်သွင်းထားသည့် အတိုင်း အကျိုးသက်ရောက်ရမည်-

(က) အဆိုပါ မြေသိမ်းအက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၇ (၁) အစား အောက်ပါ ပုဒ်မကို ထည့်သွင်းရမည်-

၁၇။ (၁) ပုဒ်မ ၁၁ အရ ဆုံးဖြတ်ချက် မချမှတ်သော်လည်း ပုဒ်မ ၉၊ ပုဒ်မခွဲ (၁) တွင် ဖော်ပြထားသည့် နို့တစ်စာကို ထုတ်ပြန်သည့်နေ့နောက် တစ်ဆယ့်ငါးရက် ကုန်ဆုံးသည့်အခါ နိုင်ငံတော်သမ္မတက ဆင့်ဆိုလျှင် ကော်လိတ်တော်အရာရှိသည် အဖွဲ့က အလိုရှိသော မြေကို သိမ်းယူရန် မိမိအား ဆင့်ဆိုသည့် အတိုင်း ထိုမြေကို သိမ်းယူ၍ အဖွဲ့သို့ ချက်ချင်း လွှဲပြောင်းပေးရမည်။ ထိုသို့ လွှဲပြောင်းပေးသည့် အခါ ထိုမြေသည် ကြွေးမြီတာဝန် ဟူသမျှ ကင်းလွတ်သော အဖွဲ့ပိုင်မြေ ဖြစ်ရမည်။

(က-၁) အဆိုပါ မြေသိမ်းအက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၂၃၊ ပုဒ်မခွဲ (၁) တွင် 'first, the market value of the land at the date of the publication of the notification under section 4, sub-section(i);' ဆိုသည့် စကားရပ်ကို ပယ်ဖျက်ရမည်။

(ခ) အဆိုပါ မြေသိမ်းအက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၂၃ ၏ ပုဒ်မခွဲ (၂) ကို ပယ်ဖျက်ရမည်။

ထိုပြဋ္ဌာန်းချက်အရ မြို့ရွာထူထောင်ရေး လိုအပ်ကြောင်း အဖွဲ့က သုံးသပ်တင်ပြပါက နိုင်ငံတော်သမ္မတအနေဖြင့် မြေကို သိမ်းယူရန် ခွင့်ပြုမိန့် ထုတ်ပေးမည် ဖြစ်ပါသည်။ ထိုသို့ သိမ်းယူရာတွင် ၁၈၉၄ ခုနှစ် မြေသိမ်းအက်ဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်းချက်များအတိုင်း သိမ်းယူရန် ဖြစ်သော်လည်း ဤအက်ဥပဒေအရ သိမ်းယူခြင်း ဖြစ်၍ အချို့ ပုဒ်မများကို ပြင်ဆင် ကျင့်သုံးခွင့် ရှိပါသည်။ မြေသိမ်းအက်ဥပဒေ၏ တည်ဆဲပြဋ္ဌာန်းချက် ပုဒ်မ ၁၇ (၁) မှာ အသုံးပြုခြင်း မရှိသော Waste or arable land အလဟဿ ဖြစ်နေသော သို့မဟုတ် စိုက်ပျိုးနိုင်သော မြေကိုသာ အဆောတလျှင် သိမ်းယူရန် ပြဋ္ဌာန်းထားပါသည်။ သို့ရာတွင် ဤ

အက်ဥပဒေအရ သိမ်းယူသည့်အခါ မည်သည့်မြေကိုမဆို အဆောတလျှင် သိမ်းယူခွင့် အာဏာပေးလိုက်ပါသည်။

မြေသိမ်းမှုအတွက် လျော်ကြေးကို မြေသိမ်း အက်ဥပဒေပါ သတ်မှတ်ချက် ဖြစ်သည့် ပုဒ်မ ၄ (၁) အရ မြေကို အလိုရှိကြောင်း ကြေညာသည့်နေ့ရှိ ဈေးကွက် တန်ဖိုးနှင့် တွက်ချက် ပေးလျော်ရန်ကို လိုက်နာရန် မလိုဘဲ ဤအက်ဥပဒေက သတ်မှတ်သည့် လျော်ကြေး တွက်ချက်မှုအတိုင်း ပေးလျော်မည် ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ပြင် တရားရုံးသို့ မြေသိမ်းလျော်ကြေးကိစ္စ လွှဲအပ်ရာတွင် ၁၅ ရာခိုင်နှုန်း ထပ်ဆောင်း ပေါင်းတွက်ရန် ဖြစ်သည့် ပုဒ်မ ၂၃ (၂) ကိုလည်း လိုက်နာရန် မလိုကြောင်း ပြဋ္ဌာန်းထားပါသည်။

ပြည်သူ့အိုးအိမ် ပြန်လည်ထူထောင်ရေးနှင့် မြို့ရွာစည်ပင်ရေးအဖွဲ့ အက်ဥပဒေကို ဆက်လက် ဖတ်ရှုပါက ပုဒ်မ ၁၉-က တွင် အောက်ပါအတိုင်း တွေ့ရှိရမည် ဖြစ်ပါသည်-

၁၉-က။ (၁) နိုင်ငံတော် သမ္မတသည် မြို့ရွာစည်ပင်ရေးနှင့် ပြည်သူ့အိုးအိမ် ပြန်လည်ထူထောင်ရေးလုပ်ငန်း တိုးတက်အောင် ဆောင်ရွက်ရန် အလို့ငှာ အဖွဲ့က အလိုရှိသော မည်သည့်မြေကိုမဆို သိမ်းယူရန် ဆောင်ရွက်သည့်အခါ ထိုမြေပေါ်တွင် အဆောက်အအုံ တစ်ခုခု တည်ရှိနေလျှင် ထိုအဆောက်အအုံကို သိမ်းယူရန် နိုင်ငံတော် သမ္မတ၌ အာဏာရှိရမည်။

(၂) ပုဒ်မ ၁၉၊ ပုဒ်မခွဲ (၂) တွင် ဖော်ပြထားသော ပြင်ဆင်ချက်များနှင့် မဆန့်ကျင်စေဘဲ မြေသိမ်းအက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၂၃ မှတစ်ပါး ထိုအက်ဥပဒေပါ အခြားပြဋ္ဌာန်းချက်အားလုံးသည် မြေသိမ်းယူခြင်းနှင့် သက်ဆိုင်သကဲ့သို့ ဤပုဒ်မအရ အဆောက်အအုံ တစ်ခုခုကို သိမ်းယူခြင်းနှင့်လည်း သက်ဆိုင်နိုင်သမျှ သက်ဆိုင်စေရမည်။

အဆိုပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်အရဆိုသော် မြေသိမ်း အက်ဥပဒေတွင် မြေကိုသာ သိမ်းယူပိုင်ခွင့် ရှိသော်လည်း ဤအက်ဥပဒေအရ မြေသာမက မြေပေါ်ရှိ အဆောက်အအုံကိုပင် သိမ်းယူပိုင်ခွင့် ရှိနေသည်ကို တွေ့ရှိရပါသည်။

ထိုမျှသာမက ရန်ကုန်မြို့နှင့် အခြားမြို့များရှိ မြေကွက်လပ်များနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် လုပ်ပိုင်ခွင့်အာဏာကို ပုဒ်မ ၂၈ တွင် အောက်ပါအတိုင်း ဖော်ပြထားပါသည်-

၂၈။ (၁) ရန်ကုန်မြို့တွင် ရန်ကုန်မြို့နယ်စီမံအဖွဲ့အစည်း၏ အက်ဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့် လည်းကောင်း၊ ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ အခြားအရပ်ဒေသများတွင် မြို့နယ်စီမံအဖွဲ့အစည်း၏ အက်ဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့်လည်းကောင်း၊ ထိုအက်ဥပဒေများအရ ပြုသည့် နည်းဥပဒေများနှင့် သို့မဟုတ် စည်းကမ်းဥပဒေများနှင့်လည်းကောင်း မဆန့်ကျင်စေဘဲ အဖွဲ့သည် အများသိစေရန် ကြော်ငြာစာ ထုတ်ပြန်၍ ထိုကြော်ငြာစာတွင် သတ်မှတ်ဖော်ပြထားသည့် လမ်း၌ သို့တည်းမဟုတ် မြို့၏ တစ်စိတ်တစ်ဒေသ၌ ရှိသော မြေကွက်လပ်ပိုင်ရှင် အသီးသီးသည် မိမိမြေပေါ်တွင် မည်သည့်အမျိုးအစား ဖြစ်၍ အနည်းဆုံး အထပ်ပေါင်း မည်ရွေ့မည်မျှ ရှိရမည်ဟု သတ်မှတ်ထားသည့် အဆောက်အအုံ တစ်ခုခုကို သို့တည်းမဟုတ် အဆောက်အအုံများကို ဆောက်လုပ်ရမည်ဟု ကြေညာနိုင်သည်။

ယင်းပုဒ်မအရ ကြေညာသည့်အခါ မြေကွက်လပ်ပိုင်ရှင်များသည် အဖွဲ့က သတ်မှတ်သည့် အချိန်အတွင်း ပျက်ကွက်ခြင်း မရှိ ပြီးစီးအောင် ဆောက်ရမည် ဖြစ်ကြောင်းကို ယင်းပုဒ်မ၏ ပုဒ်မခွဲ (၂) တွင် ပြဋ္ဌာန်းထားပြန်ပါသည်။ သတ်မှတ်သည့် အချိန်အတွင်း လိုက်နာရန် ပျက်ကွက်မှုကို အဖွဲ့က နိုင်ငံတော်သမ္မတထံ အစီရင်ခံ တင်ပြပါက အမိန့်ကြော်ငြာစာ ထုတ်ပြန်ကာ ထိုမြေကွက်လပ်ကို လည်းကောင်း၊ ထိုမြေပေါ်ရှိ မရွေ့မပြောင်းနိုင်သော ပစ္စည်း အားလုံးကို လည်းကောင်း လျော်ကြေးပေး၍ နိုင်ငံပိုင် ပြုလုပ်ရမည် ဟူ၍လည်း ယင်းပုဒ်မ၏ ပုဒ်မခွဲ (၄) တွင် အတိအလင်း ပြဋ္ဌာန်းထားပါသည်။

ဤသည်သော အက်ဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်းချက်များဖြင့် အဖွဲ့က သိမ်းယူသည့်မြေနှင့် အဆောက်အအုံများ အားလုံးကို လျော်ကြေး ပေးရမည် ဖြစ်သော်လည်း မြေသိမ်း အက်ဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်းသတ်မှတ်သည့်နည်းအတိုင်း တွက်ချက်ပေးလျော်မှု ပြုရသည် မဟုတ်ဘဲ ဤအက်ဥပဒေက ပြဋ္ဌာန်းသည့် နည်းလမ်းအတိုင်းသာ ပေးလျော်ရပါသည်။

ပြည်သူ့အိုးအိမ် ပြန်လည်ထူထောင်ရေးနှင့် မြို့ရွာစည်ပင်ရေးအဖွဲ့ အက်ဥပဒေအရ သိမ်းယူသည့်မြေနှင့် အဆောက်အအုံများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ လျော်ကြေး တွက်ချက်မှုကို ပုဒ်မ ၂၈-က တွင် ၁၉၅၃ ခုနှစ် အက်ဥပဒေ အမှတ် (၇၆) ဖြင့် အောက်ပါအတိုင်း ကာလ အပိုင်းအခြား ၄ ခုဖြင့် ပြင်ဆင် ပြဋ္ဌာန်းထားပါသည်-

၂၈-က။ ဤအက်ဥပဒေ အခြားနေရာများတွင်ဖြစ်စေ၊ အခြား တည်ဆဲ တရား ဥပဒေ တစ်ခုခုတွင်ဖြစ်စေ မည်သို့ပင် ပါရှိစေကာမူ ပုဒ်မ ၁၉ အရ သို့တည်းမဟုတ် ပုဒ်မ ၁၉-က အရ သို့တည်းမဟုတ် ပုဒ်မ ၃၈ (၄) အရ သိမ်းယူသည့်မြေနှင့် အခြား မရွှေ့မပြောင်းနိုင်သည့်ပစ္စည်းအတွက် လျော်ကြေးကို အောက်ပါအတိုင်း ပေးရမည်-

(က) အိ (စ်) အိန္ဒိယ ကုမ္ပဏီ (East India Company) ထံမှဖြစ်စေ၊ ထိုစဉ်အခါက မြန်မာနိုင်ငံတော်အစိုးရထံမှဖြစ်စေ ဂရန်စာချုပ် ဖြင့် သို့တည်းမဟုတ် အငှားစာချုပ်ဖြင့် ရယူ၍ ပထမ ဂရန်ရသူက သို့တည်းမဟုတ် ပထမ အငှားရသူက သို့တည်းမဟုတ် (မြေကို ဝယ်ယူ၍ မဟုတ်ဘဲ အမွေဆက်ခံ၍ ရရှိသည့်) ထိုသူ၏ အမွေစား အမွေခံများက လက်ရှိထားဆဲ ဖြစ်သည့် မြေအတွက် မူလဂရန် စာချုပ်ကို သို့တည်းမဟုတ် မူလအငှားစာချုပ်ပြုလုပ်စဉ်က ပထမ ဂရန် ရသူက သို့တည်းမဟုတ် ပထမ အငှားရသူက ထိုမြေနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ပေးရသည့် မူလ စပေါ်ငွေ (Premium) ရှိပါက ထို စပေါ်ငွေ။

(ခ) ၁၉၄၈ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ ၄ ရက်နေ့ မတိုင်မီက ဝယ်ယူခဲ့သော မြေဖြစ်လျှင် ထိုမြေအတွက် ထိုမြေ၏ ကာလတန်ဖိုးငွေ သို့တည်း မဟုတ် လက်ရှိပိုင်ရှင်က ပေးရသည့် တန်ဖိုးငွေ (ထိုငွေ) နှစ်ရပ် အနက် နည်းရာငွေ။

(ဂ) ၁၉၄၈ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ ၄ ရက်နေ့နောက်ပိုင်း ဝယ်ယူသောမြေ ဖြစ်လျှင် ထိုမြေအတွက် ထိုမြေ၏ ကာလတန်ဖိုးငွေ သို့တည်း မဟုတ် ၁၉၄၇ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလအတွင်း ပေါက်ဈေးငွေ သို့တည်း မဟုတ် လက်ရှိပိုင်ရှင်က ပေးရသည့် တန်ဖိုးငွေ (ထိုငွေ) သုံးရပ် အနက် နည်းရာငွေ။

(ဃ) ကြွေးမြီအတွက် လက်ရှိပိုင်ရှင်က ရယူထားသည့်မြေ သို့တည်း မဟုတ် အဆောက်အအုံအတွက် ပစ္စည်းလွှဲပြောင်းသည့် စာချုပ် တွင် ဖော်ပြထားသည့် အဖိုးစားနားငွေ သို့တည်းမဟုတ် ထိုစာ ချုပ် ချုပ်ဆိုသည့်နေ့ ကာလတန်ဖိုးငွေ (ထိုငွေ) နှစ်ရပ်အနက် နည်းရာ ငွေ။

အဆိုပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်အရသာ မြေနှင့်အဆောက်အအုံကို သိမ်းယူမှုအတွက် လျော်ကြေးငွေကို ပေးချေကာ သိမ်းယူသည့် အခြေအနေကိုလည်း မြေသိမ်း

အက်ဥပဒေဖြင့် သိမ်းယူခြင်းနှင့် ထပ်တူမစဉ်းစားမိရန် လိုအပ်ပါသည်။ ထိုအက်ဥပဒေအရ ယင်းသိမ်းယူမှုများကို မြေသိမ်းအက်ဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်းချက်များဖြင့် ချေပ ဆွေးနွေးပါက ဥပဒေ ကိုးကားမှုများ မှားယွင်းနိုင်ကြောင်း တင်ပြအပ်ပါသည်။

**၁၉၅၃ ခုနှစ် လယ်ယာမြေ နိုင်ငံပိုင်ပြုလုပ်ရေး အက်ဥပဒေ**

မြေများကို သိမ်းယူခဲ့ခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ၁၉၅၃ ခုနှစ် လယ်ယာမြေ နိုင်ငံပိုင်ပြုလုပ်ရေး အက်ဥပဒေအရ လယ်ယာမြေများကို သိမ်းယူခဲ့ခြင်းကိုလည်း သတိမမေ့သင့်ပါ။

အဆိုပါ အက်ဥပဒေ၏ ပုဒ်မ ၅ တွင် အောက်ပါအတိုင်း ပြဋ္ဌာန်းထားပါသည်-

- ၅။ (၁) နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် ဤအက်ဥပဒေ စတင်အာဏာတည်ပြီးသည့် နောက်၌ ပုဒ်မ ၆ အရ ကင်းလွတ်ခွင့်ပြုသည့်ဇယား (၁) တွင် ဖော်ပြထားသော လယ်ယာမြေမှတစ်ပါး အခြားလယ်ယာမြေများ အားလုံးကို ပြန်လည်သိမ်းယူနိုင်သည်။
- (၂) နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် ပုဒ်မခွဲ (၁) တွင် ရည်ညွှန်း ဖော်ပြထားသည့် လယ်ယာမြေကို အမိန့်ကြော်ငြာစာဖြင့် ထိုအမိန့်ကြော်ငြာစာတွင် သီးခြားဖော်ပြသော ဒေသများတွင် သီးခြားသတ်မှတ်သည့် နေ့ရက်များ၌ သိမ်းယူသည်ဟု ကြေညာနိုင်သည်။
- (၃) တည်ဆဲ အခြားမည်သည့်တရားဥပဒေတွင်ဖြစ်စေ၊ သဘောတူစာချုပ်၊ ပဋိညာဉ်စာချုပ်၊ အပိုင်စာချုပ်၊ အငှားစာချုပ် သို့တည်းမဟုတ် လိုင်စင်တွင်ဖြစ်စေ မည်သို့ပင် ပါရှိစေကာမူ နိုင်ငံတော်၏ အခွင့်အရေးများမှ တစ်ပါး ပုဒ်မခွဲ (၁) အရ နိုင်ငံတော်က ပြန်လည် သိမ်းယူနိုင်သည့် လယ်ယာမြေအပေါ်၌ ထိုလယ်ယာမြေနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ပုဒ်မခွဲ (၂) အရ ကြေညာခြင်း မပြုလုပ်မီအခါက သက်ရောက်သမျှသော အခြားအခွင့်အရေး အားလုံးသည် ထိုလယ်ယာမြေကို နိုင်ငံတော်သမ္မတက ပြန်လည် သိမ်းယူသည့်အခါ၌ လုံးဝ ရပ်စဲသွားရမည်။ ထို့ပြင် ဤအက်ဥပဒေအရ လယ်ယာမြေကို ပြန်လည်သိမ်းယူပြီးနောက်တွင် အဆိုပါ လယ်ယာမြေအပေါ်တွင် နိုင်ငံတော်၏ အခွင့်အရေးမှတစ်ပါး အခြားမည်သည့်အခွင့်အရေးမျှ ပုဒ်မ ၁၀ တွင် အတိအလင်း ပြဋ္ဌာန်းထားသည့်အတိုင်းမှတစ်ပါး ပေါ်ပေါက် သက်ရောက်ခြင်း မရှိစေရ။

ဤဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်းချက်ဖြင့် လယ်ယာမြေများကို နိုင်ငံပိုင် လယ်ယာမြေများ အဖြစ် ပြန်လည်သိမ်းယူခဲ့သည်ကို သတိပြုရမည် ဖြစ်သည်။ ပုဒ်မ ၁၀ ပါ အခွင့်အရေး ဆိုသည်မှာ သိမ်းယူလိုက်သည့် လယ်ကို ဝေငှပေးခြင်း ခံရသော တောင်သူလယ်သမားသည် လက်ဝယ်ထားနိုင်ခွင့်၊ လုပ်ကိုင်နိုင်ခွင့်၊ လုပ်ကိုင်မှုမှ ထွက်ပေါ်လာသည့် အကျိုးအမြတ်ကို ခံစားနိုင်ခွင့်၊ နည်းဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်းချက်များ နှင့်အညီ အာဏာပိုင်များ၏ ခွင့်ပြုချက်ဖြင့် လယ်ယာမြေကို ခွဲစိတ်နိုင်ခွင့်၊ အခြားမြေနှင့် လဲလှယ်နိုင်ခွင့်၊ အိမ်ထောင်စု အကြီးအကဲ ပါဝင်သည့် တောင်သူ လယ်သမား အဖွဲ့အစည်းသို့ ရောင်းချနိုင်ခွင့်၊ ပေးအပ်နိုင်ခွင့်များကိုသာ ဆိုလို ပါသည်။

ဤသို့ သိမ်းယူသည့် လယ်ယာမြေများကိုသာမက မြန်မာနိုင်ငံအတွင်းရှိ လယ်ယာမြေအားလုံးကို လွှဲပြောင်းခြင်း မပြုရန် ပုဒ်မ ၄ ၌ အောက်ပါအတိုင်း ပြဋ္ဌာန်းထားသည်ကိုလည်း တွေ့ရပါသည်-

၄။ ဤ အက်ဥပဒေ စတင် အာဏာတည်သည့်နေ့မှစ၍ ဤ အက်ဥပဒေနှင့် လည်းကောင်း၊ ဤ အက်ဥပဒေအရပြုသည့် နည်းဥပဒေများနှင့်လည်းကောင်း မညီညွတ်လျှင် လယ်ယာမြေကို ပေါင်နှံခြင်း၊ ရောင်းချခြင်း၊ အခြားနည်း လွှဲပြောင်းခြင်း သို့တည်းမဟုတ် ခွဲစိတ်ခြင်း မပြုရ။

ဤပုဒ်မ ပြဋ္ဌာန်းချက်အရ နိုင်ငံပိုင် သိမ်းယူခြင်း မပြုသော လယ်ယာမြေ များ သည်လည်း လွှဲပြောင်း ရောင်းချ ပေါင်နှံ ခွဲစိတ်ခြင်း ပြုပိုင်ခွင့် မရှိတော့ပေ။ ယင်းတားမြစ်ချက်ကို လိုက်နာရန် ပျက်ကွက်ပါက ပုဒ်မ ၄၆ အရ အရေးယူ ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။ လယ်ယာမြေ နိုင်ငံပိုင် ပြုလုပ်ရေး အက်ဥပဒေ ၆ အရ ကင်းလွတ်ခွင့်ပြုသည့် ဇယား (၁) တွင် တောင်သူလယ်သမား အိမ်ထောင်စုက ပိုင်သော လယ်မြေ ဆိုပါက ၅၀ အထိ၊ ယာမြေ ဆိုပါက ၂၅ ဧကအထိ၊ ကိုင်းမြေ ဆိုပါက ၁၀ ဧကအထိ၊ ဓနိမြေများ အားလုံး၊ ဥယျာဉ်ခြံမြေ အားလုံး၊ ရော်ဘာစိုက်မြေအားလုံးတို့ကို နိုင်ငံပိုင် သိမ်းယူခြင်းမှ ကင်းလွတ်ခွင့်ပြုကြောင်း သတ်မှတ်ထားခဲ့ပါသည်။

လယ်ယာမြေများကို လယ်ယာမြေ နိုင်ငံပိုင်ပြုလုပ်ရေး အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၅ အရ သိမ်းယူသည့်အပြင် ပုဒ်မ ၉၊ ပုဒ်မခွဲ (၂) ပါ ခြွင်းချက်ဖြင့်လည်း သိမ်းယူမှုလည်း ရှိပါသည်။ ယင်းပြဋ္ဌာန်းချက်မှာ ပုဒ်မ ၅ အရ သိမ်းယူမှုမှ ကင်းလွတ်ခွင့်ပြုထားသည့် လယ်ယာမြေများနှင့် ပတ်သက်ပြီး အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်ပါသည်-

၉။ (၂) နိုင်ငံတော်၏ အခွင့်အရေးများအပြင် ဇယား (၁) နှင့် ပုဒ်မ ၆၊ ပုဒ်မခွဲ (၁) နှင့် (၄)၊ ၎င်းအပြင် ပုဒ်မ ၁၁ ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့် မဆန့်ကျင်လျှင် သာသနာရေး အဆောက်အအုံ သို့တည်းမဟုတ် သာသနာ့ဝန်ထမ်း တစ်ဦးဦး ပိုင်ဆိုင်သည့် လယ်ယာမြေမှအပ ပုဒ်မ ၆ အရ ကင်းလွတ်ခွင့် ပေးထားသည့်သော လယ်ယာမြေကို အမွေဆက်ခံနိုင်ခွင့် ရှိစေရမည်။

ခြွင်းချက်။ ။ သို့ရာတွင် လယ်ယာမြေကို ပုဒ်မ ၃၊ အပိုဒ် (ဂ) တွင် ပြဋ္ဌာန်းထားသည့်နည်းလမ်းအတိုင်း သတ်မှတ်သည့်အချိန်ကာလအတွင်း လုပ်ကိုင်ပါမည်ဟု စာဖြင့် ရေးသား၍ ကတိပေးရန် ပျက်ကွက်သည့် တောင်သူလယ်သမား မဟုတ်သူတစ်ဦးဦးက အမွေစုအဖြစ်ဖြင့် လက်ခံ ရရှိလျှင် အဆိုပါ လယ်ယာမြေကို နိုင်ငံတော်သမ္မတက ပြန်လည် သိမ်း ယူရမည်။

အထက် ဖော်ပြပါ သတ်မှတ် ပြဋ္ဌာန်းချက်များဖြင့် လယ်ယာမြေများကို သိမ်းယူပြီးနောက် လယ်ယာမဲ့များနှင့် ဆင်းရဲသားများကို ဝေငှခြင်း (သီးစား ချထားခြင်း) လုပ်ရန်အလို့ငှာ လယ်ယာမြေ နိုင်ငံပိုင်ပြုလုပ်ရေး အက်ဥပဒေအရ သိမ်းယူသည့် မြေများကို နိုင်ငံတော်အနေဖြင့် ထိုအက်ဥပဒေအရ မြေသိမ်း လျော်ကြေးများကို မြေပိုင်ရှင်များအား ပေးအပ်ခဲ့ပါသည်။ လျော်ကြေးကို ထိုအက် ဥပဒေတွင် 'အခန်း (၁၈)၊ လျော်ကြေး' ဟူ၍ ပြဋ္ဌာန်းကာ ပုဒ်မ ၄၁ တွင် အောက်ပါအတိုင်း ဖော်ပြထားသည်ကို တွေ့ရှိရပါသည်-

၄၂။ (၁) တည်ဆဲ အခြား တရားဥပဒေတွင် မည်သို့ပင် ပါရှိစေကာမူ ဤအက် ဥပဒေပါ အခြားပြဋ္ဌာန်းချက်များကို အထောက်အထားပြု၍ ပုဒ်မ ၅ အရဖြစ်စေ၊ ပုဒ်မ ၉၊ ပုဒ်မခွဲ (၂) ခြွင်းချက်အရဖြစ်စေ နိုင်ငံတော်က ပြန်လည် သိမ်းယူသော လယ်ယာမြေများအတွက် လျော်ကြေးကို ဤ ပုဒ်မနှင့် ဇယား (၂) ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့်အညီ ပေးရမည်။

ထိုသို့ သိမ်းယူခြင်းကို ၁၉၅၃ ခုနှစ် မှ ၁၉၅၇ ခုနှစ်အထိ ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါ သည်။ ယင်းသို့ ငွေကြေး လျော်ကြေးပေးကာ သိမ်းယူပြီးနောက် ချထားပေးသော လယ်ယာမြေများသည် နိုင်ငံပိုင်မြေအဖြစ်သာ တည်ရှိနေပါတော့သည်။

ယင်းသို့ နိုင်ငံပိုင်အဖြစ် လျော်ကြေးပေး သိမ်းယူထားသည့် လယ်ယာမြေ များနှင့် နိုင်ငံပိုင် မသိမ်းခဲ့သည့် လယ်ယာမြေများ ဟူ၍ မြန်မာနိုင်ငံတွင် နှစ်မျိုး ကွဲပြားခဲ့ပါသည်။ ယင်းလယ်ယာမြေများကို နိုင်ငံတော်က အများအတွက် မြေသိမ်း ဥပဒေအရ သိမ်းယူသည့်အခါ လျော်ကြေးပေးချေမှုသည်လည်း ကွာ

ခြားခဲ့ပါသည်။ လယ်ယာမြေ နိုင်ငံပိုင် ပြုလုပ်ခဲ့သော လယ်မြေတွင် လုပ်ကိုင် နေသူများမှာ နိုင်ငံတော်၏ သီးစားလယ်သမားများသာ ဖြစ်သဖြင့် သိမ်းယူသည့် အခါ လျော်ကြေးကို မြေခွန်တော်၏ ၁၂ ဆ အထိသာ ပေးလျော်၍ ပြန်လည် သိမ်းယူရန် ပြဋ္ဌာန်း သတ်မှတ်ခဲ့ပါသည်။ နိုင်ငံပိုင် သိမ်းယူခြင်းမှ ကြွင်းကျန်ခဲ့ သော လယ်မြေများကို မြေသိမ်းအက်ဥပဒေအရ သိမ်းယူသည့်အခါမှသာ ပုဒ်မ ၄ (၁) အရ မြေကို အလိုရှိကြောင်း ကြော်ငြာစာ ထုတ်ပြန်သည့်နေ့ရှိ ကာလ တန်ဖိုးကို ပေးလျော်ရပါသည်။ ဤသည်မှာ ပြဋ္ဌာန်းဥပဒေ၏ တည်ဆဲအချိန်က ဆောင်ရွက်ချက်များမှာ တရားဥပဒေနှင့် မညီဟု ငြင်းပယ်မှု မပြုနိုင်သည့် လယ်ယာမြေ ဥပဒေသမိုင်း၏ ဖြစ်စဉ်တစ်ခုပင်။

တင်ပြခဲ့သည့် ၁၉၅၃ ခုနှစ် လယ်ယာမြေ နိုင်ငံပိုင်ပြုလုပ်ရေး အက်ဥပဒေ အရ လယ်ယာမြေ နိုင်ငံပိုင်ပြုလုပ်ခဲ့သည့်ဒေသမှ လယ်ယာမြေများနှင့် လယ်ယာ မြေ နိုင်ငံပိုင် မပြုလုပ်ရသေးသည့်ဒေသရှိ လယ်ယာမြေများနှင့် ပတ်သက်သည့် ဦးပိုင်အမည်ပေါက်ခွင့်ကို ကြားဖြတ်ရှင်းလင်း တင်ပြရန် လိုပါမည်။ သို့မှသာ ဆက်လက်တင်ပြမည့် ဥပဒေအတွက် ရှင်းလင်းလွယ်ကူမည် ဖြစ်ပါသည်။

လယ်ယာမြေ နိုင်ငံပိုင် ပြုလုပ်ခဲ့သော ဒေသရှိ လယ်ယာမြေများတွင် ဦးပိုင် အမည်ပေါက်ခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အောက်ပါအတိုင်း နှစ်မျိုး ရရှိနိုင်ခဲ့ပါသည်-

(၁) ကင်းလွတ်ခွင့်ပေးသည့် လယ်ယာမြေကို လက်ဝယ်ထားရှိ လုပ်ပိုင်ခွင့် ရရှိထားခြင်း၊

(၂) ဝေငှသည့် လယ်ယာမြေကို လက်ဝယ်ထားရှိ လုပ်ပိုင်ခွင့်ရရှိထားခြင်း။

သို့သော် လယ်ယာမြေ နိုင်ငံပိုင် မပြုလုပ်ရသေးသည့်ဒေသရှိ လယ်ယာမြေ များနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဦးပိုင် အမည်ပေါက်ခြင်းကို အောက်ပါနည်းလမ်းများအရ ရရှိနိုင်ခြင်းကိုလည်း မှတ်သားရပါမည်-

(၁) အောက်မြန်မာပြည် မြေနှင့်အခွန်တော်အက်ဥပဒေအရ လက်ဝယ် ထားပိုင်ခွင့်အခွင့်အရေး ရရှိခဲ့ခြင်း၊

(၂) အထက်မြန်မာပြည် မြေနှင့်အခွန်တော်စည်းမျဉ်းအရ ဘိုးဘပိုင်မြေ အဖြစ် ရရှိထားခြင်း၊

(၃) အပိုင်ဂရန်မြေအဖြစ် လုပ်ပိုင်ခွင့် ရရှိထားခြင်း၊

(၄) မြေငှားစာချုပ် (ဂရန်) အရ နှစ်ကာလ သတ်မှတ်ချက်ဖြင့် စိုက်ပျိုး လုပ်ကိုင်ခွင့် ရရှိထားခြင်း။

- (၅) နိုင်ငံပိုင်မြေတွင် စိုက်ပျိုးလုပ်ကိုင်ခွင့် ရရှိထားခြင်း၊
- (၆) လှုပ်မြေတွင် နှစ်စဉ် ယာယီလုပ်ပိုင်ခွင့် ရရှိခြင်း၊
- (၇) အစိုးရ သီးသန့်ပိုင်မြေတွင် အသင်းသားအဖြစ် ပါဝင် လုပ်ကိုင်ခွင့် ရရှိခြင်း၊
- (၈) မြေနုကျွန်း လုပ်ပိုင်ခွင့် ရရှိခြင်း။

ဤတွင် လယ်ယာမြေတစ်ကွက်ကို ဦးပိုင်ပေါက်ခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ မြေနှင့် သက်ဆိုင်သည့် ဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်းချက်များအရ အချက် နှစ်ချက်ကို ရှင်းလင်းစွာ နားလည်ရန် လိုပေသည်။ ယင်းတို့မှာ မြေစာရင်းဌာနတွင် အမည်ပေါက်ခြင်းနှင့် လယ်ယာမြေ လုပ်ပိုင်ခွင့် ရရှိခြင်းပင် ဖြစ်ပါသည်။ ထိုခေတ်ကာလ မြေယာ ဥပဒေများအရ မြေယာတစ်ကွက်ကို ဦးပိုင်အမည်ပေါက်သူသည် အဆိုပါအချက် နှစ်ချက်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ အောက်ပါ အခြေအနေ နှစ်မျိုး ရှိနိုင်ပါသည်-

- ၁။ သက်ဆိုင်သည့် လယ်ယာမြေတွင် မိမိက လက်ရှိလက်ငုတ် ဖြစ်နေပါက ထိုလယ်ယာမြေအတွက် မြေစာရင်းဌာနတွင် မိမိ၏အမည် ပေါက်နိုင် သကဲ့သို့ လယ်ယာမြေ၌လည်း လုပ်ပိုင်ခွင့် ရရှိနိုင်ပါသည်။
- ၂။ သက်ဆိုင်သည့် လယ်ယာမြေတွင် မိမိသည် လက်ရှိလက်ငုတ် မဟုတ်ပါ က မိမိဦးပိုင်ပေါက်ခြင်းသည် မြေစာရင်းဌာန၏ မှတ်တမ်းတွင် အမည် ပေါက်နိုင်သော်လည်း လယ်ယာမြေတွင် လုပ်ပိုင်ခွင့် မရရှိနိုင်ပါ။

အဆိုပါ အခြေအနေကို ထောက်ချင့်၍ ဦးပိုင်ပေါက်ခြင်းသည် လုပ်ပိုင်ခွင့် နှင့် မသက်ဆိုင်သည်ကို သတိပြုကြရန် လိုပါသည်။

ထိုနည်းအတူ မြေခွန်ပြေစာတွင် အမည် ပါရှိခြင်းကိုလည်း မြေနှင့်အခွန် တော် အက်ဥပဒေ၊ စည်းမျဉ်းများ၏ သတ်မှတ်ချက်များကို သတိပြုရန် လိုအပ်ပါ သည်။ မြေနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ရေမြေသနင်း ပြည့်ရှင်မင်းကသာ ပိုင်စိုးပြီး ထိုမြေကို မည်သို့ အသုံးပြုသည်ဖြစ်စေ အသုံးပြုသူသည် ဒဿဘာဂ ခေါ် ထွက်ကုန်၏ ဆယ်ပုံတစ်ပုံကို အခွန်အဖြစ် ဆက်သရသည်မှာ ရာဇသတ်၊ ဓမ္မသတ်တို့၏ သတ်မှတ်ချက် ဖြစ်ခဲ့ပါသည်။ ဗြိတိသျှ ကိုလိုနီ အစိုးရကလည်း ထိုဥပဒေများ ကို ဆက်ခံ ကျင့်သုံးခဲ့ပါသည်။ မြေကို နည်းလမ်းတစ်ရပ်ရပ်အရ အသုံးပြုပါက အစိုးရ၏ အုပ်ချုပ်မှု အသုံးစရိတ်အဖြစ် သုံးစွဲရန် ဝင်ငွေ (revenue) အဖြစ် ပေးဆောင်စေခဲ့ပါသည်။

အစိုးရမြေကို ကျူးကျော်အသုံးပြုသူ ဖြစ်စေကာမူ ကျူးကျော် အသုံးပြုခြင်း အတွက် ဥပဒေ တစ်ရပ်ရပ်အရ အရေးယူမည် ဖြစ်သော်လည်း ကျူးကျော်

အသုံးပြုခြင်းကြောင့် ရရှိသည့် အကျိုးအမြတ်အတွက် အခွန်တော်အဖြစ် ပေးဆောင်ရမည် ဖြစ်ပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ မြေခွန်တော် (Land Revenue) ပေးဆောင်ခြင်းမှ ရရှိသည့် မြေခွန်ပြေစာသည် ပိုင်ဆိုင်ကြောင်း၊ လုပ်ပိုင်ခွင့်ရှိသူ ဖြစ်ကြောင်း အထောက်အထားတစ်ရပ် မဟုတ်ဘဲ လွန်ခဲ့သောနှစ်က ယင်းမြေကို အသုံးပြုခဲ့သူ ဖြစ်ကြောင်း အထောက်အထားတစ်ရပ်မျှသာ ဖြစ်ပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ မြေခွန်ပြေစာတွင် အမည် ပါရှိခြင်းဖြင့် ဦးပိုင်ပေါက်ကာ လယ်ယာမြေကို လုပ်ကိုင်ခွင့် ရှိသည် ဟူ၍လည်း ပုံသေကားကျ မှတ်ယူခွင့် မရှိပါ။

ယင်းတို့နှင့် စပ်လျဉ်း၍ ရှင်းလင်း ပြတ်သားစွာ ပြဋ္ဌာန်းသည်ကား ၁၉၆၃ ခုနှစ် သီးစားချထားရေး ဥပဒေ ဖြစ်ပေသည်။

**၁၉၆၃ ခုနှစ် သီးစားချထားရေး ဥပဒေ**

လယ်ယာမြေများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ သိမ်းယူခြင်း မပြုသော်လည်း လယ်ယာလက်ဝယ်ထားခွင့် ဆုံးရှုံးစေသည့် ဖြစ်ရပ်နှင့် ဥပဒေများ ရှိခဲ့ပါသည်။ လယ်လုပ်သူသာ လယ်လုပ်ပိုင်ခွင့် ရှိရမည် ဟူသော ကြွေးကြော်သံနှင့်အတူ ပေါ်ပေါက်ခဲ့သည့် ၁၉၆၃ ခုနှစ် သီးစားချထားရေး ဥပဒေနှင့် ၁၉၆၅ ခုနှစ် သီးစားချထားရေး ဥပဒေကို ပြင်ဆင်သည့် ဥပဒေတို့ကို ဆက်လက် တင်ပြပါမည်။ ထိုဥပဒေသည် မြန်မာ့တောင်သူလယ်သမားများ၏ ဓားမဦးချ မြေယာများကို နည်းလမ်းမျိုးစုံဖြင့် မြေပိုင်ရှင်ကြီးများက ရယူ ပိုင်ဆိုင်ကာ လယ်သမား အစစ်များက သီးစားအဖြစ်သာ လုပ်ကိုင်နေရသည့် မြေရှင်စနစ်ကြီးကို တိုက်ဖျက်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

သီးစားချထားရေး ဥပဒေ ပုဒ်မ ၃၊ ၄၊ ၆၊ ၇ တို့တွင် အောက်ပါအတိုင်း ပြဋ္ဌာန်းခဲ့ပါသည်-

- ၃။ အစိုးရသည် အမိန့်ကြော်ငြာစာဖြင့် မည်သည့်လယ်ယာမြေကိုမဆို ထိုအမိန့်ကြော်ငြာစာတွင် သီးခြားဖော်ပြထားသည့် နေ့ရက်မှစ၍ သီးစားချထားမည်ဟု ကြေညာနိုင်သည်။ ထိုသို့ ကြေညာသည့်အခါ ထိုလယ်ယာမြေနှင့် သက်ဆိုင်သည့် မြေရှင်၏ သီးစားချနိုင်သည့် အခွင့်အရေးသည် ရပ်စဲရမည်။
- ၄။ လယ်ယာမြေများပေါ်တွင် အစိုးရက ချထားသော သီးစားများသည် သို့တည်းမဟုတ် မြေရှင်များက ချထားသော သီးစားများ ကျန်သေးလျှင် ထိုသီးစားများသည် မြေရှင်အား သီးစားခ ပေးရန် မလို။

၆။ အစိုးရသည် မိမိသီးစားချထားသော လယ်ယာမြေများ စိုက်ပျိုးလုပ်ကိုင်မှုနှင့် စပ်လျဉ်း၍ သီးစားများ လိုက်နာရမည့် စည်းကမ်းချက်များကို သတ်မှတ် နိုင်သည်။

၇။ အစိုးရသည် ဤဥပဒေပါ ကိစ္စရပ်များ ဆောင်ရွက်ရန်အလို့ငှာ မည်သည့် ပုဂ္ဂိုလ် သို့တည်းမဟုတ် အဖွဲ့အစည်းကိုမဆို သတ်မှတ်ထားသည့်အတိုင်း ခန့်အပ် ဖွဲ့စည်းနိုင်သည့်ပြင် ဤဥပဒေအရ မိမိအား အပ်နှင်းထားသည့် နည်းဥပဒေပြုအာဏာမှတစ်ပါး အခြား အာဏာအားလုံး သို့တည်းမဟုတ် တစ်ခုခုကိုလည်း ထိုပုဂ္ဂိုလ် သို့တည်းမဟုတ် အဖွဲ့အစည်းအား အမိန့်ကြော်ငြာ စာဖြင့် လွှဲအပ်နိုင်သည်။ ထိုပုဂ္ဂိုလ် သို့တည်းမဟုတ် အဖွဲ့အစည်းသည် မိမိ အား လွှဲအပ်ထားသည့် အာဏာအားလုံးကိုဖြစ်စေ၊ တစ်ခုခုကိုဖြစ်စေ အခြား ပုဂ္ဂိုလ်အားသော်လည်းကောင်း၊ အခြားအဖွဲ့အစည်းအားသော်လည်းကောင်း ထပ်မံ လွှဲအပ်နိုင်သည်။

ယင်းသီးစားချထားရေး ဥပဒေအရ သီးစားချထားရေး နည်းဥပဒေကို ပြဋ္ဌာန်းရာတွင် အစိုးရသည် ဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို ဆောင်ရွက်ရန် အောက်ပါ ကော်မတီများကို နည်းဥပဒေ ၃ အရ ဖွဲ့စည်းလိုက်ပါသည်-

- (၁) ဗဟိုမြေယာကော်မတီ၊
- (၂) တိုင်းမြေယာကော်မတီ၊
- (၃) မြို့နယ်မြေယာကော်မတီ၊
- (၄) မြို့မမြေယာကော်မတီ၊
- (၅) ကျေးရွာအုပ်စု မြေယာကော်မတီ။

ယင်းနည်းဥပဒေ ၉ အရ သီးစားခံယူလုပ်ကိုင်သည့် လယ်ယာမြေများကို သီးစားကဖြစ်စေ၊ မြေရှင်ကဖြစ်စေ၊ နှစ်ဖက်စလုံးကဖြစ်စေ ကျေးရွာအုပ်စု မြေယာကော်မတီတွင် မှတ်ပုံတင်ကြရပါသည်။ သီးစား ခံယူ လုပ်ကိုင်သော လယ်ယာမြေများကို နည်းဥပဒေ ၁၁ အရ သီးစားချထားရပါသည်။ သီးစားများ ကို မှတ်ပုံတင်ရေးသည် သီးစားချထားရေးလုပ်ငန်း၏ အခြေခံ ဖြစ်ပါသည်။ ထိုသို့ မှတ်ပုံတင်ပြီးနောက် သီးစားများကို အလိုအလျောက် ယင်းတို့၏ လက်ရှိ လက်ငုတ်တွင် လုပ်ကိုင်နိုင်စေရန် သီးစားချထားရပါသည်။ တစ်နှစ်ချင်း သီးစား ချသည် မှန်သော်လည်း ဆက်လက် မလုပ်ကိုင်လျှင် ပြန်လည် သိမ်းယူ၍ သီးစား အသစ် ချရပါသည်။ ယင်းဥပဒေအရ လယ်လုပ်သူသာ လယ်လုပ်ပိုင်ခွင့် ရှိရမည်

ဟူသည့် မူအရ ပိုင်ဆိုင်ခြင်းကို အသိအမှတ်မပြုဘဲ မြေယာများကို စည်းကမ်း သတ်မှတ်ချက်ဖြင့် စိုက်ပျိုးခွင့်သာ ပေးခဲ့ပါသည်။ ထိုစဉ်က မြေယာမူခင်းများ အပေါ် မြေယာကော်မတီများ၏ ကြားနာစစ်ဆေး ဆုံးဖြတ်ချက်များအရ သီးစား ခံယူ လုပ်ကိုင်ခွင့် ဆုံးရှုံးမှုများ (လုပ်ပိုင်ခွင့် ရုပ်သိမ်းမှု) ပေါ်ပေါက်ခဲ့ရပါသည်။ သို့ရာတွင် လက်ငုတ်လယ်သမားများအနေဖြင့် လယ်ယာမြေ လက်လွတ်ဆုံးရှုံးမှု များစွာ မပေါ်ပေါက်ခဲ့ပါ။ သို့ရာတွင် ယင်းဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်းချက်ကို အကြောင်းပြု၍ ထပ်မံ ပြဋ္ဌာန်းခဲ့သည့် ဥပဒေတစ်ရပ်အရ တောင်သူလယ်သမားများ လယ်ယာမြေကို လက်လွတ်ခဲ့ရသည်များ အမြောက်အမြား ပေါ်ပေါက်ခဲ့ပါသည်။ ယင်းသည်ကား ၁၉၇၇ ခုနှစ် ပြည်သူ့ကောင်စီ အဆင့်ဆင့်နှင့် အလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့ အဆင့်ဆင့်တို့၏ တာဝန်နှင့် လုပ်ပိုင်ခွင့် ဥပဒေ ဖြစ်ပါသည်။

**ပြည်သူ့ကောင်စီ အဆင့်ဆင့်နှင့် အလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့ အဆင့်ဆင့်တို့၏ တာဝန်နှင့် လုပ်ပိုင်ခွင့် ဥပဒေ၊ ၁၉၇၇ ခုနှစ်**

ပြည်သူ့ကောင်စီ အဆင့်ဆင့်နှင့် အလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့ အဆင့်ဆင့်တို့၏ တာဝန်နှင့် လုပ်ပိုင်ခွင့်ဥပဒေတွင် မြေယာလုပ်ပိုင်ခွင့်များနှင့် စပ်လျဉ်း၍ မြို့နယ်နှင့် ရပ်ကွက်/ကျေးရွာအုပ်စု ပြည်သူ့ကောင်စီ အလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့များသို့ တည်ဆဲဥပဒေများကို ညွှန်းကာ အပ်နှင်းခဲ့ပါသည်။

မြို့နယ်ပြည်သူ့ကောင်စီ အလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့ကို လယ်ယာမြေ လုပ်ပိုင်ခွင့်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ ယင်းဥပဒေ ပုဒ်မ ၆၆ (င) တွင် အောက်ပါ လုပ်ပိုင်ခွင့်များကို အပ်နှင်းထားပါသည်-

- ၆၆။ အလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့သည် လယ်ယာမြေ စီမံခန့်ခွဲမှု လုပ်ငန်းများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အောက်ပါလုပ်ပိုင်ခွင့်များ ရှိသည်-
- (င) လယ်ယာမြေများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ စည်းကမ်းချက်များကို လိုက်နာရန် ပျက်ကွက်သည့် လယ်ယာမြေနှင့် လယ်ယာမြေ လုပ်ပိုင်ခွင့်ကို ပြန်လည် သိမ်းယူရေးအတွက် လမ်းညွှန်ခြင်း၊ ကြီးကြပ်ကွပ်ကဲခြင်း။

အဆိုပါ လုပ်ပိုင်ခွင့်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ ၁၉၅၃ ခုနှစ် လယ်ယာမြေ နိုင်ငံပိုင်ပြုလုပ်ရေး အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၄၊ ၁၁၊ ၁၂၊ ၂၉၊ ၃၀၊ ၃၁၊ ၃၂၊ ၄၆ တို့ကို ရည်ညွှန်းပြုသည့် ဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်းချက်အဖြစ် ဖော်ပြခဲ့ပါသည်။

တစ်ဖန် ယင်းကိစ္စရပ်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ ရပ်ကွက်နှင့် ကျေးရွာအုပ်စု ပြည်သူ့ ကောင်စီ အလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့၏ လုပ်ပိုင်ခွင့်တွင် ပုဒ်မ ၁၁၃ ၌ အောက်ပါ အတိုင်း ပြဋ္ဌာန်းထားသည်ကို တွေ့ရပြန်သည်-

၁၁၃။ ရပ်ကွက်နှင့် ကျေးရွာအုပ်စုများသည် စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် စပ်လျဉ်း၍ စီးပွားရေး အခြေခံယူနစ်များ ဖြစ်သည့်အားလျော်စွာ အလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့ သည် လယ်ယာမြေ စီမံခန့်ခွဲမှုလုပ်ငန်းများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အောက်ပါ လုပ်ပိုင်ခွင့်များ ရှိသည်-

(၅) လယ်ယာမြေများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ စည်းကမ်းချက်များကို ဖောက်ဖျက် သူထံမှ လယ်ယာမြေ၊ လယ်ယာမြေ လုပ်ပိုင်ခွင့်ကို ပြန်လည် သိမ်း ယူခြင်း။

ယင်းလုပ်ပိုင်ခွင့်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ ၁၉၆၃ ခုနှစ် သီးစားချထားရေး နည်း ဥပဒေ ၁၁ နှင့် ၁၉၅၃ ခုနှစ် လယ်ယာမြေ နိုင်ငံပိုင် ပြုလုပ်ရေး အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၂၉၊ ၃၀၊ ၃၁၊ ၃၂ တို့ကို ရည်ညွှန်းပြုသည့် ဥပဒေများအဖြစ် ပြဋ္ဌာန်းထား ပါသည်။

ဤတွင် အဆိုပါ ဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို ဆက်လက်လေ့လာရန် လိုအပ် လာပါသည်။ ရှေးဦးစွာ သီးစားချထားရေး နည်းဥပဒေ ၁၁ ပြဋ္ဌာန်းချက်ကို လေ့လာပါက အောက်ပါအတိုင်း တွေ့ရပါမည်-

၁၁။ သီးစားချထားခြင်း။ ကျေးရွာအုပ်စု မြေယာကော်မတီသည် ကျေးရွာအုပ်စု နယ်နိမိတ်အတွင်းရှိ သီးစားခံယူ လုပ်ကိုင်သော လယ်ယာမြေများကိုသော် လည်းကောင်း၊ မြို့မမြေယာကော်မတီများသည် မြို့မနယ်နိမိတ်အတွင်းရှိ သီးစားခံယူလုပ်ကိုင်သော လယ်ယာမြေများကိုသော်လည်းကောင်း အောက်ပါ အတိုင်း သီးစားချထားရမည်-

(က) မှတ်ပုံတင်စာရင်းကို အခြေခံ၍ သီးစားချထားရမည်။ သီးစားခံယူ လုပ်လိုကြောင်း သီးခြားလျှောက်လွှာများကို သီးခြားခေါ်ယူခြင်း မပြုရ။

(ခ) မှတ်ပုံတင်စာရင်းအရ လက်ရှိလက်ငုတ် မလုပ်နေသူများကို သီးစား အဖြစ် ဆက်လက် ချထားရမည်။

(ဂ) လက်ရှိလက်ငုတ်လုပ် ကိုင်နေသူများ မရှိလျှင် သို့တည်းမဟုတ် လက်ရှိ လက်ငုတ် လုပ်ကိုင်နေသူများက ဆက်လက်လုပ်ကိုင်ရန် ငြင်းဆိုလျှင် သို့တည်းမဟုတ် လုပ်ကိုင်ရန် ပျက်ကွက်၍ လယ်ယာမြေကို ပြန်လည် သိမ်းယူရလျှင် အောက်ပါအတိုင်း သီးစားချထားရမည်-

- (၁) နေ့စားအလုပ်သမား၊ သူရင်းငှားများ အပါအဝင် လယ်ယာအလုပ် သမားကို ၎င်းတို့တွင် အဆင်းရဲဆုံးသူကို ပထမ၊ အချမ်းသာဆုံး သူကို နောက်ဆုံးထား၍ ဆင်းရဲ ချမ်းသာအလိုက် တန်းစီစာရင်း ပြုလုပ်ရမည်။
- (၂) လယ်ယာမြေကို မလုံမလောက် လုပ်ကိုင်နေရသည့် သီးစားများကို ၎င်းတို့အထဲတွင် လယ်ယာအချို့တို့ဆုံးသူကို ပထမ၊ အများဆုံး လုပ်သူကို နောက်ဆုံးထား၍ ဆင်းရဲချမ်းသာအလိုက် တန်းစီ စာရင်း ပြုလုပ်ရမည်။
- (၃) သီးစားချထားရန်ရှိသော လယ်ယာမြေကို အထက် အပိုဒ်ခွဲ (၁) ပါ လယ်ယာအလုပ်သမားစာရင်းထဲ ပါဝင်သူများက စုပေါင်း လုပ်ကိုင်လိုလျှင်သော်လည်းကောင်း၊ အထက် အပိုဒ်ခွဲ (၁) ပါ အလုပ်သမားစာရင်းတွင် ပါဝင်သူများနှင့် အထက်အပိုဒ်ခွဲ (၂) ပါ သီးစားစာရင်းတွင် ပါဝင်သူများ စုပေါင်း၍ လုပ်ကိုင်လိုလျှင် သော်လည်းကောင်း၊ အထက် အပိုဒ်ခွဲ (၂) ပါ သီးစားစာရင်း တွင် ပါဝင်သူများ စုပေါင်း၍ လုပ်ကိုင်လိုလျှင်သော်လည်းကောင်း ထိုသူများကို စုပေါင်း၍ သီးစားချထားရမည်။
- (၄) အထက်အပိုဒ်ခွဲ (၃) အတိုင်း မဖြစ်မြောက်လျှင် အထက် အပိုဒ်ခွဲ (၁) ပါ လယ်ယာ အလုပ်သမား စာရင်းမှ အစီအစဉ်အလိုက် တစ်ဦးစီကို ကြည့်၍ သီးစားချထားရန် ရှိသော လယ်ယာမြေကို ထွန်ယက်စိုက်ပျိုးနိုင်ရန် အင်အားရှိသည့် ပထမဆုံးသောသူကို သီးစားချထားရမည်။ အထက် အပိုဒ်ခွဲ (၁) ပါ လယ်ယာ အလုပ် သမား စာရင်းတွင် ထိုသို့လုပ်ကိုင်နိုင်သူ မရှိလျှင် အထက်အပိုဒ်ခွဲ (၂) ပါ သီးစားစာရင်းမှ အစီအစဉ်အလိုက် တစ်ဦးစီကို ကြည့်၍ သီးစားချထားရန် ရှိသော လယ်ယာမြေကို ထွန်ယက်စိုက်ပျိုးနိုင် ရန် အင်အားရှိသည့် ပထမဆုံးသောသူသို့ သီးစားချထားရမည်။

ဤနည်းဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်းချက်အရ သိမ်းယူခြင်းသည် လုပ်ကိုင်ရန် ပျက်ကွက် ၍ လယ်ယာမြေကို ပြန်လည် သိမ်းယူခြင်း ဖြစ်သည်ကို သတိပြုရန် လိုအပ် ပါသည်။

ပြည်သူ့ကောင်စီအဆင့်ဆင့်နှင့် အလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့ အဆင့်ဆင့်တို့၏ တာဝန်နှင့် လုပ်ပိုင်ခွင့် ဥပဒေတွင် လယ်ယာမြေများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ စည်းကမ်း ချက်များကို ဖောက်ဖျက်သူထံမှ လယ်ယာမြေ၊ လယ်ယာမြေ လုပ်ပိုင်ခွင့်ကို

ပြန်လည် သိမ်းယူခြင်းကို သီးစားချထားရေး နည်းဥပဒေကို ညွှန်း၍ ပြဋ္ဌာန်းထားသော်လည်း ပြဋ္ဌာန်းချက်တွင် လုပ်ကိုင်ရန် ပျက်ကွက်၍ လယ်ယာမြေကို ပြန်လည် သိမ်းယူခြင်းကိုသာ အပ်နှင်းထားကြောင်း တွေ့ရပါသည်။

သို့ဖြစ်၍ ဆက်လက်ညွှန်ပြသော ၁၉၅၃ ခုနှစ် လယ်ယာမြေ နိုင်ငံပိုင် ပြုလုပ်ရေး အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၂၉၊ ၃၀၊ ၃၁၊ ၃၂ တို့ကို လေ့လာရပါမည်။ အဆိုပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များမှာ အခန်း (၁၃)၊ စည်းကမ်းချက်များကို လိုက်နာရန် ပျက်ကွက်၍ ကင်းလွတ်ခွင့်ပြုပြီးသော လယ်ယာမြေနှင့် ဝေငှပြီး ဖြစ်သော လယ်ယာမြေကို ပြန်လည် သိမ်းယူခြင်းများအတွက် ဖြစ်ပြီး အကျဉ်းအားဖြင့် အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်ပါသည်-

- ၂၉။ ပုဒ်မ ၁၁ ပါ စည်းကမ်းချက်များကို လိုက်နာရန် ပျက်ကွက်၍ ပြန်လည် သိမ်းယူခြင်း၊
- ၃၀။ ပုဒ်မ ၁၁ ပါ အချို့ စည်းကမ်းချက်များကို လိုက်နာရန် ထပ်တလဲလဲ ပျက်ကွက်၍ ပြန်လည် သိမ်းယူခြင်း၊
- ၃၁။ ပုဒ်မ ၁၂ ပါ စည်းကမ်းချက်များကို လိုက်နာရန် ပျက်ကွက်၍ ပြန်လည် သိမ်းယူခြင်း၊
- ၃၂။ ပုဒ်မ ၁၂ ပါ အချို့ စည်းကမ်းချက်များကို လိုက်နာရန် ထပ်တလဲလဲ ပျက်ကွက်၍ ပြန်လည် သိမ်းယူခြင်း။

သို့ဖြစ်၍ ပုဒ်မ ၁၁ နှင့် ၁၂ ကို အဓိကထားရပါသည်။ ယင်းပုဒ်မ ၂ အရ အထက် ပုဒ်မ ၁၁ သည် လယ်ယာမြေ နိုင်ငံပိုင် ပြုလုပ်ခြင်း အက်ဥပဒေအရ သိမ်းယူခြင်းမှ ကင်းလွတ်ခွင့်ပေးသည့် လယ်ယာမြေနှင့်စပ်လျဉ်းသည့် စည်းကမ်းချက်များ ဖြစ်ပါသည်။ ယင်းပြဋ္ဌာန်းချက်များအနက်မှ ပထမ သတ်မှတ်ချက်အနေဖြင့် အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်ပါသည်-

- ၁၁။ (၁) တောင်သူလယ်သမား အိမ်ထောင်စု အကြီးအကဲ တစ်ဦးဦးသည် ပုဒ်မ ၆ အရ ကင်းလွတ်ခွင့်ပြုထားသော လယ်ယာမြေကို ပိုင်ဆိုင်လျှင် ထိုသူသည် အဆိုပါ လယ်ယာမြေနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အောက်ပါစည်းကမ်းချက်များကို လိုက်နာရမည်-
  - (က) ထိုသူသည် ပုဒ်မ ၉ ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့် မညီညွတ်လျှင် လည်းကောင်း၊ ဤအက်ဥပဒေအရပြုသည့် နည်းဥပဒေများနှင့် မညီညွတ်လျှင်လည်းကောင်း အဆိုပါ လယ်ယာမြေကို ပေါင်နံ့

ခြင်း၊ ရောင်းချခြင်း သို့တည်းမဟုတ် အခြားနည်းဖြင့် လွှဲပြောင်းပေးခြင်း။

- (ခ) ထိုသူသည် ပုဒ်မ ၉ ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့် မညီညွတ်လျှင် လည်းကောင်း၊ ဤအက်ဥပဒေများအရ ပြုသည့် နည်းဥပဒေများနှင့် မညီညွတ်လျှင်လည်းကောင်း အဆိုပါ လယ်ယာမြေကို ခွဲစိတ်ခြင်း သို့တည်းမဟုတ် လဲလှယ်ခြင်း မပြုရ။
- (ဂ) ထိုသူသည် ပုဒ်မ ၃၊ အပိုဒ် (ဂ) တွင် ပြဋ္ဌာန်းထားသော နည်းလမ်းအတိုင်း အဆိုပါ လယ်ယာမြေကို လုပ်ကိုင်ရမည်။
- (ဃ) ထိုသူသည် အဆိုပါလယ်ယာမြေနှင့် စပ်လျဉ်း၍ နိုင်ငံတော်က စည်းကြပ်သော အခွန်အတုတ်များကို ပေးဆောင်ရမည်။
- (င) ထိုသူပါဝင်သော အိမ်ထောင်သားစုသည် တောင်သူလယ်သမားအိမ်ထောင်စုအဖြစ်မှ ရပ်စဲခြင်း မရှိစေရ။
- (စ) ထိုသူသည် အဆိုပါ လယ်ယာမြေကို လုံလောက်သော အကြောင်းမရှိဘဲ မြေလပ်အဖြစ် မထားရ။ ထို့ပြင်
- (ဆ) ထိုသူသည် အဆိုပါ လယ်ယာမြေကို သီးစားချထားခြင်း သို့တည်းမဟုတ် အငှားချထားခြင်း မပြုရ။

အဆိုပါ စည်းကမ်းသတ်မှတ်ချက်အရ သတ်မှတ်ထားသည့် အချိန်ကာလအတွင်း လုပ်ကိုင်ပါမည်ဟု စာဖြင့် ရေးသား၍ ကတိပြုရန် ပျက်ကွက်သည့် တောင်သူလယ်သမား မဟုတ်သူသို့ လွှဲပြောင်းပါက၊ လယ်ယာမြေအဖြစ် အသုံးမပြုပါက၊ အခြားသူအား သီးစားချထားပါက ထိုလယ်ယာမြေကို နိုင်ငံပိုင်အဖြစ် သိမ်းယူမည် ဖြစ်ပါသည်။

ဒုတိယအချက်အနေဖြင့် အောက်ပါအတိုင်း သတ်မှတ်ပါသည်-

- (၂) တစ်လုံးတစ်စည်းတည်းဖြစ်၍ ပစ္စည်းမခွဲဝေရသေးသော တောင်သူလယ်သမားအိမ်ထောင်သားစု၏ အကြီးအကဲတစ်ဦးဦးသည် ပုဒ်မ ၆ အရ ကင်းလွတ်ခွင့် ပြုထားသည့် လယ်ယာမြေများကို ပိုင်ဆိုင်လျှင် ထိုသူသည် အဆိုပါ လယ်ယာမြေနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အောက်ပါစည်းကမ်းချက်များကို လိုက်နာရမည်-
- (က) ထိုသူသည် ပုဒ်မခွဲ (၁) တွင် ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် စည်းကမ်းချက်များကို လိုက်နာရမည်။ ထို့ပြင်
- (ခ) ထိုသူသည် လယ်ယာမြေကို သိမ်းယူခြင်းမှ သာမန်အားဖြင့် ရရှိသည့် ကင်းလွတ်ခွင့်ထက် ပိုမိုသော ကင်းလွတ်ခွင့်ကို ရရှိသော လယ်ယာမြေ

ကို ပိုင်ဆိုင်လျှင် ထိုသူ၏ အိမ်ထောင်စုတွင် ပါဝင်သော လယ်ယာမြေကို လုပ်ကိုင်သည့် အရွယ်ရောက်ပြီးသူ အရေအတွက်မှာ လေးယောက် ထက် ပိုစေရမည်အပြင် ထိုအရွယ်ရောက်ပြီးသူတို့ကလည်း အဆိုပါ အိမ်ထောင်သားစု အကြီးအကဲ ပိုင်ဆိုင်သော လယ်ယာမြေကို လုပ်ကိုင် ရမည်။

သာမန်အားဖြင့် ဥပဒေ၏ ဇယား (၁) ပါ လယ် ဖြစ်ပါက ဧက ၅၀၊ ယာ ဖြစ်ပါက ၂၅ ဧက၊ ကိုင်း ဖြစ်ပါက ၁၀ ဧက အထိ အများဆုံး ကင်းလွတ်ခွင့် ပေးထားသော်လည်း လယ်ယာလုပ်ငန်းခွင်ကို အတူ လုပ်သည့် အရွယ်ရောက်သူ လေးဦးထက် မပိုဘဲ ကင်းလွတ်ခွင့် ယူထားသော မြေများကို နိုင်ငံပိုင်အဖြစ် သိမ်းယူနိုင်ပါသည်။ ထိုလုပ်ပိုင်ခွင့်အာဏာအရ ရပ်ကွက်နှင့် ကျေးရွာအုပ်စု ပြည်သူ့ကောင်စီ အလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့က လယ်ယာမြေကို နိုင်ငံပိုင်အဖြစ် သိမ်းယူပိုင်ခွင့် ရှိပါသည်။

လယ်ယာမြေ နိုင်ငံပိုင် ပြုလုပ်ရေး အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၁ ၏ သတ်မှတ်ထား သည့် စည်းကမ်းများကို အောက်ပါအတိုင်း အကျဉ်းအားဖြင့် ဆက်လက်တွေ့ရ ပါသည်-

- (၃) အရွယ်မရောက်သေးသူတစ်ဦး သို့မဟုတ် စိတ်ပေါ့သွပ်သူတစ်ဦးက ကင်းလွတ် ခွင့်ပြုထားသည့် လယ်ယာမြေကို ပိုင်ဆိုင်ရာတွင် ထိုသူတို့၏ အုပ်ထိန်းသူ တို့သည် လယ်ယာမြေကို လုပ်ကိုင်ရမည့် စည်းကမ်းချက်၊
- (၄) တောင်သူလယ်သမား မဟုတ်သည့် အိမ်ထောင်သားစု၏ အကြီးအကဲ တစ်ဦး ဦးသည် ပုဒ်မ ၆ အရ ကင်းလွတ်ခွင့်ပြုထားသည့် လယ်ယာမြေကို ပိုင်ဆိုင် လျှင် ဤကိစ္စအလို့ငှာ ခန့်အပ်ထားသည့် အာဏာပိုင်က သတ်မှတ်သည့် လယ်ယာလုပ်ငန်းချိန်မှစ၍ လုပ်ကိုင်ရန် စည်းကမ်းချက်၊
- (၅) သာသနာ့ဝန်ထမ်းတစ်ဦးက ကင်းလွတ်ခွင့်ပြုထားသည့် လယ်ယာမြေကို ပိုင် ဆိုင်ရာတွင် လယ်ယာမြေမှ ရရှိသည့် ဝင်ငွေ ဝတ္ထုပစ္စည်းကို သာသနာရေး ကိစ္စအတွက်သာ အသုံးပြုရပြီး ထိုလယ်ယာမြေကို အကြောင်းမဲ့ လှုပ်ထားခြင်း၊ လွှဲပြောင်းခြင်း မပြုရန် စည်းကမ်းချက်၊
- (၆) သာသနာရေး အဆောက်အအုံတစ်ခုခုက ကင်းလွတ်ခွင့်ပြုထားသည့် လယ်ယာ မြေကို ပိုင်ဆိုင်လျှင် ဂေါပကအဖွဲ့အနေဖြင့် လယ်ယာမြေမှ ရရှိသည့် ဝင်ငွေ ဝတ္ထုပစ္စည်းကို သာသနာရေးကိစ္စအတွက်သာ အသုံးပြုရပြီး ထိုလယ်ယာ မြေကို အကြောင်းမဲ့ လှုပ်ထားခြင်း၊ လွှဲပြောင်းခြင်းမပြုရန် စည်းကမ်းချက်။

အထက်ပါ စည်းကမ်းချက်များကို ဖောက်ဖျက်ပါက လယ်ယာမြေ နိုင်ငံပိုင် ပြုလုပ်ရေး အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၂၉၊ ၃၀ တို့ပါ လုပ်ပိုင်ခွင့်များ အပ်နှင်းခြင်းခံရ သော ရပ်ကွက်နှင့် ကျေးရွာအုပ်စု ပြည်သူ့ကောင်စီ အလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့က စည်းကမ်းပျက်လယ်အဖြစ် သတ်မှတ်ကာ နိုင်ငံပိုင်အဖြစ် သိမ်းယူခြင်း ပြုလုပ် နိုင်ပါသည်။

တစ်ဖန် နိုင်ငံပိုင် သိမ်းယူပြီး ဝေငှထားသော လယ်ယာမြေများကို ရရှိ ပိုင်ဆိုင်သူများအနေဖြင့် ထိုလယ်ယာမြေနှင့် စပ်လျဉ်း၍ လိုက်နာရမည့် စည်း ကမ်းချက်များကို အောက်ပါအတိုင်း အပိုင်း နှစ်ပိုင်း တွေ့ရပါသည်-

- ၁၂။ (၁) တောင်သူလယ်သမား အိမ်ထောင်စု၏ အကြီးအကဲ တစ်ဦးဦးက ဝေငှ ထားသော လယ်ယာမြေကို ပိုင်ဆိုင်လျှင် လိုက်နာရမည့်စည်းကမ်း၊
- (၂) တောင်သူလယ်သမား အိမ်ထောင်စု တစ်စုတွင် ပါဝင်သော အရွယ် ရောက်ပြီးသူ သို့မဟုတ် အရွယ်မရောက်သေးသူ သို့မဟုတ် စိတ်ပေါ့သွပ် သူက ဝေငှသော လယ်ယာမြေကို ပိုင်ဆိုင်ပါက ထိုအရွယ်ရောက်ပြီးသူ အနေဖြင့် သို့မဟုတ် အရွယ်မရောက်သေးသူ သို့မဟုတ် စိတ်ပေါ့သွပ် သူကို အုပ်ထိန်းသူအနေဖြင့် လိုက်နာရမည့် စည်းကမ်းချက်များ။

သတ်မှတ်ထားသည့် စည်းကမ်းချက်များအနေဖြင့်-

- ၁။ ပေါင်နှံခြင်း၊ ရောင်းချခြင်း သို့မဟုတ် အခြားနည်းဖြင့် လွှဲပြောင်းခြင်း မပြုရ၊
- ၂။ ခွဲစိတ်ခြင်း သို့မဟုတ် လဲလှယ်ခြင်း မပြုရ၊
- ၃။ သတ်မှတ်သည့် နည်းလမ်းအတိုင်း လယ်ယာမြေကို လုပ်ကိုင်ရမည်၊
- ၄။ တောင်သူလယ်သမား အိမ်ထောင်သားစုအဖြစ်မှ ရပ်စဲခြင်း မရှိစေရ၊
- ၅။ နိုင်ငံတော်က စည်းကြပ်သော အခွန်အတုတ်များကို ပေးဆောင်ရမည်၊
- ၆။ အကြောင်းမဲ့ မြေကို လှုပ်မထားရ၊
- ၇။ သီးစားချခြင်း သို့မဟုတ် အငှားချခြင်း မပြုရ၊
- ၈။ ဤအက်ဥပဒေအရ တည်ထောင်သည့် တောင်သူလယ်သမား အဖွဲ့ အစည်းများတွင် ပါဝင်ရမည်။

အထက်ပါ စည်းကမ်းချက်များကို ဖောက်ဖျက်ပါက လယ်ယာမြေ နိုင်ငံပိုင် ပြုလုပ်ရေး အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၃၁၊ ၃၂ ပါ လုပ်ပိုင်ခွင့်များ အပ်နှင်းခြင်းခံရ သော ရပ်ကွက်နှင့် ကျေးရွာအုပ်စု ပြည်သူ့ကောင်စီ အလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့က

စည်းကမ်းပျက်လယ်အဖြစ် သတ်မှတ်ကာ နိုင်ငံပိုင်အဖြစ် သိမ်းယူခြင်း ပြုလုပ်နိုင်ပါသည်။

အထက်ပါ အချက်များအတိုင်း ပြည်သူ့ကောင်စီအဆင့်ဆင့်နှင့် အလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့ အဆင့်ဆင့်တို့၏ တာဝန်နှင့် လုပ်ပိုင်ခွင့် ဥပဒေတွင် လယ်ယာမြေများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ စည်းကမ်းချက်များကို ဖောက်ဖျက်သူထံမှ လယ်ယာမြေ၊ လယ်ယာမြေ လုပ်ပိုင်ခွင့်ကို ပြန်လည် သိမ်းယူခြင်း ပြဋ္ဌာန်းထားချက်နှင့်အညီ လယ်ယာမြေများကို နိုင်ငံပိုင်အဖြစ် သိမ်းယူ၍ အခြား တောင်သူလယ်သမားတစ်ဦးကို လုပ်ပိုင်ခွင့် ချထားပေးခြင်း ရှိခဲ့ပါသည်။

**ပုဂ္ဂလိကလုပ်ငန်း လုပ်ပိုင်ခွင့် ဥပဒေ၊ ၁၉၇၇ ခုနှစ်**

နိုင်ငံတော်၏ ကုန်ထုတ်စွမ်းအားစုများကို တိုးတက်စေမည့် တိုင်းရင်းသား ကိုယ်ပိုင်စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများကို နည်းလမ်းကျသည့် ကန့်သတ်ချက်ဖြင့် နိုင်ငံတော်က ခွင့်ပြုမည် ဖြစ်ကြောင်း မြန်မာ့ဆိုရှယ်လစ်လမ်းစဉ်ကို ကြေညာစဉ်ကပင် ထည့်သွင်း ကြေညာခဲ့ပါသည်။ ထို့အတွက် အခြေခံဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက် အနှစ်သာရများနှင့်အညီ နိုင်ငံတော်က ကျင့်သုံးလျက်ရှိသည့် ဆိုရှယ်လစ်စီးပွားရေးစနစ်ဘောင်အတွင်း ပြည်သူပိုင် စီးပွားရေးအဖွဲ့အစည်းနှင့် သမဝါယမ အဖွဲ့အစည်းများက လုပ်ကိုင်ခြင်း မရှိသော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများကို ပုဂ္ဂလိကလုပ်ငန်းရှင်များက လုပ်ကိုင်ခြင်းအားဖြင့် ကုန်ထုတ်လုပ်မှုတိုးတက်စေရန်လည်းကောင်း၊ ပုဂ္ဂလိကပိုင် ကုန်ထုတ် အရင်းအနှီးများကို စနစ်တကျ အသုံးပြုခြင်းအားဖြင့် လုပ်ငန်းသစ်များ ပေါ်ထွက်စေပြီး ပြည်သူများအတွက် အလုပ် ပိုမိုရရှိစေရန်လည်းကောင်း ပုဂ္ဂလိကလုပ်ငန်း လုပ်ပိုင်ခွင့် ဥပဒေကို ပြဋ္ဌာန်းခဲ့ပါသည်။

အဆိုပါ ဥပဒေတွင် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများကို ၃ မျိုး ခွဲခြားခဲ့ပါသည်။ ပထမ အမျိုးအစား လုပ်ငန်းများသည် ပြည်သူပိုင် စီးပွားရေး အဖွဲ့အစည်းများနှင့် သမဝါယမ အဖွဲ့အစည်းများကသာ လုပ်ကိုင်ခွင့်ပြုပါသည်။ ယင်းပထမ အမျိုးအစားတို့ကို ဥပဒေ၏ ဇယား (က) တွင် သီးခြားဖော်ပြခဲ့ပါသည်။ ဒုတိယ အမျိုးအစား လုပ်ငန်းများကို နိုင်ငံသားများကသာ လုပ်ကိုင်ခွင့် ရှိပါသည်။ ယင်းလုပ်ငန်းများမှာ ပုဒ်မ ၄ တွင် အောက်ပါအတိုင်း ပြဋ္ဌာန်းခဲ့ပါသည်-

- ၄။ နိုင်ငံသားတစ်ဦးသည် အောက်ပါတို့ကို ဥပဒေနှင့်အညီ လုပ်ကိုင်ခွင့် ရှိသည်-
  - (က) လယ်ယာကဏ္ဍတွင်-
  - (၁) လယ်၊ ယာ၊ ကိုင်း၊ ကျွန်း၊ ဥယျာဉ်၊ ခြံမြေ စိုက်ပျိုးခြင်း၊

(၂) ပလပ်မြေများ၊ မြေလွတ်မြေရိုင်းများကို အရင်းအနှီး စိုက်၍ တိုးချဲ့  
ဖော်ထုတ်ခြင်း၊ စိုက်ပျိုးခြင်း။

- (ခ) သားငါးကဏ္ဍတွင် .....
- (ဂ) သစ်တောကဏ္ဍတွင် .....

လယ်ယာစိုက်ပျိုးခြင်းကဏ္ဍနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဝန်ကြီးအဖွဲ့ကို စည်းမျဉ်းများ ထုတ်ပြန်ခွင့်အတွက် ပုဒ်မ ၃၀ တွင် အောက်ပါအတိုင်း ပြဋ္ဌာန်းခဲ့ပါသည်-

၃၀။ ဝန်ကြီးအဖွဲ့သည် အောက်ပါတို့ကို စည်းမျဉ်းများဖြင့် သတ်မှတ်ပေးရမည်-

(က) ပုဒ်မ ၄၊ ပုဒ်မ ၅ (က) အပိုဒ် (၂) အရ လုပ်ကိုင်နိုင်ရန် စီးပွားရေးအရ တွက်ချေကိုက်သည့် လုပ်ကွက်အကျယ်အဝန်းနှင့် လုပ်ကိုင်ခွင့်ကာလ။

လယ်ယာကဏ္ဍတွင် မြေရိုင်းနှင့် ပလပ်မြေ တိုးချဲ့လုပ်ကိုင်မှုနှင့် စပ်လျဉ်း၍ လယ်ယာနှင့်သစ်တောဝန်ကြီးဌာနက ၁၁-၄-၁၉၇၈ ရက်စွဲပါ အမိန့် ကြော်ငြာစာ အမှတ် ၁/၇၈ ကို ထုတ်ပြန်၍ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းကို သတ်မှတ်ခဲ့ပါသည်။ တောင်သူလယ်သမားတစ်ဦးသည် မြေရိုင်းနှင့် ပလပ်မြေကို လယ်မြေ ဖြစ်ပါက ဧက ၅၀၊ ယာမြေ ဖြစ်ပါက ၂၅ ဧက၊ ကိုင်းမြေ ဖြစ်ပါက ၁၀ ဧကအထိ လျှောက်ထားနိုင်ပြီး မြို့နယ်ပြည်သူ့ကောင်စီ အလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့ထံ လျှောက်ထား ခွင့်ပြုချက် ရယူပြီး လုပ်ကိုင်ရန် ဖြစ်ပါသည်။ အဆိုပါ လုပ်ကိုင်မှုအတွက် မြေခွန်တော် ကင်းလွတ်ခွင့်ကို လယ်ယာ ကိုင်းကျွန်းမြေ ဖြစ်လျှင် ၄ နှစ်၊ ဥယျာဉ်ခြံမြေ ဖြစ်လျှင် ၈ နှစ် ကင်းလွတ်ခွင့် ပြုပါသည်။ ထိုမျှသာမက အမြတ်ခွန် ပေးဆောင်ရခြင်းမှလည်း လယ်ယာကိုင်းမြေ ဖြစ်လျှင် ၇ နှစ်၊ ဥယျာဉ်ခြံမြေ ဖြစ်လျှင် ၁၀ နှစ် ကင်းလွတ်ခွင့် ပြုခဲ့ပါသည်။ လုပ်ပိုင်ခွင့် သက်တမ်းအားဖြင့် လယ်ယာကိုင်းမြေ ဖြစ်ပါက စည်းကမ်းပျက်ပြားမှု မရှိသည့် ကာလပတ်လုံး လုပ်ကိုင်ခွင့် ပေးပြီး ဥယျာဉ်ခြံမြေ ဖြစ်ပါလျှင်မူ နှစ်ပေါင်း ၃၀ လုပ်ပိုင်ခွင့်ပြုခဲ့ပါသည်။

လယ်ယာမြေ လုပ်ကိုင်ခွင့်ရသူများ၏ တာဝန်ကို ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၁ တွင် အောက်ပါအတိုင်း ပြဋ္ဌာန်းခဲ့ပါသည်-

၁၁။ တောင်သူလယ်သမားများသည် စီမံကိန်းဝင် သီးနှံများကို စီမံကိန်းပါ လျာထားချက်အတိုင်း စိုက်ပျိုး ထုတ်လုပ်ရမည်။ သတ်မှတ်ထားသော သီးနှံ အမျိုးအစားနှင့် ပမာဏကို သတ်မှတ်ထားသော ဈေးနှုန်းဖြင့် သတ်မှတ်ထားသော အဖွဲ့အစည်းသို့ ရောင်းချရမည်။

ယင်းပြဋ္ဌာန်းချက်အရ တောင်သူလယ်သမားများသည် မြေယာကို လွတ်လပ်စွာ အသုံးပြု စိုက်ပျိုးခွင့် ပျောက်ကွယ်ခဲ့ရပြီး မိမိတို့၏လုပ်အားမှ ပေါ်ထွက်လာသည့် သီးနှံများကို လွတ်လပ်စွာ ရောင်းချခွင့် ပျောက်ကွယ်သွားပေတော့သည်။ တစ်ဆက် တည်းပင် မိမိလယ်ယာမြေထွက် သီးနှံကို တာဝန်ကျေ မရောင်းချနိုင်သဖြင့် လုပ်ကိုင်ခွင့် ရုပ်သိမ်းခံရခြင်း (ဝါ) မြေသိမ်းခံရခြင်းများ ပေါ်ပေါက်ခဲ့ရပါသည်။

ယင်းဥပဒေသည် ၁၉၈၈ အရေးအခင်း မတိုင်မီတွင် ၁၉၈၈ ခုနှစ် ပြည်သူ့လွှတ်တော် ဥပဒေ အမှတ် (၅) ဖြင့် ရုပ်သိမ်းခဲ့ပြီး ဖြစ်ပါသည်။

နိုင်ငံတော်ကောင်စီ၏ ၁၆-၆-၁၉၇၈ ရက်စွဲပါ ကြေညာချက်အမှတ် ၃/၇၈ ၁၉၇၄ ခုနှစ် အခြေခံဥပဒေနှင့်အတူ ပြည်သူ့ကောင်စီအဆင့်ဆင့် ပေါ်ထွက်လာကာ လုပ်ပိုင်ခွင့် အဆင့်ဆင့်ကို ဗဟိုနှင့် ဒေသဆိုင်ရာ အာဏာပိုင် အဖွဲ့အစည်း အဆင့်ဆင့်သို့ လွှဲပြောင်း ရောက်ရှိသွားခဲ့ပါသည်။ နိုင်ငံတော်ကောင်စီသည် ၁၆-၆-၁၉၇၈ ရက်စွဲပါ ကြေညာချက်အမှတ် ၃/၇၈ ကို ထုတ်ပြန်၍ အောက်ပါအတိုင်း သတ်မှတ်ခဲ့ပါသည်-

- ၁။ အခြေခံဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၈ (က) အရ နိုင်ငံတော်သည် မြေယာအားလုံး၏ ပင်ရင်းပိုင်ရှင် ဖြစ်သည်။
- ၂။ ထို့ကြောင့် လယ်ယာမြေ စိုက်ပျိုးလုပ်ကိုင်ခွင့်ကို နိုင်ငံတော်၏ ခွင့်ပြုချက် ဖြင့်သာ ကျင့်သုံးခြင်း ဖြစ်သည်။
- ၃။ လယ်ယာမြေ စိုက်ပျိုး လုပ်ကိုင်ခွင့် ဟူသည့် စကားရပ်တွင် စိုက်ပျိုး ထုတ်လုပ်ခြင်း၊ ထုတ်လုပ်ရရှိသော သီးနှံများကို သိုလှောင်ခြင်း၊ ကြိတ်ခွဲခြင်း၊ သယ်ယူပို့ဆောင်ခြင်း၊ ရောင်းချခြင်း စသည်ကိစ္စအရပ်ရပ် အကျုံးဝင်သည်။
- ၄။ လယ်ယာမြေ စိုက်ပျိုးလုပ်ကိုင်ခွင့်ပြုရာတွင် နိုင်ငံတော်ကိုယ်စား ဝန်ကြီးအဖွဲ့သည် သင့်လျော်သော စည်းကမ်းချက်များကိုလည်းကောင်း၊ စည်းကမ်းချက် တစ်ရပ်ရပ်ကို လိုက်နာရန် ပျက်ကွက်လျှင် မည်သို့ အရေးယူမည်ကိုလည်းကောင်း သတ်မှတ် ထုတ်ပြန်နိုင်သည်။

ဤသို့ဖြင့် စိုက်ပျိုးလုပ်ကိုင်ခွင့်ပြုခြင်းကို နိုင်ငံတော်၏ကိုယ်စား ဝန်ကြီးအဖွဲ့သို့ လွှဲအပ်ခဲ့ပါသည်။ နိုင်ငံတော်ကောင်စီ၏လွှဲအပ်ချက်အရ လယ်ယာနှင့် သစ်တောဝန်ကြီးဌာနသည် ဝန်ကြီးအဖွဲ့၏ သဘောတူညီချက်ဖြင့် ၁၈-၈-၁၉၇၈

ရက်စွဲပါ အမိန့်ကြော်ငြာစာအမှတ် ၄/၇၈ ကို ထုတ်ပြန် ကြေညာခဲ့ရာတွင် အောက်ပါတို့ကို ထုတ်ပြန်ခဲ့ပါသည်-

- ၁။ (က) စိုက်ပျိုးရေးစီမံကိန်းနှင့်အညီ သီးနှံများ လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်ရာတွင် သက်ဆိုင်ရာ ပြည်သူ့ကောင်စီ အလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့က စိုက်ပျိုး လုပ်ကိုင်ရန် သတ်မှတ်သော သီးနှံအမျိုးအစားများကို သတ်မှတ်သည့် စည်းကမ်းများအတိုင်း ကုန်ထုတ်လုပ်မှု အပြည့်အဝ ရရှိစေရန် စိုက်ပျိုး လုပ်ကိုင်ရမည်။ စိုက်ပျိုးလုပ်ကိုင်ခြင်း ဆိုသည့် စကားရပ်တွင် စိုက်ပျိုးခြင်း၊ ထုတ်လုပ်ရရှိသော သီးနှံကို သိုလှောင်ခြင်း၊ ကြိတ်ခွဲခြင်း၊ သယ်ယူ ပို့ဆောင်ခြင်း၊ ရောင်းချခြင်း စသည့် ကိစ္စအရပ်ရပ် အကျုံးဝင်သည်။
- (ခ) နိုင်ငံတော်က ဝယ်ယူရန် သတ်မှတ်ထားသော သီးနှံများကို စိုက်ပျိုးလုပ်ကိုင်သော တောင်သူလယ်သမားများသည် သက်ဆိုင်ရာ ပြည်သူ့ကောင်စီ အလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့က အခါအားလျော်စွာ သတ်မှတ်သည့် ပမာဏကို ဝန်ကြီးအဖွဲ့က သတ်မှတ်သော အဖွဲ့အစည်းသို့ သတ်မှတ်သော ဈေးနှုန်းဖြင့် သတ်မှတ်သော ကာလအတွင်း အပြည့်အဝ ရောင်းချရမည်။
- ၂။ ပြည်သူ့ကောင်စီ အလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့ အဆင့်ဆင့်သည် အထက်အပိုဒ် (၁) ပါ စည်းကမ်းချက် တစ်ရပ်ရပ်ကို လိုက်နာရန် ပျက်ကွက်ကြောင်း တွေ့ရှိပါက လယ်ယာမြေ စိုက်ပျိုးလုပ်ကိုင်ခွင့်ကို ရုပ်သိမ်းသည်အထိ အရေးယူဆောင်ရွက်နိုင်သည်။

အဆိုပါ ကြေညာချက်၊ အမိန့်ကြော်ငြာစာတို့သည် မြန်မာ တောင်သူလယ်သမားတို့၏ အစဉ်အလာတို့နှင့် ကိုက်ညီမှု မရှိသည့်အပြင် ဝန်ထုတ်ဝန်ပိုးတစ်ရပ်သဖွယ် ဖြစ်စေခဲ့ပါသည်။ တာဝန်ကျေစပါး မရောင်းနိုင်ပါက အကျပ်အတည်းများစွာ ဖြစ်ပေါ်ကာ ဆင်းရဲတွင်း နစ်စေခဲ့သည့်အကြောင်းတရားတစ်ရပ် ဖြစ်ခဲ့ရပါသည်။

ယင်းသို့ နိုင်ငံတော်ကောင်စီက ထုတ်ပြန်သည့် ကြေညာချက်အမှတ် ၃/၇၈ နှင့် စပ်လျဉ်း၍ ထုတ်ပြန်ပိုင်ခွင့်ကို ကြည့်ရှုမိပါသည်။ ၁၉၇၄ ခုနှစ် အခြေခံဥပဒေ၏ ပုဒ်မ ၇၃ တွင် ပါရှိသော နိုင်ငံတော်ကောင်စီ၏ တာဝန်များ ၁၆ ချက်တွင် ဤသို့ ကြေညာချက် ထုတ်ပြန်ပိုင်ခွင့်ကို နိုင်ငံတော်ကောင်စီသို့ အပ်နှင်းထားခြင်းကို မတွေ့မိပါ။ ထိုနည်းအတူ 'အခြေခံ ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၈ (က) အရ နိုင်ငံတော်သည် မြေယာအားလုံး၏ ပင်ရင်းပိုင်ရှင် ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့်

လယ်ယာမြေ စိုက်ပျိုးလုပ်ကိုင်ခွင့်ကို နိုင်ငံတော်၏ ခွင့်ပြုချက်ဖြင့်သာ ကျင့်သုံးခြင်း ဖြစ်သည်။’ ဟူ၍ အခြေခံဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်ကို နိုင်ငံတော်ကောင်စီသို့ အပ်နှင်းထားခြင်း မရှိသည်မှာ ယင်း ပုဒ်မ ၇၃ (ခ) က ထင်ရှားစေပါသည်။

တစ်ဖန် ၁၉၇၄ ခုနှစ် နိုင်ငံတော်ကောင်စီ ဥပဒေတွင် လေ့လာရာ၌လည်း အခန်း (၃) ‘နိုင်ငံတော်ကောင်စီ၏ လုပ်ငန်းတာဝန်များ’ အခန်းတွင် ပြဋ္ဌာန်းထားချက်များအရ ဤသို့သော မူရင်း ပြဋ္ဌာန်း ဥပဒေတွင် မပါရှိသည်များကို ကြေညာချက်ဖြင့် ဖြည့်သွင်း ပြဋ္ဌာန်းခွင့် ပေးအပ်ထားမှု မတွေ့ရှိရပါ။ သို့ဖြစ်၍ ၁၉၇၇ ခုနှစ် ပြည်သူ့ကောင်စီအဆင့်ဆင့်နှင့် အလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့ အဆင့်ဆင့်တို့၏ တာဝန်နှင့် လုပ်ပိုင်ခွင့် ဥပဒေ မပြဋ္ဌာန်းမီက ယာယီသဘော ကြေညာချက်ဟူသော ယူဆနိုင်ပြီး ဥပဒေက အပ်နှင်းထားခြင်း မရှိသည့် လုပ်ပိုင်ခွင့်ဖြင့် ထုတ်ပြန်သည့် ကြေညာချက် ဖြစ်သည်နှင့်အညီ ထုတ်ပြန်စဉ်ကပင် ပျက်ပြယ်သည်ဟု မှတ်ယူမိပါသည်။ မည်သို့ပင်ဆိုစေ သတ်မှတ်သော အရေအတွက်ကို သတ်မှတ်သည့် ဈေးနှုန်းဖြင့် ရောင်းချပေးနိုင်ခြင်း မရှိသဖြင့် စည်းကမ်းဖောက်သည်ဟု သတ်မှတ်ကာ လုပ်ပိုင်ခွင့် ရုပ်သိမ်းခြင်း (ဝါ) လယ်မြေကို သိမ်းယူခြင်း ပြုခဲ့သည်မှာ သမိုင်းတွင် ရှိခဲ့ပါသည်။

**၂၀၁၂ ခုနှစ် မြေလွတ်၊ မြေလပ်နှင့် မြေရိုင်းများ စီမံခန့်ခွဲရေး ဥပဒေ**

၂၀၁၂ ခုနှစ် မြေလွတ်၊ မြေလပ်နှင့် မြေရိုင်းများ စီမံခန့်ခွဲရေး ဥပဒေကြောင့် လယ်ယာမြေကို လက်လွတ်ဆုံးရှုံးမှုများလည်း ပေါ်ခဲ့ပါသည်။ ရှေးဦးစွာ မြေလွတ်၊ မြေလပ် ဟူသည့် စကားရပ် အဓိပ္ပာယ် ဖွင့်ဆိုချက်ကို ကြည့်ရပါမည်။ ယင်းကို ဤသို့ ဖွင့်ဆိုထားပါသည်-

‘မြေလွတ်၊ မြေလပ် ဆိုသည်မှာ ယခင်က သီးစားခံယူ လုပ်ကိုင်လာခဲ့ပြီး အကြောင်းအမျိုးမျိုးကြောင့် စွန့်လွှတ်ထားသည့် သီးစားခံယူ လုပ်ကိုင်သူ မရှိသော စိုက်ပျိုးရေး သို့မဟုတ် မွေးမြူရေးလုပ်ငန်း လုပ်ကိုင်နိုင်သည့်မြေနှင့် နိုင်ငံတော်က သီးသန့်လျာထား သတ်မှတ်သည့် မြေများကို ဆိုသည်။’

ဤဖွင့်ဆိုချက်တွင် မူလက စိုက်ပျိုး လုပ်ကိုင်နေသည့် လယ်ယာမြေများ ဖြစ်စေကာမူ အကြောင်းအမျိုးမျိုးကြောင့် စွန့်လွှတ်ထားမိလျှင် မြေလွတ်မြေလပ် ဟု သတ်မှတ်ချက်တွင် ပါဝင်နေမည် ဖြစ်ပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ စစ်ဘေးလုံခြုံရေး ကြောင့်ဖြစ်စေ၊ မိသားစု စားဝတ်နေရေးအတွက်ဖြစ်စေ လက်ရှိလုပ်ကိုင်နေသည့်

မြေတစ်ရပ်ကို လှုပ်ထားမိပါက မည်သည့်အကြောင်းကြောင့်ဖြစ်စေ မြေလွတ်  
မြေရိုင်း လုပ်ပိုင်ခွင့် လျှောက်ထားသူလက်သို့ အချိန်မရွေး ပါသွားစေသည့်  
ဖွင့်ဆို ပြဋ္ဌာန်းချက် ဖြစ်ပါသည်။

ထို့ပြင် မြေရိုင်း ဟူသည့် စကားရပ် ဖွင့်ဆိုချက်အရ တိုင်းရင်းသား တောင်သူ  
လယ်သမားတို့၏ ဓလေ့ထုံးတမ်းအရ ဓားမဦးချ လုပ်ကိုင်လာသည့် မြေများသည်  
လည်း ဆုံးရှုံးရပါသည်။ ယင်းစကားရပ် အနက်အဓိပ္ပာယ် ဖွင့်ဆိုချက်မှာ အောက်  
ပါအတိုင်း ဖြစ်ပါသည်-

‘မြေရိုင်း ဟူသည်မှာ သစ်ပင်၊ ဝါးပင် သို့မဟုတ် ချုံနွယ်များ ပေါက်ရောက်လျက်  
ရှိသည်ဖြစ်စေ၊ မရှိသည်ဖြစ်စေ၊ ပထဝီ မြေအနေအထားအရ မြေမျက်နှာပြင်  
ညီညာမှု ရှိသည်ဖြစ်စေ၊ မရှိသည်ဖြစ်စေ တစ်ကြိမ်တစ်ခါမျှ စိုက်ပျိုးလုပ်ကိုင်ခဲ့ခြင်း  
မရှိသော မြေသစ် ဖြစ်သည့် မြေရိုင်းနှင့် တောရိုင်းမြေများကို ဆိုသည်။’

ဤဖွင့်ဆိုချက်တွင် တစ်ကြိမ်တစ်ခါမျှ စိုက်ပျိုး လုပ်ကိုင်ခဲ့ခြင်း မရှိသော  
မြေသစ် ဟူသည့် စကားရပ်ကို သေချာစွာ ဂရုပြုရန် လိုအပ်ပါသည်။ တိုင်းရင်း  
သား တောင်သူလယ်သမားများ မိမိတို့ ရပ်ရွာဓလေ့အရ အသိအမှတ်ပြုထား  
သည့် ဓားမဦးချ ဘိုးဘပိုင် လယ်ယာမြေများ၊ စိုက်ပျိုးရေး ဓလေ့ထုံးတမ်းအရ  
အလှည့်ကျ စိုက်ပျိုးသည့် တောင်ယာကဲ့သို့ လုပ်ငန်းများသည် မြေစာရင်း မှတ်  
တမ်းများအရ ကြေးတိုင်စိုက် မှတ်တမ်းတင်ခြင်း မပြုရသေးသည့် ကြေးတိုင်ပြင်  
ကွင်းဟု ခေါ်သည့်နေရာများတွင် တည်ရှိနေပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ မြေစာရင်းမှတ်  
တမ်း မဝင်၊ မြေခွန်ပြေစာ မစည်းကြပ်ခဲ့ခြင်းကိုသာ အခြေခံ၍ မြေပြင်အမှန်နှင့်  
ကင်းကွာစွာ တစ်ကြိမ်တစ်ခါမျှ စိုက်ပျိုးလုပ်ကိုင်ခဲ့ခြင်း မရှိသော မြေသစ် ဟူ၍  
သတ်မှတ်ကာ ဧကထောင်သောင်းကို လုပ်ငန်းရှင်ကြီးများထံ ဤဥပဒေအရ  
လုပ်ပိုင်ခွင့် ပေးအပ်ခဲ့ခြင်းတွင် တောင်သူတို့၏မြေများ ပါဝင်သွားရာ မြေများကို  
လက်လွတ် ဆုံးရှုံးခဲ့ကြရပါသည်။

မိမိတို့နိုင်ငံအတွင်း တစ်ကြိမ်တစ်ခါမျှ စိုက်ပျိုး လုပ်ကိုင်ခဲ့ခြင်း မရှိသော  
တစ်ဆက်တစ်စပ်တည်း ဧက ထောင်ချီနေသောမြေ ရှိနိုင်ပါသည်လား ဟူသည်  
ကိုလည်း စဉ်းစားကြည့်ပါက သိမြင်နိုင်ပါသည်။ ဤဥပဒေအရ လုပ်ငန်းရှင်ကြီး  
များသို့ မြေအမြောက်အမြား လုပ်ပိုင်ခွင့် ချပေးခြင်းဖြင့် ပြည်သူတို့၏ မြေလုပ်ပိုင်  
ခွင့်များ ဆုံးရှုံးခဲ့ရပါသည်။ မြေသိမ်းခြင်း မဟုတ်ဘဲ မြေကို လက်လွတ်စေခြင်းပင်  
ဖြစ်ပါသည်။

နိဂုံး

မြန်မာနိုင်ငံတွင် မြေတစ်ရပ်ကို အသုံးပြုနေသူများအနေဖြင့် မိမိ၏မြေကို အသုံး  
ချမှု လက်လွှတ်ဆုံးရှုံးရသည့်အခါ မြေသိမ်းအက်ဥပဒေကိုသာ လက်ညှိုးထိုးလေ့  
ရှိကြပါသည်။ မြေသိမ်းအက်ဥပဒေကို ကျင့်သုံး၍ သိမ်းယူရာတွင် ကျင့်သုံးသူတို့  
အနေဖြင့် နည်းဥပဒေ၊ အမိန့်ဆင့်ဆိုချက်များနှင့်အညီ လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်မှု  
မရှိသဖြင့် မြေသိမ်းယူခြင်းခံရသူတို့ ရသင့်ရထိုက်သည့် လျော်ကြေး၊ နစ်နာကြေး  
များကို ဥပဒေနှင့်အညီ ရရှိခံစားခွင့် မရှိခဲ့ကြသည်များ ရှိနိုင်သကဲ့သို့ အခြားသော  
ဥပဒေများ၏ တည်ဆဲကာလက အဆိုပါ ဥပဒေများနှင့်အညီ ကျင့်သုံးကာ  
လုပ်ကိုင် အသုံးပြုခွင့်များကို ရုပ်သိမ်းခံရသည့် ဖြစ်စဉ်များလည်း ရှိနေမည်  
ဖြစ်ပါသည်။

သို့ဖြစ်ပါ၍ မြေသိမ်းယူခံရသည် ဆိုသည့် ဖြစ်စဉ်များတွင် မြေသိမ်း အက်  
ဥပဒေ တစ်ရပ်တည်းအပေါ် အခြေခံ၍ သုံးသပ်ပါက လွဲမှားမှုများ ပေါ်ပေါက်  
လာနိုင်သဖြင့် စိစစ်သူများ၏ လုပ်ငန်းစဉ်များတွင် တစ်ထောင့်တစ်နေရာမှ  
ကွက်လပ်ဖြည့်သည့် အနေအထားဖြင့် မိမိ လေ့လာမိသည့် အနည်းငယ်ကို မျှ  
ဝေပေးလိုသည့် ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် ဤစာစုကို ရေးသား တင်ပြလိုက်ရပါသည်။

## တစ်ခွန်း သူ့ကို ပြောလိုက်ပါ

---

အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးဦးစီးဌာန မြို့နယ်အုပ်ချုပ်ရေးမှူးက အောက်ပြန်ဟပြည် မြို့နယ်ကျေးရွာပြေး အက်ဥပဒေ (The Lower Burma Town and Village Land Act, 1898) ပါ ပုဒ်မ ၂၀ ပါ လုပ်ပိုင်ခွင့်အရ တရားမထောင် ပို့ခြင်းသည် တရားစီရင်ရေးသဘော ပြစ်ဒဏ် စီရင်ခြင်း လုံးဝ မဟုတ်ပါ။ ဥပဒေအရ လုပ်ပိုင်ခွင့် ရှိပါသည်

---

# တစ်ခွန်း သူ့ကို ပြောလိုက်ပါ

## နိဒါန်း

တစ်ခွန်း သူ့ကို ပြောလိုက်ပါဟု ခေါင်းစဉ် တပ်ထားသော်လည်း ပြောချင်သည်မှာ နှစ်ခွန်း ဖြစ်ပါသည်။ ယင်းသို့ ခွဲခြားပြီး ပြောလိုသည့် စကားနှစ်ခွန်းမှာ-

(၁) အစိုးရက စီမံချထားပိုင်ခွင့်ရှိသောမြေ (Land at the disposal of Government) ဆိုသည်မှာ နိုင်ငံပိုင်မြေ (State land) ဖြစ်ပါသည်။

(၂) အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးဦးစီးဌာန မြို့နယ်အုပ်ချုပ်ရေးမှူးက အောက် မြန်မာပြည် မြို့နှင့်ကျေးရွာမြေများ အက်ဥပဒေ (The Lower Burma Town and Village Land Act, 1898) ပါ ပုဒ်မ ၂၁ ပါ လုပ်ပိုင်ခွင့် အရ တရားမထောင် ပို့ခြင်းသည် တရားစီရင်ရေးသဘော ပြစ်ဒဏ် စီရင်ခြင်း လုံးဝ မဟုတ်ပါ။ ဥပဒေအရ လုပ်ပိုင်ခွင့် ရှိပါသည်

ဟူသည့် စကားများ ဖြစ်ပါသည်။

## နိုင်ငံပိုင်မြေ (State Land)

ယင်းစကားများထဲမှ ပထမစကား ဖြစ်သည့် ‘အစိုးရက စီမံချထားခွင့် ရှိသော မြေသည် နိုင်ငံပိုင်မြေ ဖြစ်သည်’ ဟူသည်ကို ပြောပါမည်။ ပြည်ထောင်စု မြန်မာ နိုင်ငံအတွင်းရှိ မြေများ အားလုံးသည် နိုင်ငံပိုင်မြေ (State land) သာ ဖြစ်သည်ကို ပညာရှိ သတိကပ်စေလိုပါသည်။

ရှေးဦးစွာ နိုင်ငံတော်အတွင်းရှိ မြေများနှင့် သက်ဆိုင်၍ ခေတ်အဆက်ဆက် အခြေခံ ဥပဒေများတွင် ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို တင်ပြမနေဘဲ မျက်မှောက် အတည်

ဖြစ်နေသည့် ၂၀၀၈ ခုနှစ် အခြေခံဥပဒေပါ စာသားကို တင်ပြလိုပါသည်။  
ယင်းမှာ ပုဒ်မ ၃၇ (က) ပင် ဖြစ်ပါသည်။ ပြဋ္ဌာန်းချက်ကို ပြန်လည် တင်ပြရမည်  
ဆိုပါက အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်ပါသည်-

၃၇။ နိုင်ငံတော်သည်-

(က) နိုင်ငံတော်ရှိ မြေအားလုံး၊ မြေပေါ်မြေအောက်၊ ရေပေါ်ရေအောက်နှင့်  
လေထုအတွင်းရှိ သယံဇာတပစ္စည်းအားလုံး၏ပင်ရင်းပိုင်ရှင် ဖြစ်သည်။

ယင်းပြဋ္ဌာန်းချက်ကို လေ့လာပါက နိုင်ငံအတွင်းရှိ မြေများ အားလုံးသည်  
နိုင်ငံတော်က ပင်ရင်းပိုင်ရှင် ဖြစ်ပေရာ အားလုံးသည် နိုင်ငံပိုင်မြေ (State  
land) ဖြစ်နေသည်ကို မငြင်းသာပါ။ ယခုအခါမူ (Union land) ဟူ၍လည်း  
ရေးသားပါသည်။ နိုင်ငံအတွင်းရှိ မြေများကို တစ်ဦးချင်း၊ တစ်ဖွဲ့ချင်း လက်ဝယ်  
ထားရှိ အသုံးပြုနေသည်မှာ ယင်းတို့က လုံးဝ ပိုင်ဆိုင်နေခြင်း မဟုတ်ဘဲ နိုင်ငံ  
တော်၏ကိုယ်စား စီမံဆောင်ရွက်သူတို့၏ ခွင့်ပြုချထားပေးခြင်းကြောင့်သာ လက်  
ဝယ်ထားရှိ အသုံးပြုခွင့် ရနေကြသည်ကို သတိပြုရမည် ဖြစ်ပါသည်။

ယင်းမှ ဆက်နွယ်၍ အောက်မြန်မာပြည် မြို့နှင့် ကျေးရွာမြေများ အက်  
ဥပဒေ၏ ပုဒ်မ ၂ ကို တင်ပြပါမည်။ အက်ဥပဒေ၏ ပုဒ်မ ၂ တွင် အောက်ပါ  
အတိုင်း ပြဋ္ဌာန်းထားပါသည်-

2. The provisions of this Act shall apply only to land in towns and  
villages.

၂။ ဤအက်ဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များသည် မြို့နှင့် ကျေးရွာရှိ မြေများနှင့်သာ  
သက်ဆိုင်စေရမည်။

ဆိုလိုသည်မှာ ဤအက်ဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များသည် မြို့နှင့် ကျေးရွာ  
အတွင်းရှိ မြေများနှင့်သာ သက်ဆိုင်စေရမည် ဟူသည့် ပြဋ္ဌာန်းချက်ပင် ဖြစ်ပါ  
သည်။ တစ်နည်းဆိုရသော် အောက်မြန်မာနိုင်ငံအတွင်းရှိ မြို့နှင့် ကျေးရွာများ  
အတွင်းရှိ နိုင်ငံပိုင်မြေများနှင့် သက်ဆိုင်သည့် အက်ဥပဒေဟု ဥပဒေ၏အာဏာ  
သက်ရောက်ရာ ဒေသကို ပိုင်းခြား သတ်မှတ်ပြခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ယင်းသို့သော  
မြို့နှင့် ကျေးရွာများအတွင်းရှိ နိုင်ငံပိုင်မြေများကို နိုင်ငံသား ပြည်သူများကို  
ယင်းအက်ဥပဒေအရ နေထိုင် အသုံးပြုခွင့် ပေးရပါသည်။

သို့ဖြစ်၍ အက်ဥပဒေ၏ ပုဒ်မ ၇ တွင် အောက်ပါအတိုင်း ပြဋ္ဌာန်းထား  
ပါသည်-

7. No right of any description as against the Government shall be deemed to have been, or shall hereafter be, acquired by any person over any land in any town or village except the following, namely:-
- (a) rights created by grant or lease made by or on behalf of the Government;
  - (b) rights acquired as against the [...] Government under the Limitation Act;
  - (c) rights originating and acquired in any of the modes specified in the next following section, or in section 9 or section 10;
  - (d) rights legally derived from any right mentioned in clauses (a), (b) and (c) of this section.

၇။ အောက်ဖော်ပြပါ အခွင့်အရေးများမှအပ အစိုးရနှင့် ယှဉ်ပြိုင်၍ မြို့နှင့် ကျေးရွာများရှိ မြေတစ်စုံတစ်ရာတွင် မည်သူမဆို အခြားမည်သည့်အခွင့်အရေးကိုမျှ ရရှိကြောင်း သို့မဟုတ် ဆက်လက် ရရှိမည် ဖြစ်ကြောင်း မှတ်ယူပိုင်ခွင့် မရှိစေရ-

- (က) အစိုးရကဖြစ်စေ၊ အစိုးရကိုယ်စားဖြစ်စေ အပိုင် သို့မဟုတ် အငှားပေးအပ် ချထားမှုကြောင့် ဖြစ်ပေါ်သော အခွင့်အရေး၊
- (ခ) ကာလစည်းကမ်းသတ် အက်ဥပဒေအရ အစိုးရနှင့် ဆန့်ကျင် ရရှိနိုင်သော အခွင့်အရေး၊
- (ဂ) ဆက်လက်ဖော်ပြထားသော ပုဒ်မတွင်ဖြစ်စေ၊ ပုဒ်မ ၉ တွင်ဖြစ်စေ၊ ပုဒ်မ ၁၀ တွင်ဖြစ်စေ ဖော်ပြပါရှိသည့် နည်းလမ်းများအနက်မှ နည်းလမ်းတစ်ခုခုအရ ရပိုင်ခွင့်ရှိသည့် အခွင့်အရေး၊
- (ဃ) ဤပုဒ်မ အပိုင်ခွဲ (က)၊ (ခ)၊ (ဂ) တို့တွင် ဖော်ပြ ပါရှိသည့် အခွင့်အရေးများအနက်မှ တရားဥပဒေနှင့်အညီ ရယူ ခံစားပိုင်ခွင့် ရှိသည့် အခွင့်အရေး။

ယင်းပုဒ်မ ပြဋ္ဌာန်းချက်အရ မြို့နှင့် ကျေးရွာများအတွင်းရှိ မည်သည့်မြေကိုမဆို အစိုးရနှင့် ယှဉ်ပြိုင်၍ အောက်ပါအခြေအနေများအရမှတစ်ပါး မည်သည့်အခွင့်အရေးကိုမျှ ရရှိကြောင်း သို့မဟုတ် ဆက်လက် ရရှိမည် ဖြစ်ကြောင်း မှတ်ယူပိုင်ခွင့် မရှိစေရပါ-

- (၁) အစိုးရကဖြစ်စေ၊ အစိုးရ၏ ကိုယ်စား လုပ်ပိုင်ခွင့် ရှိသူကဖြစ်စေ ထုတ်ပေးသည့် မြေပိုင်ချထားမှုစာချုပ် သို့မဟုတ် မြေအငှားချထားမှု စာချုပ်အရ ရရှိသည့် အခွင့်အရေး၊
- (၂) ကာလစည်းကမ်းသတ် အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၂၆ အရ နိုင်ငံပိုင် မြေပေါ်တွင် နှစ်ပေါင်း ၆၀ စဉ်ဆက်မပြတ် အနှောင့်အယှက် အဟန့်အတား

မရှိ အထင်အရှား နေထိုင် အသုံးပြုခဲ့ခြင်းအတွက် ပျက်ပြားခြင်း မရှိ ဆက်လက် ခံစားနိုင်သည့် အခွင့်အရေး၊

(၃) ဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်းသည့်အခါ ၁၂ နှစ်တိတိတွင် နည်းလမ်းတစ်ရပ်ရပ်အရ မြေကို လက်ဝယ် ထားရှိခဲ့ပြီး ယင်း ၁၂ နှစ်ပတ်လုံး မြေခွန်တော် အရပ်ရပ်ကို ပြေကျေစွာ ထမ်းဆောင်မှုအရ တောင်းခံသဖြင့် သတ်မှတ်ပေးခဲ့သည့် မြေကို လက်ဝယ် ထားပိုင်ခွင့် အခွင့်အရေး၊

(၄) အထက်ပါ အခွင့်အရေး သုံးရပ်အနက် တစ်ရပ်ရပ်မှ ဥပဒေအရ သက်ရောက်သည့် ရယူခံစားပိုင်ခွင့် အခွင့်အရေး။

ဆိုလိုသည်မှာ မြို့ရွာအတွင်းရှိ နိုင်ငံပိုင်မြေ (State land) များကို နိုင်ငံသား ပြည်သူများကို နေထိုင် အသုံးပြုရန် ဥပဒေအရ ပေးအပ်ချထားခြင်းသဘောကို တွေ့ရပါသည်။ အက်ဥပဒေတွင် နိုင်ငံပိုင်မြေနှင့် အစိုးရက စီမံချထားပိုင်ခွင့် ရှိသောမြေ ဟူသည်ကို ပုဒ်မ ၄ တွင် အောက်ပါအတိုင်း ခွဲခြားဖွင့်ဆို ပြဋ္ဌာန်းခဲ့ပါသည်-

- 4. In this Act, unless there is anything repugnant in the subject or context,
  - (1) 'State land' means all land of which no absolute and revenue free grant has been made, recognised or continued by or on behalf of the [...] Government;
  - (2) 'land at the disposal of Government' means:
    - (a) land in respect of which no person has acquired a landholder's right;
    - (b) land in respect of which no person holds any right created by grant or lease made by or on behalf of the [...] Government;

၄။ ဤအက်ဥပဒေတွင် အကြောင်းအရာနှင့်ဖြစ်စေ၊ ရှေ့နောက် စကားရပ်တို့၏ အနက်အဓိပ္ပာယ်နှင့်ဖြစ်စေ ဆန့်ကျင်ကွဲလွဲမှု မရှိပါက-

- (၁) 'နိုင်ငံပိုင်မြေ' ဆိုသည်မှာ အစိုးရကဖြစ်စေ၊ အစိုးရ၏ ကိုယ်စားဖြစ်စေ အခွန်လွတ် အပိုင်ပေးအပ်ခြင်း မရှိသည့်၊ ယင်းသို့ ပေးအပ်ကြောင်း အသိအမှတ် မပြုသည့် သို့မဟုတ် ဆက်လက်ပေးအပ်ခြင်း မရှိသည့် မြေများကို ဆိုလိုသည်။
- (၂) 'အစိုးရက စီမံခန့်ခွဲပိုင်ခွင့်ရှိသောမြေ' ဆိုသည်မှာ-
  - (က) မည်သူမျှ လက်ဝယ်ထားပိုင်ခွင့် အခွင့်အရေး မရရှိသေးသောမြေ၊

(ခ) အစိုးရကဖြစ်စေ၊ အစိုးရ၏ ကိုယ်စားဖြစ်စေ အပိုင် သို့မဟုတ် အငှားစာချုပ်ဖြင့် ချထားခြင်းမှ ပေါ်ပေါက်သော အခွင့်အရေး တစ်စုံတစ်ရာကို မည်သူမျှ ရရှိထားခြင်း မရှိသေးသော မြေတို့ကို ဆိုလိုသည်။

ဆိုလိုသည်မှာ နိုင်ငံပိုင်မြေ ဆိုရာတွင် မြို့ရွာအတွင်းမှ မြေများအနက် အစိုးရကိုယ်တိုင်ကဖြစ်စေ၊ အစိုးရ၏ကိုယ်စား လုပ်ပိုင်ခွင့်အပ်နှင်းခြင်း ခံရသူက ဖြစ်စေ တစ်စုံတစ်ဦး သို့မဟုတ် အဖွဲ့အစည်း တစ်ရပ်ရပ်သို့ အခွန်တော်လွတ် အပြီးအပိုင် ပေးအပ်စာချုပ်ဖြင့် ပေးအပ်ထားခြင်း မရှိသည့် သို့မဟုတ် ယင်းသို့ ပေးအပ်ကြောင်း အသိအမှတ်မပြုသည့် သို့မဟုတ် ဆက်လက် ပေးအပ်ခြင်း မပြုသည့် မြေများကို ဆိုလိုခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ တစ်နည်းဆိုရသော် မြို့ရွာအတွင်း မည်သူတစ်ဦးတစ်ယောက်မျှ စာဖြင့် အခွန်လွတ် အပိုင် ရထားခြင်း မရှိသည့်မြေ များသည် နိုင်ငံပိုင်မြေများ ဖြစ်ပါသည်။

ထိုမြေများအနက်မှ အထက်တွင် ဖော်ပြခဲ့သည့် ပုဒ်မ ၇ အရ နေထိုင်အသုံး ပြုရန် အခွင့်အရေးများ ပေးအပ် ချထားပါသည်။ ယင်းသို့ ဥပဒေအရ တစ်စုံ တစ်ဦးသို့ အခွင့်ချထားပေးပြီး နောက်တစ်ဦးသို့ ယင်းမြေကို ချထားပေးမိခြင်း မရှိစေရန် ရည်သန်၍ အစိုးရက စီမံချထားပိုင်ခွင့်ရှိသောမြေ ဟူသည်ကို ဖွင့်ဆို သတ်မှတ်ပါသည်။ ဤတွင် အစိုးရက စီမံချထားပိုင်ခွင့်ရှိသောမြေ ဟူသည်မှာ မြို့ရွာအတွင်း မည်သူတစ်ဦးတစ်ယောက်မျှ လက်ဝယ်ထားပိုင်ခွင့် အခွင့်အရေး မရသေးသည့်မြေ၊ မြေအပိုင်ပေးစာချုပ်၊ မြေအငှားချထားခြင်းစာချုပ်တစ်ရပ် အရ မရသေးသည့်မြေကို ဆိုလိုကြောင်း ဖော်ပြထားပါသည်။

တစ်နည်းဆိုရသော် နိုင်ငံပိုင်မြေများကို နိုင်ငံသား ပြည်သူများကို ဥပဒေ အရ ပေးအပ်ချထားပြီးနောက် မည်သူ့ကိုမျှ ပေးအပ်ချထားခြင်း မပြုရသေး သည့် နိုင်ငံပိုင်မြေကိုသာ သူတစ်ဦးတစ်ယောက်သို့ စီမံ ချထားပိုင်ခွင့် ရှိကြောင်း၊ သူတစ်ဦးတစ်ယောက်ကို ဥပဒေအရ အခွင့်အရေး ပေးပြီးပါက ထိုသူက အခွင့် အရေး ရှိနေဆဲတွင် နောက်တစ်ဦးသို့ ထပ်မံချထားပေးအပ်ခွင့် မရှိကြောင်းဖြင့် ဥပဒေကို ကိုင်တွယ် ကျင့်သုံးမည့်သူများကို ယင်းဥပဒေဖြင့် ထိန်းကွပ်သည့် သဘော (ဥပဒေအထက်တွင် မရှိသည့်သဘော) ဖွင့်ဆို ပြဋ္ဌာန်းထားခြင်း ဖြစ် ကြောင်း လေ့လာသင်ယူခဲ့ရပါသည်။ ဤမျှ အကျဉ်း ဖော်ပြပါလျှင် နိုင်ငံပိုင်မြေ ဟု ဆိုတိုင်း အစိုးရက စီမံချထားပိုင်ခွင့်ရှိသောမြေ မဟုတ်သော်လည်း အစိုးရက စီမံချထားပိုင်ခွင့်ရှိသောမြေဟု ခေါ်ဆိုပါက နိုင်ငံပိုင်မြေ ဖြစ်ကြောင်း၊ နိုင်ငံပိုင်

မြေ ဖြစ်၍သာ အစိုးရက စီမံချထားနိုင်ကြောင်း သိသာ ထင်ရှားပြီ ဖြစ်မည် ထင်ပါသည်။

အစိုးရက စီမံချထားပိုင်ခွင့်ရှိသောမြေ (Land at the disposal of Government) သည် နိုင်ငံပိုင်မြေ (State land) တွင် အကျုံးဝင်ကြောင်း တင်ပြခဲ့ပြီး ဖြစ်ပါသည်။ ဒုတိယစကားကို မဆက်မီ သူတစ်ဦးတစ်ယောက်သို့ အောက်မြန်မာ ပြည် မြို့နှင့် ကျေးရွာမြေများ အက်ဥပဒေအရ လက်ဝယ် ထားပိုင်ခွင့် အခွင့်အရေး၊ အပိုင် သို့မဟုတ် အငှားပေးအပ်ချထား စာချုပ်အရ အခွင့်အရေးများ ပေးထားပြီး ဖြစ်သဖြင့် အစိုးရ စီမံချထားခွင့် မရှိတော့သည့် မြေအဖြစ်မှ အစိုးရ စီမံချထားပိုင်ခွင့်ရှိသော မြေအဖြစ်သို့ ပြန်လည် ရောက်ရှိခြင်းကို ဖြည့်စွက် တင်ပြလိုပါသည်။

လက်ဝယ်ထားပိုင်ခွင့် (Landholder's Right) သည် ရာသက်ပန် မပျောက်မပျက် ရရှိသည့် အခွင့်အရေး မဟုတ်ပါ။ ယင်းအခွင့်အရေးကို ရရှိရန် အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၂ အရ အခွန်တော်အရာရှိထံ လျှောက်ထား၍ ပုဒ်မ ၁၃ အရ မှတ်တမ်းတင် သက်သေခံလက်မှတ် ရရှိသည့်အခါမှသာ ရရှိသော အခွင့်အရေး ဖြစ်ပါသည်။ သို့ရာတွင် ယင်းအခွင့်အရေးနှင့် ပတ်သက်၍ ပုဒ်မ ၁၁ တွင် အောက်ပါအတိုင်း ပြဋ္ဌာန်းထားသည်ကို တွေ့ရပါသည်-

11. A landholder's right in respect of any land shall cease if the landholder abandons of the land for two years continuously:

၁၁။ မြေတစ်စုံတစ်ရာကို လက်ရှိဖြစ်သူက ၂ နှစ်ဆက်တိုက် လက်လွှတ်ထားလျှင် ထိုမြေနှင့် စပ်လျဉ်း၍ လက်ဝယ်ထားပိုင်ခွင့် အခွင့်အရေး ရပ်စဲသည်။

ယင်းပြဋ္ဌာန်းချက်အရ မြေတစ်ရပ်အပေါ် လက်ဝယ်ထားပိုင်ခွင့် ရရှိထားသည် မှန်သော်လည်း ယင်းသို့ လက်ဝယ်ထားသည့် မြေကို တစ်ဆက်တည်း နှစ်နှစ် စွန့်ပစ်ထားပါက ရရှိထားခဲ့သော အခွင့်အရေးသည် ရပ်စဲသွားကာ ထိုမြေသည် အစိုးရက စီမံချထားပိုင်ခွင့်ရှိသော မြေအဖြစ်သို့ ပြန်လည် ရောက်ရှိသွားပါသည်။

ဆက်လက်၍ မြေကို အပိုင် သို့မဟုတ် အငှားပေးအပ်ချထားခြင်း စာချုပ် (Grant and Lease) အရ ပေးအပ်ချထားသည့်မြေသည် အစိုးရက စီမံချထားပိုင်ခွင့် ရှိသည့်မြေအဖြစ် ပြန်လည် ရောက်ရှိခြင်းကို တင်ပြပါမည်။ မြေတစ်ရပ်ကို ပေးအပ်ချထားခြင်းအတွက် ပုဒ်မ ၁၆ ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်ကို တင်ပြခဲ့ပြီး ဖြစ်ပါသည်။ ယင်းသို့ ပေးအပ်ချထားမှုအတွက် နည်းဥပဒေများ ပြဋ္ဌာန်းရန် ပုဒ်မ

၁၇ တွင် ပြဋ္ဌာန်းထားပါသည်။ ယင်းသို့သော ပုဒ်မ ၁၆ နှင့် ၁၇ အရ နည်းဥပဒေ အခန်း (၂) တွင် မြေငှားစာချုပ် ထုတ်ပေးခြင်းဆိုင်ရာ ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို ထုတ်ပြန်ထားပါသည်။ ယင်းတွင် နည်းဥပဒေ ၇ ၌ အောက်ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်ကို တွေ့ရမည် ဖြစ်ပါသည်-

7. A lease of land on which the applicant proposes to erect a substantial building shall not ordinarily be made for a shorter period than thirty years, and shall in all such cases provide for renewal on the expiry of the original term up to a maximum period of ninety years from the commencement of the original lease or in special cases under the Financial Commissioner's orders in perpetuity.

၇။ အငှားချထားရမည့်မြေပေါ်တွင် အငှားချထားပေးရန် တောင်းခံသူက ခိုင်ခံ့သော အရာဝတ္ထုများဖြင့် အဆောက်အအုံ အခိုင်အမာ ဆောက်လုပ်ရန် ရည်ရွယ်ချက် ရှိပါက ထိုသို့ အငှားချထားမှုကို နှစ်ပေါင်း ၃၀ ထက် လျော့နည်း၍ ချထားပေးခြင်း မဖြစ်စေရ။ အငှားချထားသည့် ကိစ္စရပ်များတွင် မူလအငှားချထားသည့် နှစ်အပိုင်းအခြား ကုန်ဆုံး စေ့ရောက်သည့်အခါ အငှားစာချုပ် ထပ်မံချုပ်ဆိုခြင်းဖြင့် မူလအငှားချထားမှု စတင်သည့်နေ့မှ စတင်၍ အများဆုံး နှစ်ပေါင်း ၉၀ အထိ အငှားချထားရန်သော်လည်းကောင်း၊ အထူးကိစ္စရပ်များတွင် ဘဏ္ဍာတော်မင်းကြီး (ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်) ၏ အမိန့်အရ စဉ်ဆက်မပြတ် ကာလရှည် အငှားချထားရန်သော်လည်းကောင်း အငှားစာချုပ်တွင် ဖော်ပြ ပါရှိစေရမည်။

ဤနည်းဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်းချက်အရ တာရှည်ခိုင်ခံ့သည့် အဆောက်အအုံ တည်ဆောက်ရန် ရည်ရွယ်ထားခြင်း တွေ့လျှင် နှစ် ၃၀ လျှင် တစ်ကြိမ်ကျ နှစ် ၉၀ အထိ သက်တမ်းတိုးခွင့် ရှိသည့် မြေငှားစာချုပ် ထုတ်ပေးရန် ပြဋ္ဌာန်းထားပါသည်။ နည်းဥပဒေ ၈ တွင်မူ အောက်ပါအတိုင်း ပြဋ္ဌာန်းပါသည်-

8. A lease of land on which the applicant proposes to erect a building of any other description shall ordinarily be made for ten years. Such lease shall not provided for renewals.

၈။ အငှားချထားရမည့် မြေပေါ်တွင် အငှား ချထားပေးရန် တောင်းခံသူက အဆောက်အအုံ အခိုင်အမာ ဆောက်လုပ်ရန် ရည်ရွယ်ချက် မရှိပါက ထိုအငှားချထားမှုကို ၁၀ နှစ် ကာလအတွက်သာ ချထားရမည်။ ဤသို့ အငှားချထားမှုအတွက် အငှားစာချုပ်ကို သက်တမ်းတိုး ထပ်မံ ချုပ်ဆိုခွင့် မရှိ။

ယင်းနည်းဥပဒေက တာရှည်ခိုင်ခံ့ခြင်း မရှိသည့် အခြားအဆောက်အအုံ ဆောက်လုပ်ရန် ရည်ရွယ်ထားခြင်း ဖြစ်လျှင် သက်တမ်း တိုးခွင့် မရသည့် ၁၀ နှစ်သာ သက်တမ်းရှိသည့် မြေငှားစာချုပ်ကို ထုတ်ပေးရန် သတ်မှတ်ထားပါ သည်။ ထို့ပြင် ၁၀ နှစ် မြေငှားစာချုပ်မလိုအပ်သော ယာယီမျှသာ ဖြစ်သည့် ကိစ္စရပ်များအတွက် နည်းဥပဒေ ၃၀ နှင့် ၃၄ တို့အရ ကာလ သုံးနှစ်ထက် မပိုသော ခွင့်ပြုစာ လိုင်စင်ကို အောက်ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်ဖြင့် သက်တမ်း သတ်မှတ် ထုတ်ပေးပါသည်-

30. The Deputy Commissioner may issue a licence to occupy land at the disposal of Government for building, residential or industrial purposes, in cases where the applicant proposes to occupy the land for some industrial purpose of a purely temporary kind or in cases where for any other reason the issue of a lease for ten years is undesirable (or where the applicant is unwilling to take out a lease.)

၃၀။ မြေနေရာ လျှောက်ထားသူသည် ယာယီအဖြစ် ဆောက်လုပ်သည့် ပစ္စည်း များဖြင့်သာ အဆောက်အအုံ ဆောက်လုပ်ရန်သော်လည်းကောင်း၊ စက်မှု လုပ်ငန်း လုပ်ကိုင်ရန် ခေတ္တခဏမျှသာ မြေကို လက်ဝယ်ထားရန်သော် လည်းကောင်း ရည်ရွယ်သည့် ကိစ္စရပ်များတွင် အစိုးရက စီမံခန့်ခွဲပိုင်ခွင့် ရှိသောမြေကို အဆောက်အအုံ ဆောက်လုပ်ရန်ဖြစ်စေ၊ လူနေထိုင်ရန်ဖြစ်စေ၊ စက်မှုလုပ်ငန်း လုပ်ကိုင်ရန်ဖြစ်စေ လက်ဝယ်ထားရှိစေရန်အတွက် ခရိုင် အုပ်ချုပ်ရေးမှူးက လိုင်စင် ထုတ်ပေးနိုင်သည်။

34. A licence issued under this Chapter shall be expressed so as to expire on a certain date not more than three years from the date issue.

၃၄။ ဤအခန်းအရ ထုတ်ပေးသည့် လိုင်စင်များသည် ထုတ်ပေးသည့်နေ့မှ စတင် ရေတွက်ပါက သုံးနှစ်ထက် မပိုစေရသည့်အပြင် သတ်မှတ်သည့်နေ့သို့ ကျ ရောက်ပါက သက်တမ်း ကုန်ဆုံးခြင်းကို ဖော်ပြ ပါရှိရမည်။

ယင်းသို့သော မြေငှားစာချုပ်များ သက်တမ်း ကုန်ဆုံးပြီးနောက် အသစ် လျှောက်ထားခြင်း မရှိလျှင် သို့မဟုတ် မြေငှားစာချုပ်တွင် ပါသည့် စည်းကမ်း ဖောက်ဖျက်မှုကြောင့် စာချုပ်ကို ဖျက်သိမ်းလျှင် အဆိုပါ မြေသည် အစိုးရက စီမံချထားခွင့် ရှိသော မြေအဖြစ်သို့ ပြန်လည် ရောက်ရှိသွားပါသည်။

တစ်ဖန် ဘာသာရေးဆိုင်ရာ အဆောက်အအုံများနှင့် ဝင်ငွေ အမြတ်အစွန်း မရှိသည့် အများပြည်သူဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းများအတွက် အခွန်တော်လွတ် အပိုင်

ပေးအပ် ချထားခြင်းကို နည်းဥပဒေ ၅၀ တွင် အောက်ပါအတိုင်း ပြဋ္ဌာန်းထား ပါသည်-

- 50. A grant, free of land revenue, of unoccupied land at the disposal of Government for the erection of a religious edifice or for an unremunerative public purpose without payment of the value of such land may be made by the Deputy Commissioner-
  - (a) on his own authority, if the value does not exceed K 250;
  - (b) with the previous sanction of the Commissioner, if such value exceeds K 250 but do not exceed K 500; and
  - (c) with the previous sanction of the Financial Commissioner, if such value exceeds K 500.

၅၀။ အစိုးရက စီမံခန့်ခွဲပိုင်ခွင့် ရှိသောမြေကို ဘာသာရေးဆိုင်ရာ အဆောက်အအုံ များ ဆောက်လုပ်ရန် သို့မဟုတ် အကျိုးအမြတ် မပါသည့် အများပြည်သူ ဆိုင်ရာ ကိစ္စများတွင် အသုံးပြုရန်အတွက် ခရိုင်အုပ်ချုပ်ရေးမှူးက အခွန် လွတ် ပေးအပ်ချထားမှုကို အောက်ပါအတိုင်း ပြုလုပ်နိုင်သည်-

- (က) မြေတန်ဖိုး ကျပ် ၂၅၀ ထက် မပိုပါက မိမိ၏ လုပ်ပိုင်ခွင့်ဖြင့် ပေးအပ် ချထားနိုင်သည်။
- (ခ) အကယ်၍ မြေတန်ဖိုး ကျပ် ၂၅၀ ထက် ကျော်လွန်ပြီး ကျပ် ၅၀၀ ထက် မကျော်လွန်ပါက ပြည်နယ်/တိုင်း အုပ်ချုပ်ရေးမှူး၏ ခွင့်ပြုမိန့် ကို တောင်းခံ ရရှိပြီးပါက ချထားခွင့် ရှိသည်။
- (ဂ) အကယ်၍ မြေတန်ဖိုး ကျပ် ၅၀၀ ထက် ကျော်လွန်ပါက ဘဏ္ဍာတော် မင်းကြီး (ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်) ၏ ခွင့်ပြုမိန့်ကို တောင်းခံရရှိပြီးပါက ချထားခွင့် ရှိသည်။

ယင်းကဲ့သို့ အခွန်လွတ် အပိုင်ပေးအပ် ချထားသည် ဆိုသော်လည်း နည်း ဥပဒေ ၅၄ ပါ အောက်ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်ကို ဂရုပြုရန် လိုပါသည်-

- 54. Subject in all cases to the repayment to the holder of the grant of any amount paid under Rule 51, any land granted under this chapter shall be liable to be resumed by Government, together with all buildings erected or other works executed thereon, if the land or buildings are at any time used for any purpose other than the specific purpose or purposes for which the land was granted.

၅၄။ မည်သည့်ကိစ္စရပ်တွင်မဆို အပိုင် ပေးအပ်ချထားမှုအရ လက်ဝယ်ထားရှိသူ တစ်ဦးသို့ နည်းဥပဒေ ၅၁ အရ ပေးသွင်းငွေကို ပြန်လည် ထုတ်ပေးရန်

ရှိသည်ကို အခြေခံသည့် အချက်များတွင် ဤအခန်းအရ အပိုင် ပေးအပ် ချထားမြေတို့နှင့် စပ်လျဉ်းပါက အစိုးရ၏ သဘောထားအရသာ ဖြစ်စေရ မည်။ မြေပေါ်ရှိ အဆောက်အအုံများ သို့မဟုတ် အခြားလုပ်ငန်းများတို့ကို မူလအပိုင်ပေးအပ် ချထားစဉ်က သတ်မှတ်သည့် ရည်ရွယ်ချက်နှင့် ဆန့်ကျင် ကွဲလွဲစွာ အသုံးပြုပါက မည်သည့်ကာလတွင်မဆို အလားတူပင် ဖြစ်သည်။

ယင်းနည်းဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်းချက်အရ အကယ်၍ အပိုင်ပေးစာချုပ် ထုတ်ပေး ထားသည့် မြေကွက်အတွက် မူလ သတ်မှတ်ပေးခဲ့သည့် ရည်ရွယ်ချက် သို့မဟုတ် ရည်ရွယ်ချက်များမှအပ ထိုမြေ သို့မဟုတ် ထိုမြေပေါ်ရှိ အဆောက်အအုံကို အခြား ရည်ရွယ်ချက် တစ်ရပ်ရပ်အတွက် အသုံးပြုသည့် မည်သည့်အချိန်မဆို နိုင်ငံတော် အစိုးရသည် ထိုမြေနှင့် မြေပေါ်တွင် ဆောက်လုပ်ထားသည့် အဆောက်အအုံများ သို့မဟုတ် ထိုမြေပေါ်ရှိ အခြားလုပ်ငန်းများနှင့်အတူ ပြန် လည် သိမ်းယူပိုင်ခွင့် ရှိပါသည်။ ထိုသို့ သိမ်းယူလိုက်သည့်အခါ သူတစ်ဦး တစ်ယောက် သို့မဟုတ် အဖွဲ့အစည်းတစ်ရပ်ရပ် အပိုင် ရရှိထားသော မြေသည် အစိုးရက စီမံ ချထားပိုင်ခွင့် ရှိသောမြေ (နိုင်ငံပိုင်မြေ) အဖြစ်သို့ ပြန်လည် ရောက်ရှိသွားပါသည်။

ထို့ပြင် မြို့ရွာများရှိ မြေများကို အများပြည်သူနှင့် သက်ဆိုင်သည့် လုပ်ငန်း များအတွက် မြေငှားချထားခြင်းကို နည်းဥပဒေ ၆၀-က အရ ပေးအပ်ချထား ခြင်းကို တွေ့ရပါသည်။ ယင်းသို့ ပေးအပ်ချထားသောမြေအတွက် ၆၀-ခ တွင် အောက်ပါအတိုင်း ပြဋ္ဌာန်းထားခြင်းကို တွေ့ရပါသည်-

60-B. Any land lease under this Chapter shall be resumable if at any time it or the buildings standing upon it are used for any other purposes than those for which the land was leased.

၆၀-ခ။ ဤအခန်းအရ မြေငှားစာချုပ်ဖြင့် ပေးအပ်ချထားခဲ့သည့် မြေတစ်ရပ်ကို ဖြစ်စေ၊ ထိုမြေပေါ်ရှိ အဆောက်အအုံများကိုဖြစ်စေ အငှားပေးအပ်ချထား ခဲ့သည့် ရည်ရွယ်ချက်နှင့် ဆန့်ကျင်ကွဲလွဲစွာ အသုံးပြုပါက မည်သည့် အချိန်တွင်မဆို ပြန်လည် သိမ်းယူပိုင်ခွင့် ရှိသည်။

ဆိုလိုသည်မှာ မြေကွက် အငှားချထားပေးခဲ့ခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက် မဟုတ် သော အခြား ရည်ရွယ်ချက် တစ်ခုခုအတွက် မြေ သို့မဟုတ် ထိုမြေပေါ်ရှိ အဆောက်အအုံများကို အသုံးပြုပါက အငှားချထားသည့် မည်သည့်မြေကိုမဆို ပြန်လည် သိမ်းယူရမည် ဖြစ်ကြောင်း ပြဋ္ဌာန်းခြင်းပင် ဖြစ်ပါသည်။

ဤသို့သော ပြဋ္ဌာန်းချက်အရ ပေးအပ်ချထားသော မြေများသည် လူတစ်ဦး တစ်ယောက် သို့မဟုတ် တစ်ဖွဲ့၏ အသုံးပြုခွင့် ပေးအပ်ပြီး ဖြစ်သည့် အစိုးရက စီမံ ချထားပေးနိုင်ခြင်း မရှိတော့သော မြေအဖြစ်မှ သက်တမ်း ကုန်ဆုံးခြင်း၊ ဖျက်သိမ်းခြင်း၊ ပြန်လည် သိမ်းယူခြင်းတို့အရ အစိုးရက စီမံချထားပိုင်ခွင့်ရှိသော မြေ (နိုင်ငံပိုင်မြေ) အဖြစ်သို့ ပြန်လည် ရောက်ရှိကြပါသည်။

**ဥပဒေနှင့် ဆန့်ကျင်၍ မြေကို လက်ဝယ်ရယူခြင်း**

အစိုးရ စီမံချထားပိုင်ခွင့်ရှိသောမြေ (Land at the disposal of Government) အကြောင်း အောက်မြန်မာပြည် မြို့နှင့် ကျေးရွာ မြေများ အက်ဥပဒေနှင့် နည်းဥပဒေများပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်တို့မှ မိမိ တီးခေါက်မိသမျှကလေးကို တင်ပြ၍ ပြီးပါပြီ။ ယင်းကဲ့သို့ နိုင်ငံပိုင်မြေ (State land) တွင် မည်သူ့ကိုမျှ ပေးအပ်ချ ထားခြင်း မပြုရသေးသဖြင့် သူတစ်ဦးတစ်ယောက်သို့ ပေးအပ်ချထားနိုင်သည့် အစိုးရက စီမံချထားပိုင်ခွင့်ရှိသော မြေ (Land at the disposal of Govern- ment) တွင် တရားမဝင် ရယူ အသုံးပြုနေသူအား ဖယ်ရှားခြင်း အပိုင်းကို ဆက်လက် တင်ပြမည် ဖြစ်ပါသည်။

ယင်းနှင့် ပတ်သက်၍ အောက်မြန်မာပြည် မြို့နှင့် ကျေးရွာမြေများ အက် ဥပဒေ အခန်း (၅) ကို ဦးစွာ တင်ပြမည် ဖြစ်ပါသည်။ ဤအခန်း (Chapter) သည် အက်ဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်းချက်တွင် Eviction from, and unauthorized pos- session and use of State land (တရားမဝင် ရယူထားသည့် သို့မဟုတ် အသုံးပြု သည့် နိုင်ငံပိုင်မြေမှ နှင်ထုတ်ခြင်းဆိုင်ရာ အချက်များ) ကို ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် အခန်း ဖြစ်ပါသည်။ ရှေးဦးစွာ ပုဒ်မ ၁၈ တွင် အချို့သောအမှုများ၌ နိုင်ငံ ပိုင် မြေကို ရယူထားသူများ၏ တာဝန်ရှိခြင်းကို အောက်ပါအတိုင်း ပြဋ္ဌာန်း ပါသည်-

- 18. (1) Every person who-
  - (a) at the commencement of this Act is in possession of the State land in respect whereof he has not then acquired a landholder's right, or
  - (b) after the commencement of this Act enters into possession of such land under a licence from the Revenue Of- ficer,

shall, until he acquires a landholder's right in respect of such land, be liable to be evicted therefrom after three months' notice from the Revenue Officer to quit the same:

Provided that every person so evicted, shall be entitled to receive from Government such compensation as the Revenue Officer may determine for the expense of removing and re-erecting elsewhere the buildings (if any) on the land, and for any loss or injury to any crop, garden produce and productive trees planted or grown by him or by previous occupants of the land;

(2) Nothing in this section shall apply to any person holding State land under a grant or lease made by or on behalf of the [...] Government;

၁၈။ (၁) မည်သူမဆို-

(က) ဤအက်ဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်းချိန်မှစ၍ လက်ဝယ် ထားပိုင်ခွင့် အခွင့်အရေး ရရှိမှု မရှိသေးဘဲ နိုင်ငံပိုင်မြေ တစ်စုံတစ်ရာကို လက်ရှိ ဖြစ်နေလျှင် သို့တည်းမဟုတ်

(ခ) ဤအက်ဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်းပြီးနောက်ပိုင်းတွင် အခွန်တော်အရာရှိက ပေးအပ်သည့် လိုင်စင်အရ မြေတစ်စုံတစ်ရာကို လက်ရှိ ဖြစ်နေလျှင်-

ထိုသူသည် ထိုမြေနှင့် စပ်လျဉ်း၍ လက်ဝယ် ထားပိုင်ခွင့် အခွင့်အရေး မရရှိသေးမီ ထိုမြေကို စွန့်လွှတ်ရန်အတွက် အခွန်တော် အရာရှိထံမှ သတိပေး အကြောင်းကြားစာ ရရှိပြီးနောက် သုံးလ ပြည့်လျှင် ထိုမြေမှ ဖယ်ရှားပေးရန် တာဝန်ရှိသည်။

သို့ရာတွင် ထိုကဲ့သို့ ဖယ်ရှားခြင်းခံရသူတို့သည် အဆိုပါ မြေပေါ်တွင် အဆောက်အအုံများ ရှိနေပါက ထိုအဆောက်အအုံများကို ဖြိုဖျက်ပြောင်းရွှေ့၍ အခြားနေရာတွင် အသစ် ဆောက်လုပ်ရသည့် ကုန်ကျစရိတ်များနှင့် ထိုသူတို့ကဖြစ်စေ၊ ယခင် လက်ရှိနေထိုင်ဖူးသူများကဖြစ်စေ စိုက်ပျိုးသီးနှံများ အပါအဝင် ခြံထွက်သစ်သီးဝလံ၊ ပန်းပင်၊ သီးပင်၊ စားပင်၊ ပွင့်ပင်များ ပျက်စီးဆုံးပါးမှုတို့အတွက် အခွန်တော် အရာရှိက စီစစ် သတ်မှတ်သည့် လျော်ကြေးကို အစိုးရထံမှ ရထိုက်စေရမည်။

(၂) ဤပုဒ်မပါ မည်သည့်အချက်ကမျှ အစိုးရကဖြစ်စေ၊ အစိုးရ၏ကိုယ်စား ဖြစ်စေ ချုပ်ဆိုပေးသော အပိုင်စာချုပ် သို့မဟုတ် အငှားစာချုပ်အရ နိုင်ငံပိုင်မြေကို လက်ရှိဖြစ်သူ တစ်စုံတစ်ယောက်နှင့် သက်ဆိုင်ခြင်း မရှိစေရ။

ဤပုဒ်မ ပြဋ္ဌာန်းချက်သည် ဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်းစ ကာလတွင် အရေးပါသည့် ပြဋ္ဌာန်းချက် ဖြစ်ပါသည်။ အောက်မြန်မာပြည် မြေနှင့် အခွန်တော် အက်ဥပဒေ သည် မြို့ရွာမြေများနှင့် သက်ဆိုင်ခြင်း မရှိသည့်အလျောက် ဗြိတိသျှ အုပ်ချုပ်မှု အစောပိုင်းကာလတွင် မြို့ရွာရှိ အိမ်ရာမြေများ တည်ဆောက်ခဲ့မှုနှင့် ဆက်နွယ် နေပါသည်။ ဤအက်ဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်းသည့်အခါ ပုဒ်မ ၈ အရ ဥပဒေ မပြဋ္ဌာန်းမီ ၁၂ နှစ်ဆက်တိုက် လက်ရှိ ရယူထားပြီး မြေခွန် အားလုံး ပြေကျေစွာ ထမ်းဆောင် သူတို့က လက်ဝယ်ထားပိုင်ခွင့် အခွင့်အရေးလက်မှတ်ကို တောင်းယူ ခံစားပိုင်ခွင့် ပေးခဲ့ပါသည်။ ယင်းအခွင့်အရေးသည် အလိုအလျောက် ခံစားခွင့်ရှိသော အခွင့် အရေး မဟုတ်ပါ။ ယင်းသို့သော အခွင့်အရေး မရရှိဘဲ လက်ဝယ် ရယူထားပါက ဖယ်ရှားပေးရန် တာဝန်ရှိသည့်အကြောင်း ပြဋ္ဌာန်းထားပါသည်။

ထို့ပြင် အခွန်တော်အရာရှိ၏ ခွင့်ပြုလိုင်စင်ဖြင့် ဝင်ရောက်ကာ မြေကို ရ ယူထားခဲ့သော်လည်း တည်ဆဲအချိန်တွင် လက်ဝယ်ထားပိုင်ခွင့် အခွင့်အရေး မရရှိပါက ဖယ်ရှားပေးရန် တာဝန်ရှိစေမည်ကို ဖော်ပြထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ သို့ရာတွင် ယင်းသို့ ဖယ်ရှားပေးရန် အခွန်တော်အရာရှိက သုံးလ ကြိုတင်၍ နို့တစ်စာဖြင့် အကြောင်းကြားရပြီး အဆောက်အအုံနှင့် သီးပင်စားပင်တို့အတွက် ထိုသူအား နစ်နာကြေး ပေးရပါသည်။ သို့ရာတွင် ဤပုဒ်မ ပြဋ္ဌာန်းချက်သည် အစိုးရထံမှ အပိုင် သို့မဟုတ် အငှားချထားခြင်းစာချုပ်နှင့် ရယူ သုံးစွဲနေသူများ နှင့် မသက်ဆိုင်ပါ။

နိုင်ငံပိုင်မြေကို တရားမဝင် ဝင်ရောက်ရယူ လက်ဝယ်ထားမှု ဆက်လက်၍ ပုဒ်မ ၁၉ တွင် မြေကို ခွင့်ပြုချက်မဲ့ ရယူထားခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း သည့် ပြစ်ဒဏ်များအကြောင်းကို အောက်ပါအတိုင်း ပြဋ္ဌာန်းထားပြန်ပါသည်-

- 19. Any person who after the 9 th September, 1899,
  - (a) enters into possession of any land at the disposal of Govern- ment except under a grant or lease from the Government, or under a licence from the Revenue Officer, or

- (b) remains in possession of such land after any such grant, lease or licence has been cancelled, or has expired, or has otherwise become void and possession has been demanded on behalf of Government, shall be liable:
  - (i) to be summarily evicted therefrom;
  - (ii) to pay five times the amount of revenue or rent assessable or payable in respect of the land during the period of his unauthorized occupation; and
  - (iii) to pay such fine as the Revenue Officer may determine as a further penalty for such unauthorized occupation or possession.

၁၉။ ၁၈၉၉ ခုနှစ် စက်တင်ဘာ ၉ ရက်နေ့မှ စတင်၍ မည်သူမဆို-

- (က) အစိုးရက စီမံခန့်ခွဲပိုင်ခွင့်ရှိသော မြေတစ်စုံတစ်ရာကို အစိုးရက ချအပ်သော အပိုင်စာချုပ် သို့မဟုတ် အငှားစာချုပ်အရဖြစ်စေ၊ အခွန်တော်အရာရှိထံမှ ရရှိသော လိုင်စင်အရဖြစ်စေ လက်ရှိ ရယူထားခြင်းမှအပ အခြားနည်းဖြင့် လက်ရှိ ရယူထားလျှင် သို့တည်းမဟုတ်
- (ခ) ထိုအပိုင်စာချုပ် သို့မဟုတ် အငှားစာချုပ် သို့မဟုတ် လိုင်စင်ကို ဖျက်သိမ်းသဖြင့် သို့တည်းမဟုတ် ထိုစာချုပ် သို့မဟုတ် လိုင်စင်သက်တမ်းပြည့်သဖြင့် သို့တည်းမဟုတ် အခြားနည်း တစ်ခုခုအရ ပျက်ပြယ်သဖြင့် အစိုးရက မြေကို ပြန်လည် အပ်နှံရန် တောင်းဆိုထားပြီးနောက် မြေကို ဆက်လက် လက်ရှိ ထားရှိလျှင် ထိုသူသည်-
  - (၁) ထိုမြေမှ အဆောတလျှင် ဖယ်ရှားခြင်း ခံရမည်၊
  - (၂) အခွင့်အမိန့် မရှိဘဲ လက်ရှိ လုပ်ကိုင်နေသော ကာလအတွင်း ထိုမြေနှင့် စပ်လျဉ်း၍ စည်းကြပ်သည့် မြေခွန် သို့မဟုတ် မြေငှားခ၏ ၅ ဆကို ပေးဆောင်ရန် တာဝန်ရှိစေရမည်။
  - (၃) အထက်ပါ အခွင့်အမိန့် မရှိဘဲ လက်ရှိ လုပ်ကိုင် နေထိုင်မှု သို့မဟုတ် လက်ရှိထားမှုအတွက် ထပ်ဆင့် ပြစ်ဒဏ်အဖြစ် အခွန်တော် အရာရှိက သတ်မှတ်သည့် ဒဏ်ငွေကို ပေးဆောင်ရန် တာဝန်ရှိစေရမည်။

ထိုပြဋ္ဌာန်းချက်အရ ယင်းအက်ဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်းပြီးနောက် အစိုးရက စီမံချထားခွင့် ရှိသော မြေတစ်ရပ်ရပ်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ အပိုင်ချထားခြင်းစာချုပ်၊ အငှားချထားခြင်းစာချုပ်၊ ခွင့်ပြုလိုင်စင် တစ်ရပ်ရပ်တို့အရ မဟုတ်ဘဲ မြေပေါ်သို့ ဝင်ရောက် လက်ဝယ်ရယူထားလျှင် ပြစ်ဒဏ်ထိုက်သင့်စေမည် ဖြစ်ပါသည်။

ထို့ပြင် ပေးအပ်ချထားသည့် အပိုင်ချထားခြင်းစာချုပ်၊ အငှားချထားခြင်းစာချုပ်၊ ခွင့်ပြုလိုင်စင်ကို ဖျက်သိမ်းပြီးနောက် သို့မဟုတ် သက်တမ်း ကုန်ဆုံးပြီးနောက် သို့မဟုတ် တစ်နည်းနည်းဖြင့် ပျက်ပြယ်သွားပြီးနောက် ထိုမြေကို အစိုးရက ပြန်လည် တောင်းဆိုသော်လည်း ဆက်လက်၍ လက်ဝယ်ရယူထားလျှင် ပြစ်ဒဏ်ထိုက်သင့်စေမည် ဖြစ်ပါသည်။ ရှင်းလင်းစွာ ဆိုရသော် ဂရန် မရှိဘဲသော်လည်းကောင်း၊ ဂရန်သက်တမ်း မရှိတော့ဘဲသော်လည်းကောင်း မြေကို လက်ဝယ် ရယူထားပါက ဤပုဒ်မအရ ပြစ်ဒဏ်ထိုက်သင့်စေပါသည်။ ယင်းသို့ ပြစ်ဒဏ် ချမှတ်ရန် အမိန့်ကြော်ငြာစာများအရ ခရိုင်အုပ်ချုပ်ရေးမှူးနှင့် မြို့နယ် အုပ်ချုပ်ရေးမှူးသို့ လုပ်ပိုင်ခွင့် အပ်နှံထားပါသည်။ ချမှတ်ရမည့် ပြစ်ဒဏ်အနေဖြင့် အောက်ပါအတိုင်း သတ်မှတ်ထားပါသည်-

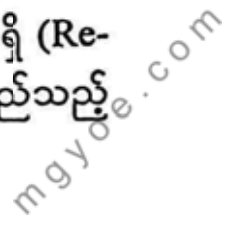
- (၁) ထိုမြေပေါ်မှ အဆောတလျှင် နှင်ထုတ်ရပါမည်၊
- (၂) ထိုသို့ တရားမဝင် စတင် လက်ဝယ်ထားသည့်နေ့မှ နှင်ထုတ်သည့်နေ့အထိ ကာလအတွက် ကျသင့်မြေခွန်တော်၏ ၅ ဆကို ပေးဆောင်စေရပါမည်။
- (၃) ယင်းသို့ မြေခွန်တော် ၅ ဆကို ပေးဆောင်စေသည့်အပြင် အခွန်တော်အရာရှိက သတ်မှတ်သည့် ဒဏ်ကြေးငွေကို တိုးမြှင့်ပြစ်ဒဏ်အဖြစ်လည်း ပေးဆောင်စေရပါမည်။

ဤသို့ ပြစ်ဒဏ်ချမှတ်ချက်အရ မြေပေါ်မှ အဆောတလျှင် နှင်ထုတ်ခြင်းကို ဆောင်ရွက်ရန် ပြဋ္ဌာန်းချက်ကို ပုဒ်မ ၂၁ တွင် ပြဋ္ဌာန်း သတ်မှတ်ထားပါသည်။

**အဆောတလျှင် နှင်ထုတ်ခြင်း**

အစိုးရက စီမံချထားပိုင်ခွင့်ရှိသော မြေတစ်ရပ်ပေါ်တွင် ဂရန် မရှိဘဲ ဝင်ရောက်လက်ဝယ်ရယူခြင်း သို့မဟုတ် ဂရန်သက်တမ်း တည်ဆဲ မဟုတ်ဘဲ ဆက်လက်ရယူ နေထိုင်ပြီး တောင်းဆိုသော်လည်း ပြန်လည် အပ်နှံရန် ပျက်ကွက်ခြင်းတို့အပေါ် ပုဒ်မ ၁၉ အရ ပြစ်ဒဏ်ထိုက်ကြောင်း ပြဋ္ဌာန်းချက်ကို တင်ပြပြီး ဖြစ်ပါသည်။ ယင်းပြစ်ဒဏ်အတွက် မည်သူက အကောင်အထည် ဖော်ရမည် ဟူသည်နှင့် အဆောတလျှင် နှင်ထုတ်ခြင်းကို မည်သို့ လုပ်ဆောင်ရသည် ဆိုသည်ကို ပုဒ်မ ၂၁ ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်တွင် ဆက်လက် လေ့လာရပါမည်။

အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၂၁ ပါ လုပ်ပိုင်ခွင့်များသည့် အခွန်တော်အရာရှိ (Revenue Officer) ၏ လုပ်ပိုင်ခွင့်များ ဖြစ်ပါသည်။ ယင်းပုဒ်မအတွက် မည်သည့်



အခွန်တော်အရာရှိအား အပ်နှံသည်ကို လေ့လာပါက Government Revenue Department Notification No. 70, dated the 9th November 1908 [အစိုးရ အခွန်တော်ဌာန၏ ၉-၁၁-၁၉၀၈ ရက်စွဲပါ အမိန့်ကြော်ငြာစာ အမှတ် (၇၀)] ဖြင့် Deputy Commissioner (ခရိုင်ဝန်)၊ Additional District Magistrate (တွဲဖက် ခရိုင် ရာဇဝတ်တရားသူကြီး)၊ Subdivisional Officer (နယ်ပိုင် ဝန်ထောက်) တို့ကို အပ်နှံခြင်းကြောင့် တွေ့ရှိရပါသည်။

ထိုမှတစ်ဖန် အိန္ဒိယနိုင်ငံမှ ခွဲထွက်ပြီး The Government of Burma Act, 1935 မြန်မာနိုင်ငံ စီရင်အုပ်ချုပ်မှု အက်ဥပဒေအရ ရပ်တည်သည့်အခါတွင် လည်း ထိုသို့ အပ်နှံထားသည့် လုပ်ပိုင်ခွင့်များကို ဆောင်ရွက်သည်မှာ လွတ်လပ်ရေး ရရှိပြီးနောက် ၁၉၄၇ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံ ဥပဒေအရ ကျင့်သုံးရာတွင်လည်း အပြောင်းအလဲ မရှိဘဲ ၁၉၇၄ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ ပေါ်ပေါက်သည်ကာလတိုင် ရှိခဲ့ပါသည်။ ၁၉၇၄ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေအပေါ် မူတည်၍ ၁၉၇၇ ခုနှစ် ပြည်သူ့ကောင်စီ အဆင့်ဆင့်နှင့် အလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့အဆင့်ဆင့်တို့၏ တာဝန်နှင့် လုပ်ပိုင်ခွင့် ဥပဒေကို ပြဋ္ဌာန်းသည့်အခါ ယင်းလုပ်ပိုင်ခွင့်တို့သည် ယင်း ဥပဒေ ပုဒ်မ ၆၅ (ဃ) အရ မြို့နယ်ပြည်သူ့ကောင်စီ အလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့သို့ အပ်နှံခြင်းဖြစ်ပါသည်။

ထိုမှသည် ၁၉၈၈ ခုနှစ် နောက်ပိုင်းကာလသို့ ရောက်သည့်အခါ ပြည်ထဲရေးနှင့် သာသနာရေးဝန်ကြီးဌာန၏ ၃-၁၀-၁၉၈၉ ရက်စွဲပါ အမိန့်ကြော်ငြာစာဖြင့် အောက်မြန်မာပြည် မြို့နှင့်ကျေးရွာမြေများ အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၄၊ ပုဒ်မခွဲ (၆) အရ ယင်းအက်ဥပဒေနှင့် ယင်းအက်ဥပဒေအရ ပြုလုပ်သော နည်းဥပဒေများတွင် ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် ခရိုင်ဝန်၏ လုပ်ပိုင်ခွင့်များကို မြို့နယ်စု အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေး ဦးစီးဌာနမှူး (ခရိုင်အုပ်ချုပ်ရေးမှူး) ကိုလည်းကောင်း၊ နယ်ပိုင်ဝန်ထောက်နှင့် မြို့ပိုင်၏ လုပ်ပိုင်ခွင့်များကို မြို့နယ်အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးဦးစီးဌာနမှူး (မြို့နယ်အုပ်ချုပ်ရေးမှူး) ကိုလည်းကောင်း အပ်နှံလိုက်သည်ဟု ထုတ်ပြန် အပ်နှံခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ယင်းအမိန့်ကြော်ငြာစာအရ အောက်မြန်မာပြည် မြို့နှင့်ကျေးရွာမြေများ အက်ဥပဒေပါ ပုဒ်မ ၁၉ အရ မြေမှ နှင်ထုတ်ခြင်းခံထိုက်သူ တစ်ဦးကို အခွန်တော်အရာရှိအနေဖြင့် မြေမှ ဖယ်ရှားရာတွင် ပုဒ်မ ၂၁ ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်အတိုင်း ကျင့်သုံး ဆောင်ရွက်ခြင်း ဖြစ်လာပါသည်။

ဤတွင် အခွန်တော်အရာရှိ (Revenue Officer) ၏ ရုံး ဖြစ်သည့် အခွန်တော်ရုံး (Revenue Office) ကိုလည်း မည်သည့်သဘော သက်ဝင်သည်ကို

လေ့လာရန် လိုအပ်ပါသည်။ ယင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ The Legal Practitioners Act, 1879 (ရှေ့နေလိုက်ပါသူများ အက်ဥပဒေ) တွင် စကားရပ်များ ဖွင့်ဆိုသည့် ပုဒ်မ ၃ ၌ အောက်ပါအတိုင်း တွေ့ရှိရပါသည်-

'Revenue Office includes all Courts (other than Civil Courts) trying suits under any Act for the time being in force relating to landholders and their tenants or agents;'

ဆိုလိုသည်မှာ မြေကို လက်ဝယ်ထားသူများနှင့် ယင်းတို့၏ အငှားချထားခံရသူများ သို့မဟုတ် ကိုယ်စားလှယ်များနှင့် စပ်လျဉ်း၍ တည်ဆဲဥပဒေ တစ်ရပ်ရပ် အရ ကြားနာ ဆုံးဖြတ်သည့် အခွန်တော်ရုံးများသည် (တရားမ တရားရုံးများသာမက) တရားရုံးများ ဟူသည်တွင် အကျုံးဝင်စေပါသည်။

ထို့ပြင် ၁၉၇၃ ခုနှစ် စကားရပ်များ အနက်အဓိပ္ပာယ် ဖွင့်ဆိုရေး ဥပဒေတွင် ပုဒ်မ ၅၊ ပုဒ်မခွဲ (၁၄) တွင် အောက်ပါအတိုင်း ဖွင့်ဆိုထားပြန်သည်ကို တွေ့ရပါသည်-

'တရားရုံး ဆိုသော စကားရပ်တွင် တရားရုံး အဖွဲ့အစည်း၊ တရားသူကြီးအဖွဲ့၊ တရားစီရင်ရေးအဖွဲ့အပြင် တရားစီရင်ခွင့် ရှိသော အဖွဲ့တစ်ရပ်ရပ် သို့မဟုတ် အာဏာပိုင် တစ်ဦးဦးလည်း ပါဝင်သည်။'

ဤတွင် အခွန်တော် အရာရှိအနေဖြင့် ပုဒ်မ ၁၉ ဖြင့် ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် ပြစ်ဒဏ်ကို ပုဒ်မ ၂၁ ဖြင့် ကျင့်သုံး နှင်ထုတ်ခြင်းသည် ၂၀၀၈ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေနှင့် ညီညွတ်ခြင်း ရှိ မရှိ လေ့လာရန် လိုအပ်ပြန်ပါသည်။ ၂၀၀၈ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ၏ ပုဒ်မ ၁၁၊ ပုဒ်မခွဲ (၁၁) တွင် အောက်ပါအတိုင်း ပြဋ္ဌာန်းထားပါသည်-

'နိုင်ငံတော်၏ အချုပ်အခြာအာဏာ၏ ခက်မ သုံးဖြာ ဖြစ်သည့် ဥပဒေပြုရေး အာဏာ၊ အုပ်ချုပ်ရေးအာဏာနှင့် တရားစီရင်ရေးအာဏာတို့ကို တတ်နိုင်သမျှ ပိုင်းခြား သုံးစွဲခြင်းနှင့် အချင်းချင်း ပြန်လှန် ထိန်းကျောင်းခြင်းတို့ ပြုသည်။'

ယင်းပြဋ္ဌာန်းချက်တွင် တိကျစွာ ခွဲဝေ သုံးစွဲရမည် ဟူ၍ မဆိုထားဘဲ တတ်နိုင်သမျှ ပိုင်းခြား သုံးစွဲရမည်ကို ဖော်ပြထားပါသည်။ တည်ဆဲဥပဒေ အများအပြားကို ပြောင်းလဲ ဖြစ်ပေါ်လာသည့် ခေတ်စနစ်တို့နှင့် လိုက်လျောညီထွေ ဖြစ်စေရန် အချိန်တိုအတွင်း ပြင်ဆင် ပြဋ္ဌာန်းနိုင်စွမ်း မရှိသည်ကို ဥပဒေ တတ်ကျွမ်းသူတိုင်း သိနားလည်ကြပါသည်။ အုပ်ချုပ်ရေးအာဏာပိုင်များအနေ

ဖြင့် တည်ဆဲဥပဒေများအရ မိမိတို့ကို အပ်နှင်းထားသည့် လုပ်ပိုင်ခွင့်များအရ တရားဥပဒေ စိုးမိုးရေးအတွက် ဖြစ်ရပ်အသီးသီးကို စစ်ဆေး စိစစ်ခြင်း (ဝါ) ကြားနာ စစ်ဆေးခြင်း၊ ထိုက်သင့်သော ပြစ်ဒဏ်ချမှတ်ခြင်းတို့အတွက် တရားစီရင်ရေးသဘောဆန်သော အုပ်ချုပ်ရေးအာဏာကို ကျင့်သုံးခြင်းသည် တည်ဆဲ ပြဋ္ဌာန်း ဥပဒေများနှင့် ညီညွတ်သည်သာ ဖြစ်ပါမည်။

ဤသည်နှင့် ပတ်သက်၍ ပြည်ထောင်စု တရားလွှတ်တော်ချုပ်၏ ၂၀၁၃ ခုနှစ် တရားမ အထွေထွေလျှောက်ထားလွှာအမှု အမှတ်-၁၂၀ (မတင်နီလာမြင့်နှင့် ဦးခင်သိန်းမောင်၊ ရွှေကျင်မြို့နယ် အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးဦးစီးဌာနမှူး ပါ ၃) နှင့် ၂၀၁၃ ခုနှစ် တရားမ အထွေထွေ လျှောက်ထားမှု အမှတ်-၁၂၁ (ဒေါ်မြင့်ရီ ပါ ၂ နှင့် မြို့နယ်အုပ်ချုပ်ရေးမှူး၊ ရွှေကျင်မြို့နယ် အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးဦးစီးဌာန ပါ ၃) အမှုတို့တွင် ပြည်ထောင်စုတရားလွှတ်တော်ချုပ် အနေဖြင့် 'တရားစီရင်ရေးသဘောဆန်သော စီမံခန့်ခွဲရေးအာဏာပိုင်၏အမိန့်' ဟူသည့် စကားရပ်ကို တရားရုံးအနေဖြင့် လက်ခံ သုံးစွဲခဲ့သည်ကို တွေ့ရပါသည်။ တစ်နည်းဆိုရသော် အုပ်ချုပ်ရေးအာဏာ (Executive Power) ကို ကိုင်စွဲရသူ တို့၏ အစဉ်အလာအတိုင်း ဆောင်ရွက်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

သို့ဖြစ်ပါက အောက်မြန်မာပြည် မြို့နှင့်ကျေးရွာမြေများ အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၉ အရ ထိုက်သင့်သည့် ပြစ်ဒဏ် ဖြစ်သော အဆောတလျင် နှင်ထုတ်ခြင်းကို ပုဒ်မ ၂၁ ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်နှင့်အညီ အခွန်တော်အရာရှိက မည်သို့ အကောင်အထည် ဖော်ရမည်ကို ဆက်လက် တင်ပြပါမည်။ ပုဒ်မ ၂၁ တွင် ဤသို့ ရှေးဦးစွာ ပြဋ္ဌာန်းထားပါသည်-

- 21. (1) When any person is liable under this Act to be evicted from State land, the Revenue Officer may issue an order requiring him and any other person (if any) occupying the land to quit the same, and to remove there from all property other than Government property within a specified time.

A copy of such order shall be posted up in some conspicuous position on the land or upon a building thereon.

- ၂၁။ (၁) တစ်စုံတစ်ယောက်သောသူကို နိုင်ငံပိုင်မြေမှ ဤအက်ဥပဒေအရ ဖယ်ရှားရန် အကြောင်းရှိသည့်အခါ ထိုသူနှင့်တကွ အဆိုပါ မြေကို အခြား လက်ရှိ နေထိုင်လုပ်ကိုင်နေသူများ ရှိပါကလည်း ထိုသူတို့ကို သတ်မှတ်ဖော်ပြသည့် အချိန်ကာလအတွင်း ထိုမြေမှ ထွက်ခွာသွားစေ

ရန် အပါအဝင် အစိုးရပိုင်ပစ္စည်းမှအပ အခြားပစ္စည်းများကို ပြောင်းရွှေ့ ဖယ်ရှားရန် အခွန်တော်အရာရှိက အမိန့်ကို ထုတ်ဆင့်ခွင့် ရှိသည်။

ထိုအမိန့်စာ မိတ္တူတစ်စောင်ကို မြေပေါ်တွင် ထင်ရှားသောနေရာ၌ ဖြစ်စေ၊ ထိုမြေပေါ်ရှိ အဆောက်အအုံ တစ်စုံတစ်ရာ၌ဖြစ်စေ စွဲကပ် ရမည်။

ယင်းပြဋ္ဌာန်းချက်သည် အစိုးရက စီမံချထားပေးပိုင်ခွင့် ရှိသောမြေဟု ဆို သည့် အပိုင် သို့မဟုတ် အငှားပေးအပ်ချထားခြင်းစာချုပ်အရ မည်သူ တစ်ဦး တစ်ယောက်ကိုမျှ ရယူပိုင်ခွင့် ပေးအပ်ထားသည့် သို့မဟုတ် ဆက်လက် မပေး အပ်သည့် နိုင်ငံပိုင်မြေတွင် တရားမဝင် ဝင်ရောက်ရယူ လက်ဝယ်ထားသူများကို အဆောတလျင် နှင်ထုတ်ခြင်း ပြုရာတွင် ပထမအဆင့် ဆောင်ရွက်ရန် ပြဋ္ဌာန်း ချက်အဖြစ် တွေ့ရပါသည်။ မြေတွင် ဝင်ရောက်နေသူ အပါအဝင် သူနှင့်အတူ နေသူများ အားလုံး သူတို့၏ပစ္စည်းများကိုပါ သယ်ဆောင်၍ မြေပေါ်မှ ထွက်ခွာ ရန် အမိန့် နှိတ်စာကို အခွန်တော်အရာရှိက ထုတ်ဆင့်ရမည် ဖြစ်ပါသည်။ ထုတ်ပြန်ရမည့် အကြောင်းကြား နှိတ်စာ ပုံစံမှာ Land Revenue 3 / L.B Notice 5 (မြေခွန်တော် ၃/အောက်မြန်မာပြည်နှိတ်စာ ၅) ပုံစံ ဖြစ်ပါသည်။ ယင်းနှိတ်စာတွင် နှိတ်စာ ထုတ်ပြန် ချအပ်သည့်နေ့မှ ရက်ပေါင်း မည်မျှ အတွင်း ဖယ်ရှားရန် ညွှန်ကြားရပါသည်။ ထိုနှိတ်စာတွင်ပင် ညွှန်ကြားချက်ကို လိုက်နာရန် ပျက်ကွက်ပါက တရားမ ထောင်တွင် ရက်ပေါင်း ၃၀ အထိ ချုပ် နှောင်ထားရန် ပို့ဆောင်ခြင်းခံရမည် ဖြစ်ကြောင်း ကြိုတင် သတိပေး ဖော်ပြရန် လည်း ပုံစံတွင် သတ်မှတ်ထားပြီး ဖြစ်ပါသည်။ ယင်းနှိတ်စာပုံစံကို ဘဏ္ဍာတော် မင်းကြီး၏ ၃၁-၁-၁၉၀၂ ရက်စွဲပါ အမိန့်ကြော်ငြာစာအမှတ် (၇) ဖြင့် သတ်မှတ် ခဲ့ပါသည်။

ဤနေရာတွင် ထုတ်ဆင့်သည့် နှိတ်စာပါ စာသားနှင့် နှိတ်စာချပုံကို သတိပြု ရန် လိုအပ်ပါသည်။ နှိတ်စာတွင် ..... and other residents မည်သူမည်ဝါ နှင့်တကွ မြေပေါ်တွင် နေထိုင်သူ အားလုံး သိစေရမည်ဟု ဖော်ပြကာ နှိတ်စာ အကြောင်းကြားစာကို ထုတ်ပြန်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ အမည် ဖော်ပြသူထံ နှိတ်စာ အကြောင်းကြားစာကို ချအပ်သကဲ့သို့ ထိုနှိတ်စာ မိတ္တူကို ထိုမြေပေါ်တွင် မြင်သာသောနေရာတွင်ဖြစ်စေ၊ မြေပေါ်ရှိ အဆောက်အအုံတွင်ဖြစ်စေ ကပ်နှိပ် ရမည် ဟူသည့် ပြဋ္ဌာန်းချက်ကို သတိပြုရပါမည်။ ထိုသို့ ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် မြေကို တရားမဝင် ဝင်ရောက် ရယူ လက်ဝယ်ထားသူ အားလုံးသည် ဤနှိတ်စာ

အကြောင်းကြားစာတွင် အကျုံးဝင်စေသည်ကို သတိပြုရပါမည်။ အမည် မပါ သည်ကို အကြောင်းပြု၍ သက်ဆိုင်ခြင်း မရှိဟု အကြောင်းပြ ငြင်းဆိုခြင်း မရှိနိုင်စေရန်၊ အောက်မြန်မာပြည် မြို့နှင့်ကျေးရွာမြေများ လက်စွဲပါ သတ်မှတ် ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် နို့တစ်စာပုံတွင် ရေးသားထားချက်ကို အထူး သတိပြုရန်နှင့် နို့တစ် အကြောင်းကြားစာ ချအပ်ရာတွင် ဤပုဒ်မခွဲ၏ အပိုဒ်ခွဲပါ မြေပေါ်တွင် မြင်သာသော အရပ်၌ စွဲကပ်ရန်အချက်ကို အလေးဂရုပြုကြရန် လိုအပ်ပါသည်။

**တရားမထောင်သို့ ပို့ဆောင်၍ ချုပ်ထားစေခြင်း**

အောက်မြန်မာပြည် မြို့နှင့်ကျေးရွာမြေများ အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၂၁ (၁) အရ နို့တစ်စာချအပ်ပြီးသည့်နောက် ဆက်လက် ဆောင်ရွက်ရန်အချက်ကို ပုဒ်မခွဲ (၂) တွင် အောက်ပါအတိုင်း ပြဋ္ဌာန်းထားပါသည်-

(2) If after the time specified in the order any person remains upon or in occupation of the land the Revenue Officer may, by warrant under his hand, cause such person to be arrested and may commit him to imprisonment in the civil jail for such period, not exceeding thirty days, as the Revenue Officer may consider necessary for the purpose of preventing resistance or obstruction to his order.

(၂) ထိုအမိန့်တွင် သတ်မှတ်သည့် အပိုင်းအခြားကာလ ကုန်ဆုံးပြီးနောက် တစ်စုံ တစ်ယောက်သောသူက ထိုမြေတွင် ဆက်လက်နေထိုင် လုပ်ကိုင်လျက်ရှိပါက အခွန်တော်အရာရှိသည် ယင်းကိုယ်တိုင် လက်မှတ်ရေးထိုး ဝရမ်းထုတ်ဆင့်ပြီး ထိုသူကို ဖမ်းဆီးစေပြီးနောက် မိမိအမိန့်ကို ဆန့်ကျင်မှုမပြုနိုင်စေရန်အတွက် ထိုအခွန်တော်အရာရှိ သင့်လျော်သည် ထင်မြင်သည့်ကာလ ရက်ပေါင်း ၃၀ ထက် မပိုစေဘဲ တရားမ အကျဉ်းထောင်သို့ ပို့ဆောင် ချုပ်နှောင်ထားစေ နိုင်သည်။

ပုဒ်မ ၁၉ အရ အဆောတလျင် နှင်ထုတ်ခံရသည့်ပြစ်ဒဏ် ထိုက်သော်လည်း ပုဒ်မ ၂၁ (၁) အရ အခွန်တော်အရာရှိက သင့်လျော်သည့်ကာလတစ်ရပ် သတ်မှတ်၍ ဖယ်ရှားရန် နို့တစ်စာ ချအပ်ရပါသည်။ ယင်းသို့ နို့တစ်စာ ချအပ်ပါလျက် သတ်မှတ်ကာလ ကျော်လွန်သည်အထိ ဖယ်ရှားခြင်း မရှိဘဲ မည်သူမဆို ထိုမြေ ပေါ်တွင် ဆက်လက် ကျန်ရှိနေပါက (any person remains) ဤပုဒ်မခွဲ (၂) အရ ဆောင်ရွက်ရပါသည်။ ဆိုလိုသည်မှာ ပုဒ်မ ၂၁ (၁) အရ ချအပ်သော နို့တစ် စာတွင် လိပ်မူသူသာမက ထိုသူနှင့်တကွ အဆိုပါ မြေကို လက်ရှိ နေထိုင်လုပ်

ကိုင်နေသော အခြားသူများကို နို့တစ်စာတွင် ရည်ညွှန်းဖော်ပြခြင်း၊ အချင်းဖြစ် မြေတွင် မြင်သာသောနေရာ၌ စွဲကပ်ကြေညာခြင်း ပြုခဲ့ပြီး ဖြစ်ပါသည်။ သို့ပါ၍ ထိုသို့ ကျန်ရှိသောလူကို ဖမ်းဆီးရန် ရှေးဦးစွာ အောက်မြန်မာပြည် မြို့နှင့်ကျေးရွာမြေများ လက်စွဲ (The Lower Burma Town and Village Lands Manual) တွင် သတ်မှတ် ပါရှိသည့် Land Revenue 3/ L.B Warrant 3 (မြေခွန် ၃/ အောက်မြန်မာပြည်ဝရမ်း-၃) ပုံစံကို အခွန်တော် အရာရှိအနေဖြင့် ထုတ်ပေးရမည် ဖြစ်ပါသည်။ အဆိုပါ ဝရမ်းစာသည် နို့တစ်စာကို မလိုက်နာမှုကြောင့် ဖမ်းဆီး၍ အခွန်တော်အရာရှိရှေ့မှောက် ခေါ်ဆောင်လာရန် (to arrest and to produce him before me) ဟု သာ ဖော်ပြပါရှိပါသည်။ ယင်းဝရမ်းစာပုံစံကို ဘဏ္ဍာတော်မင်းကြီး၏ ၃၁-၁-၁၉၀၂ ရက်စွဲပါ အမိန့်ကြော်ငြာစာအမှတ် (၇) ဖြင့် သတ်မှတ်ခဲ့ပါသည်။ တရားမထောင်သို့ ပို့ဆောင်ရန် တစ်ပါတည်း ညွှန်ကြားခြင်း၊ စီရင်ချက်ချခြင်း မဟုတ်ပါ။ အခွန်တော်အရာရှိ ရှေ့မှောက်သို့ ခေါ်ယူပြောဆိုခြင်း ဦးစွာ လုပ်ရပါသည်။ ထိုအခြေအနေတွင် နာခံမည် ဖြစ်ကြောင်း ဝန်ခံပါက တရားမထောင်သို့ ပို့ဆောင်ခြင်း ပြုလုပ်ရန် မပေါ်ပေါက်နိုင်တော့ပါ။

ထိုသို့ အခွန်တော်အရာရှိ၏ ရုံးသို့ ခေါ်ဆောင်ပြီး ဖယ်ရှားရန် ပြောသော်လည်း အမိန့်ကို ဆက်လက်ဆန့်ကျင်နေပါက ဖယ်ရှားခြင်း လုပ်ငန်းရပ်များကို ဆန့်ကျင်နှောင့်ယှက်မှု မပြုနိုင်စေရန် တရားမအကျဉ်းထောင်သို့ပို့၍ ချုပ်နှောင်ထားစေရပါသည်။ ထိုသို့ တရားမအကျဉ်းထောင်သို့ ပို့ရာတွင် Land Revenue 3/ L,B Warrant 4 (မြေခွန် ၃/အောက်မြန်မာပြည် ဝရမ်း ၄) ပုံစံဖြင့် ဆောင်ရွက်ရပါသည်။ ယင်းဝရမ်းစာပုံစံကိုလည်း ဘဏ္ဍာတော်မင်းကြီး၏ ၃၁-၁-၁၉၀၂ ရက်စွဲပါ အမိန့်ကြော်ငြာစာအမှတ် (၇) ဖြင့်ပင် သတ်မှတ်ခဲ့ပါသည်။

ယင်းထောင်ပို့ဝရမ်းတွင် for disobeying the order of eviction (နှင်ထုတ်မှုကို မလိုက်နာသဖြင့်) ဟူ၍လည်းကောင်း၊ has been committed to jail on account of disobedience (မနာခံခြင်း အကြောင်းကြောင့် အကျဉ်းထောင်သို့ ပို့ဆောင်သည်) ဟူ၍လည်းကောင်း၊ take and safety keep (လက်ခံထိန်းသိမ်းထားရန်) ဟူ၍လည်းကောင်း စာသားများ ဖော်ပြပါရှိပါသည်။ ထောင်ဒဏ်ကျခံစေရမည်ဟု ပြစ်ဒဏ်ချမှတ် စီရင်ခြင်းတစ်ရပ် မဟုတ်ပါ။ အောက်မြန်မာပြည် မြို့နှင့်ကျေးရွာများ အက်ဥပဒေအရ ဆောင်ရွက်ရာတွင် နှင်ထုတ်သည့်အမိန့်ကို မလိုက်နာမှုအတွက် သို့မဟုတ် ဖယ်ရှားခြင်း လုပ်ငန်းစဉ်များကို ငြင်းဆန်၍ ဆန့်ကျင် ဟန့်တား နှောင့်ယှက်မည့် အနေအထား ရှိသောအခါမှ အုပ်ချုပ်မှု

အာဏာ (Executive Power) အရ တရားမ အကျဉ်းထောင်တွင် ထိန်းသိမ်း ထားရှိရန် ပို့ဆောင်မှု (Commit) ဝရမ်းထုတ်ပေးခြင်း ဖြစ်သည်ကို ဂရုပြုကြရန် လိုအပ်ပါသည်။ နိုင်ငံပိုင်မြေပေါ် ကျူးကျော်နေမှုအတွက် ပြစ်ဒဏ်ပေးသည့် အနေဖြင့် တရားစီရင်မှုအာဏာ (Judicial Power) သဘော ထောင်ဒဏ်ကျခံ ရန် စီရင်ခြင်း (Sentence) လုပ်ပိုင်ခွင့် မဟုတ်သည်ကို တွေ့ရပါသည်။

ဤနေရာတွင် may commit him to imprisonment in the civil jail ဟူသည့် စကားရပ် ရှိနေပါသည်။ မြန်မာဘာသာဖြင့် တရားမထောင်တွင် အကျဉ်းချထား နိုင်သည်ဟု လွယ်လင့်တကူ ရေးသားနေကြပါသည်။ အခွန်တော် အရာရှိသည် တရားစီရင်ရေးအာဏာ သုံးစွဲ၍ ထောင်ဒဏ်ချမှတ်ပိုင်ခွင့် ရှိသယောင် ဖြစ်နေပါ သည်။ အမှန် ကောက်ယူသင့်သည်မှာ တရားမ အကျဉ်းထောင်သို့ ပို့ဆောင် ချုပ်နှောင်ထားစေနိုင်သည် ဟူ၍ ဖြစ်သင့်ပါသည်။

အောက်မြန်မာပြည် မြို့နှင့် ကျေးရွာ မြေများ အက်ဥပဒေ၊ နည်းဥပဒေများ သည် အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့် ပြဋ္ဌာန်း ထုတ်ပြန်ထားသည်များသာ ဖြစ်ပါသည်။ ဥပဒေပြု အဖွဲ့အစည်းတစ်ရပ်က အတည်ပြုထားသည့် မြန်မာဘာသာသို့ ပြန်ဆို ထုတ်ပြန်ချက် မရှိပါ။ ဗြိတိသျှကိုလိုနီလက်အောက်ခံဘဝ အိန္ဒိယနိုင်ငံ၏ ပြည်နယ်တစ်ရပ်အဖြစ် ရှိစဉ် ၁၉၃၂ ခုနှစ်က အများပြည်သူ ဗဟုသုတအဖြစ် သိရှိဖတ်ရှုနိုင်စေရန် အစိုးရပုံနှိပ်တိုက်မှ မြန်မာဘာသာဖြင့် ထုတ်ဝေခဲ့သည့် (နောက်ပိုင်း ပြင်ဆင် ဖြည့်စွက်ချက်များ မပါသည့်) စာအုပ်နှင့် ဗဟုသုတအဖြစ် ဖြန့်ဝေသည့် စာအုပ်များတွင်သာ မြန်မာဘာသာဖြင့် ဖတ်ရှုနေကြရပါသည်။ ယင်းစာအုပ်များတွင် မြန်မာပြန်သူ၏ အယူအဆအပေါ် မူတည်၍ အသုံးအနှုန်း ဝေါဟာရများ ကွဲပြားကာ ကောက်ယူသည့် အယူအဆတို့ အမျိုးမျိုး ဖြစ်ရပါ သည်။ ပြဋ္ဌာန်းချက်ကို ကောက်ယူမည် ဆိုပါက အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့် ရေးသား ထားချက်သာ အတည် ဖြစ်ပါသည်။

ဤနေရာတွင် တရားသူကြီးတစ်ဦး၏ ချုပ်မိန့် မရှိဘဲ အခွန်တော်အရာရှိ၏ အမိန့်ဖြင့် တရားမ အကျဉ်းထောင်တွင် ရက်ပေါင်း ၃၀ အထိ ချုပ်နှောင်ထားစေ ခြင်းအတွက် ၂၀၀၈ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပါ ပုဒ်မ ၃၇၆ ကို ဆက်စပ် စဉ်းစားရန်လည်း လိုအပ်လာပါသည်။ အဆိုပါ ပုဒ်မ ပြဋ္ဌာန်းချက်မှာ-

၃၇၆။ နိုင်ငံတော် လုံခြုံရေး၊ တရားဥပဒေ စိုးမိုးရေး၊ အများပြည်သူ အေးချမ်း သာယာရေးနှင့် အများပြည်သူအကျိုးငှာ ဥပဒေနှင့်အညီ ကြိုတင်ကာကွယ် ထားရှိရန် လိုအပ်သောကိစ္စရပ် သို့မဟုတ် တည်ဆဲဥပဒေတစ်ရပ်ရပ်အရ

ခွင့်ပြုသည့်ကိစ္စမှတစ်ပါး စီရင်ပိုင်ခွင့်ရှိသော တရားသူကြီး၏ ချုပ်မိန့် မရှိဘဲ မည်သူ့ကိုမျှ ၂၄ နာရီထက် ပို၍ ချုပ်နှောင်ခြင်း မပြုရ။

ဤပြဋ္ဌာန်းချက်ပါ တည်ဆဲဥပဒေ တစ်ရပ်ရပ်အရ ခွင့်ပြုသည့်ကိစ္စ ဟူသည့် စကားရပ်ကို သတိပြုရန် လိုအပ်ပါသည်။ သို့ပါ၍ အောက်မြန်မာပြည် မြို့နှင့် ကျေးရွာ မြေများ အက်ဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်းချက်တွင် အတိအလင်း ဖော်ပြထားသည့် 'ရက်ပေါင်း ၃၀ အထိ တရားမထောင်တွင် ချုပ်နှောင်ထားရန်' ဟူသည့် စကားရပ်သည် ယင်းသတ်မှတ်ချက်အရ ကျင့်သုံး ဆောင်ရွက်ပိုင်ခွင့် ရှိနေပါသည်။ အကယ်၍ ဤအက်ဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်းချက် ပုဒ်မ ၂၁ (၂) ကို ဥပဒေပြု အာဏာပိုင် ဖြစ်သည့် လွှတ်တော်များက ပယ်ဖျက်ခဲ့လျှင်မူကား ဤပြဋ္ဌာန်းချက်ကို ကျင့်သုံးပိုင်ခွင့် ရှိတော့မည် မဟုတ်ပါ။ သို့မဟုတ်ပါက အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေး ဦးစီးဌာနမှ အခွန်တော်အရာရှိ (Revenue Officer) များ ဖြစ်သော ခရိုင်အုပ်ချုပ်ရေးမှူးနှင့် မြို့နယ်အုပ်ချုပ်ရေးမှူးတို့တွင် ဤသို့ နိုင်ငံပိုင်မြေအပေါ် ကျူးကျော်သူများကို ဖယ်ရှားရန် နို့တစ်စာ ပေးသော်လည်း မလိုက်နာ၊ ဆန့်ကျင် ဟန့်တားနေပါက တရားမ အကျဉ်းထောင်သို့ ပို့ဆောင်၍ ချုပ်နှောင်ထားစေရန် ဝရမ်းထုတ်ပေးခွင့် ဖြစ်သော အုပ်ချုပ်မှုအာဏာ ရှိနေမည်မှာ အမှန်ပင် ဖြစ်ပါသည်။ ယင်းအတွက် နောက်ပိုင်းတွင် ထပ်မံ ဖော်ပြပါမည်။

ယင်းနှင့် တစ်ဆက်တည်းပင် အောက်မြန်မာပြည် မြို့နှင့်ကျေးရွာ မြေများ အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၄၁ ကိုလည်း သတိပြုရန် လိုအပ်ပါသည်-

- 41. No civil Court shall have jurisdiction to determine-
    - (a) any matter which, under this Act, is to be determined by the Revenue-officer;
    - (b) any claim to any rights over land as against the Government.
- ၄၁။ မည်သည့် တရားမ တရားရုံးတွင်မျှ အောက်ပါကိစ္စတို့နှင့် စပ်လျဉ်း၍ စီရင်ပိုင်ခွင့် မရှိစေရ-
- (က) ဤအက်ဥပဒေအရ အခွန်တော်အရာရှိက စိစစ်ဆုံးဖြတ်ရမည့် ကိစ္စရပ်များ၊
  - (ခ) မြေနှင့်ဆိုင်သည့် မည်သည့်အခွင့်အရေးကိုမဆို အစိုးရကို ဆန့်ကျင်၍ တောင်းဆိုမှုများ။

ဤပြဋ္ဌာန်းချက်အရ အောက်မြန်မာပြည် မြို့နှင့် ကျေးရွာမြေများ အက်ဥပဒေအရ အခွန်တော် အရာရှိက ဆုံးဖြတ် ဆောင်ရွက်ရမည့် ကိစ္စရပ်များ

အားလုံး (any matter determined by the Revenue Officer) ကို တရားရုံးများ အပိုင်းမှ ကျင့်သုံးပိုင်ခွင့် မရှိသည်ကို အတိအလင်း ပိတ်ပင်ထားပါသည်။ သက်ဆိုင်ရာ တရားရုံးများ၏ တရားမ စီရင်ပိုင်ခွင့်အာဏာအရလည်း ဆောင်ရွက်ရန် မဖြစ်နိုင်တော့ပါ။

သို့ဖြစ်ရကား နိုင်ငံတော်ပိုင်သည့်မြေ ဖြစ်သည့် အစိုးရက စီမံချထားပိုင်ခွင့် ရှိသောမြေအပေါ် ခွင့်ပြုချက် မရှိဘဲ လက်ဝယ် ရယူထားသူတစ်ဦးကို ဖယ်ရှားပေးရန် စာဖြင့် အကြောင်းကြား ညွှန်ကြားခြင်း၊ ရုံးသို့ ခေါ်ယူ ပြောကြားခြင်း ပြုသော်လည်း ငြင်းဆန်ကာ ဟန့်တား နှောင့်ယှက်သူ တစ်ဦးတစ်ယောက်ကို ယင်းနှင့် ဆက်နွယ်သူများနှင့် ယင်းတို့ပိုင် ပစ္စည်းများကို မြေပေါ်မှ ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်အတိုင်း ဖယ်ရှားရေး ဆက်လက် လုပ်ဆောင်ရန်အတွက် တရားမ အကျဉ်းထောင်သို့ ပို့ဆောင်၍ ကာလတစ်ရပ်အထိ အခွန်တော်အရာရှိ၏ အမိန့်ဖြင့် ချုပ်နှောင်ထားစေသည်မှာ သဘောတရားအရ သဘာဝကျသကဲ့သို့ တည်ဆဲ အက်ဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်းချက်နှင့်လည်း ညီညွတ်ပါသည်ဟု ပြောကြားလိုပါသည်။ ယင်းသို့ တရားမ အကျဉ်းထောင်သို့ ပို့ဆောင်ပြီးနောက် အခွန်တော်အရာရှိ အနေဖြင့် ဆက်လက် လုပ်ဆောင်ရန် ပြဋ္ဌာန်းချက် ရှိနေပါသေးသည်။

**ပစ္စည်းများ မြေပေါ်မှ ဖယ်ရှားခြင်း**

အောက်မြန်မာပြည် မြို့နှင့်ကျေးရွာ မြေများ အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၂၁ (၂) အရ မြေပေါ်မှ ဖယ်ရှားရန် ဆန့်ကျင် ဆောင်ရွက်နေသူကို တရားမ ထောင်သို့ ပို့ဆောင်ကာ ထိန်းသိမ်း ချုပ်နှောင်ထားရန် ဝရမ်းဖြင့် ဆောင်ရွက်ပြီးနောက် အခွန်တော်အရာရှိအနေဖြင့် ဆက်လက် ဆောင်ရွက်ရန် အောက်ပါတိုင်း ပုဒ်မ ၂၁ (၃) တွင် ပြဋ္ဌာန်းထားပါသည်-

- 21. (3) If any property other than Government property remains on the land after the time specified in the order, the Revenue Officer may cause the same to be removed and sold for the purpose of defraying the cost of its removal, custody and sale; and thereupon the surplus proceeds of the sale (if any) shall be paid to the owner of the property.

၂၁။ (၃) အမိန့်တွင် သတ်မှတ်ပိုင်းခြားသည့်ကာလ လွန်မြောက်ပြီးနောက် အစိုးရပိုင် ပစ္စည်းမှတစ်ပါး အခြား ပစ္စည်း တစ်စုံတစ်ရာ မြေပေါ်တွင် ကြွင်း

ကျန်မှု ရှိနေပါက အခွန်တော်အရာရှိက ထိုပစ္စည်းများကို ပြောင်းရွှေ့ဖယ်ရှားမှု ပြုလုပ်ရမည် ဖြစ်ပြီး ယင်းသို့ ဖယ်ရှားခြင်း၊ ထိန်းသိမ်းထားခြင်းနှင့် ရောင်းချခြင်းတို့၏ ကုန်ကျစရိတ် ကာမိစေရန်အတွက် အဆိုပါပစ္စည်းများကို ရောင်းချပိုင်ခွင့် ရှိသော်လည်း ယင်းကဲ့သို့ ရောင်းချရာတွင် ရောင်းချရငွေများအနက် (အကယ်၍) ပိုမိုနေပါက ထိုပိုငွေကို ပစ္စည်းရှင်သို့ ပေးအပ်ရမည်။

လူကို တရားမ ထောင်သို့ ပို့ဆောင် ဖယ်ရှားပြီးသော်လည်း မြေပေါ်တွင် ပစ္စည်းများ ကျန်ရစ်နေမည် ဖြစ်ပါသည်။ ထိုပစ္စည်းများ ဖယ်ရှားရေးကို ဆက်လက် ဆောင်ရွက်ရန် အခွန်တော်အရာရှိအပေါ် တာဝန်ကျရောက်လာပါသည်။ ထိုပစ္စည်းများကို အခွန်တော်အရာရှိအနေဖြင့် ပြောင်းရွှေ့ နေရာချ ဖယ်ရှားခြင်းနှင့် တရားမ ထောင်တွင် ချုပ်နှောင်ထားသူ လွတ်မြောက်လာပါက ပြန်လည်ပေးအပ်ရန်အတွက် ထိန်းသိမ်းထားခြင်း ပြုလုပ်ရပါသည်။ ဤနေရာတွင် ပစ္စည်းများ ပြောင်းရွှေ့ဖယ်ရှားခြင်း ပြုလုပ်ရာတွင် အချင်းဖြစ် မြေပေါ်မှ ဖယ်ရှား ရှင်းလင်းခြင်း ပြုရုံသာမက ယင်းပစ္စည်းများ မပျက်မစီး မပျောက်မပျက်စေဘဲ ပိုင်ရှင်ထံ ပြန်လည်ပေးအပ်နိုင်ရေး ထိန်းသိမ်းထားရမည်ကို သတိပြုရန်လည်း လိုအပ်ပါသည်။ ထို့ပြင် ပြောင်းရွှေ့ ဖယ်ရှားရေး ဆောင်ရွက်ရမည်ကို ပစ္စည်း (any property) ဟု ဆိုထားသဖြင့် မရွေ့မပြောင်းနိုင်သောပစ္စည်းနှင့် ရွှေ့ပြောင်းနိုင်သော ပစ္စည်း နှစ်ရပ်လုံး အကျုံးဝင်နေသည်ကို သတိပြုရပါမည်။

ယင်းသို့ ပြောင်းရွှေ့မှု ပြုလုပ်သော ကုန်ကျစရိတ်များကို အခွန်တော်အရာရှိအနေဖြင့် နိုင်ငံ့ဘဏ္ဍာငွေ တစ်ရပ်ရပ်မှ ကျခံသုံးစွဲခြင်း ပြုရန် မလိုအပ်ဘဲ အဆိုပါ ပစ္စည်းများကို သင့်လျော်သည့် နည်းလမ်း တစ်ရပ်ရပ်ဖြင့် ရောင်းချကာ ရောင်းချရငွေမှ ခုနှိမ် ရယူရမည် ဖြစ်ပါသည်။ ထိုသို့ ပစ္စည်းရောင်းချမှုအတွက် ကုန်ကျစရိတ် ရှိပါကလည်း ထိုရောင်းချရငွေမှ ခုနှိမ်ယူရပါမည်။ ဤနေရာတွင် ပစ္စည်းများအားလုံးကို ရောင်းချရမည် မဟုတ်ဘဲ ကုန်ကျစရိတ်များ ကာမိစေရန်ကိုသာ ရည်ရွယ်၍ လုပ်ပိုင်ခွင့် ပေးထားခြင်း ဖြစ်သည်ကို သတိပြုရပါမည်။ ကျန်ပစ္စည်းများကို ထိန်းသိမ်းထားပေးရပါမည်။ ထို့ပြင် အကယ်၍ ရောင်းချရငွေသည် အသုံးစရိတ်ထက် ပိုနေပါက ထိုပိုငွေကို ထိုပစ္စည်းများ၏ ပိုင်ရှင်သို့ ပြန်လည် ပေးအပ်ရန်ကိုလည်း ပြဋ္ဌာန်းချက်တွင် ဖော်ပြထားပါသည်။

ယင်းသို့ ပစ္စည်းများ ဖယ်ရှားရှင်းလင်းခြင်း ပြုရာတွင် သတိပြုရန် အချက်တစ်ရပ်ကို ပုဒ်မ ၂၁ (၄) တွင် အောက်ပါအတိုင်း ပြဋ္ဌာန်းထားပါသည်-

21. (4) Nothing shall be deemed to be Government property within the meaning of this section merely by reason of its having been put into or affixed to the soil.

၂၁။ (၄) ဤပုဒ်မ ပြဋ္ဌာန်းပါ ဖော်ပြချက်များအရ မြေတွင် စိုက်ထူထားခြင်း သို့မဟုတ် မြေတွင် စွဲကပ်နေခြင်း ဟူသည့် အကြောင်းရင်းကြောင့် မည်သည့်ပစ္စည်းကိုမဆို အစိုးရပိုင်ပစ္စည်း ဖြစ်ကြောင်း မှတ်ယူခြင်း မရှိစေရ။

ယခု ပုဒ်မသည် နိုင်ငံပိုင်မြေအပေါ် အခြေပြု၍ ဆောင်ရွက်ရသည် ဖြစ်သော်လည်း တည်ဆဲ အခြားဥပဒေတစ်ရပ်ရပ်ပါ ဖွင့်ဆိုချက်အရ မရွေ့မပြောင်းနိုင်သော ပစ္စည်း ဖြစ်သည့် မြေကို အခွန်တော်အရာရှိအနေဖြင့် အဓိပ္ပာယ်ကောက်ယူမှု မလွဲစေရန် တားမြစ်ထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ဥပမာအားဖြင့် မရွေ့မပြောင်းနိုင်သောပစ္စည်း လွှဲပြောင်းခြင်းကို ကန့်သတ်သည့် ဥပဒေတွင် မရွေ့မပြောင်းနိုင်သောပစ္စည်း ဟူသည်မှာ မြေ၊ မြေမှ ဖြစ်ထွန်းသော အကျိုးခံစားခွင့်များ၊ မြေ၌ ဆောက်လုပ်ထားသော သို့မဟုတ် တည်ရှိသော အဆောက်အအုံနှင့် အရာဝတ္ထုများ၊ ယင်းအဆောက်အအုံ၌ တပ်ဆင်ထားသော အရာဝတ္ထုများကို ဆိုသည်ဟု ဖွင့်ဆိုထားပါသည်။

ဤပုဒ်မ ပြဋ္ဌာန်းချက်သည် နိုင်ငံပိုင်မြေ၊ အစိုးရ စီမံချထားပိုင်ခွင့် ရှိသော မြေများအတွက် ပြဋ္ဌာန်းထားရာ ယင်းမြေပေါ်ရှိ အဆောက်အအုံများကိုလည်း ဤပုဒ်မအလို့ငှာ နိုင်ငံပိုင်၊ အစိုးရ စီမံချထားပိုင်သည်ဟု အဓိပ္ပာယ် ကောက်ယူခြင်း မပြုစေရန် တားမြစ်ထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ မြေပေါ်တွင် ခွင့်ပြုချက်မရှိဘဲ ဝင်ရောက် ရယူထားရှိသည့် (တိုက်တာအဆောက်အအုံ အပါအဝင်) မည်သည့်ပစ္စည်း (any property) ကိုမဆို ဖယ်ရှားရေး မကျန်လပ်စေရန် သတိပေးသည့် ပြဋ္ဌာန်းချက်လည်း ဖြစ်ပါသည်။ မြေပေါ်ရှိ အဆောက်အအုံကို အစိုးရက ပိုင်ဆိုင်ပါက ယင်းမှ ဖယ်ရှားလျှင် ဤအက်ဥပဒေအရ ကျင့်သုံးနိုင်ခြင်း မရှိသည်ကို သတိပြုရန်လည်း လိုအပ်ပါသည်။

**နိဂုံး**

ဤတင်ပြချက်များသည် The Town and Village Lands Act, 1898 (အောက်မြန်မာပြည် မြို့နှင့်ကျေးရွာ မြေများ အက်ဥပဒေ) ပြဋ္ဌာန်းချက်များအရ တင်ပြခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ဤပြဋ္ဌာန်းချက်သည် အထက်မြန်မာပြည်ရှိ မြို့၊ ရွာများတွင်

ကျင့်သုံးအကောင်အထည်ဖော်ပိုင်ခွင့် မရှိသည်ကို သတိပြုကြရပါမည်။ အထက် မြန်မာပြည်နှင့် ပတ်သက်ပါက The Upper Burma Land and Revenue Regulation, 1889 (အထက်မြန်မာပြည် မြေနှင့်အခွန်တော် စည်းမျဉ်း) အရ ကျင့်သုံး ဆောင်ရွက်ရသည်ကို သတိပြုရန်လည်း တင်ပြလိုပါသည်။

သို့ရာတွင် ဤရေးသားချက်သည် အောက်မြန်မာပြည် မြို့နှင့် ကျေးရွာ မြေများ အက်ဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်းချက်များကိုသာ အဓိကထား၍ ရေးသားတင်ပြခြင်း ဖြစ်သဖြင့် အထက်မြန်မာပြည် မြေနှင့်အခွန်တော်စည်းမျဉ်းအရ မြို့နှင့် ကျေးရွာ များရှိ နိုင်ငံပိုင်မြေကို တရားမဝင် ရယူအသုံးပြုခြင်းအတွက် အရေးယူခြင်းနှင့် အခွန်တော်အရာရှိများတွင် တရားမအာဏာ ရှိသည် ဟူသည်တို့ကို နောင်တွင် အခါသင့်ပါက သီးခြား တင်ပြပါဦးမည်။ ဤရေးသားချက်များမှာမူ အဖွင့်တွင် တင်ပြခဲ့သော ပြောလိုသော စကား နှစ်ခွန်းအတွက်ကိုသာ ရည်စူး တင်ပြခြင်း ဖြစ်ပါကြောင်း။

## မြို့ရွာပြင်ပ စက်မှု/စီးပွား ဂရန်

၂၀၁၂ ခုနှစ် လယ်ယာမြေဥပဒေနှင့် ၂၀၁၂ ခုနှစ် မြေလွတ်၊ မြေလပ်နှင့် မြေရိုင်းများ စီမံခန့်ခွဲရေး ဥပဒေတို့ ပြဋ္ဌာန်းလိုက်သည့်အခါ ၁၉၅၃ ခုနှစ် လယ်ယာမြေ နိုင်ငံပိုင် ပြုလုပ်ရေး အက်ဥပဒေကို ရုပ်သိမ်းလိုက်သည် ဖြစ်၍ ယင်းဥပဒေများ ပြဋ္ဌာန်းပြီး နောက်ပိုင်း လယ်ယာမြေကို အခြားနည်း အသုံးပြုခြင်း လ/န-၃၉ ဟူသည် ပေါ်ပေါက်ရန် မရှိတော့ပါ။ ထိုသို့သော ကာလတွင် မြေလွတ်၊ မြေလပ်နှင့် မြေရိုင်းများ စီမံခန့်ခွဲရေး ဥပဒေအရ မြေအသုံးပြုခွင့် ရရှိသူများက ယင်းမြေအတွက် စက်မှု/စီးပွား မြေဌာနရန် လျှောက်ထားခြင်းများ ပေါ်ပေါက်လာပါသည်။ နိုင်ငံတော်အတွက် လွန်စွာ အန္တရာယ်ကြီးသော ကိစ္စရပ်ပင် ဖြစ်ပါသည်။

## မြို့ရွာပြင်ပ စက်မှု/စီးပွား ဂရန်

မြို့ရွာပြင်ပတွင် ရှိသော်လည်း လ/န-၃၉ ကျထားခဲ့ပြီး ဖြစ်သည့် ကြေးတိုင်ပြင် ကွင်းမှ မြေကို မြို့နှင့်ကျေးရွာမြေများ နည်းဥပဒေအရ စက်မှု/စီးပွား မြေငှား ဂရန် ထုတ်ပေးသည်ကို မှားယွင်းသည်ဟု အဘယ်ကြောင့် ဆိုရပါသနည်း။ ယင်း သို့ ဆိုပါက မည်သည့်ဥပဒေ၊ နည်းဥပဒေများအရ ချထားပေးအပ်ရသည် ဆို သည်ကို ဖြေကြားပေးပါရန် မေးလာသူ ညီငယ်ကို ပြန်လည် ဖြေကြားရင်း ကျန် ညီ၊ ညီမငယ်များအတွက်ပါ မျှဝေခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ညီငယ်၏ မေးခွန်းတွင် မြို့ရွာပြင်ပရှိ မြေ ဖြစ်ခြင်း၊ လ/န-၃၉ ကျပြီး ဖြစ်ခြင်းနှင့် ဂရန် ထုတ်ပေးခြင်း ဟူ၍ အပိုင်း သုံးပိုင်းသာ ပါရှိသော်လည်း မြို့ရွာမြေ မဟုတ်သည်ကို ဂရန် ထုတ်ပေးနိုင်ခွင့်ရှိသည့်မြေနှင့် ဂရန် ထုတ်ပေးရန် မသင့်သော မြေတို့ကို အကျိုး အကြောင်းနှင့်ပါ ထည့်သွင်း ဖော်ပြ ဖြေပေးသွားပါမည်။

ရှေးဦးစွာ မြို့ရွာပြင်ပမြေကို မြို့နှင့်ကျေးရွာမြေများ နည်းဥပဒေအရ ဂရန် ထုတ်ပေးသည် ဟူသည့်အပိုင်းကို တင်ပြပါမည်။ ယင်းနည်းဥပဒေသည် အောက် မြန်မာပြည် မြို့နှင့်ကျေးရွာ မြေများ အက်ဥပဒေ (The Lower Burma Town and Village Lands Act, 1898) ကို အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ရန် အတွက် ပြဋ္ဌာန်းသည့် နည်းဥပဒေ ဖြစ်ပါသည်။ အက်ဥပဒေသည် အရင်းခံ ဥပဒေ ဖြစ်ပြီး နည်းဥပဒေသည် တစ်ဆင့်ခံ ဥပဒေ ဖြစ်သဖြင့် အက်ဥပဒေကို စတင် ကြည့်ရှုရန် လိုအပ်ပါသည်။ ယင်းအက်ဥပဒေ၏ ပုဒ်မ ၂ တွင် 'ဤအက် ဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များသည် မြို့နှင့် ကျေးရွာရှိ မြေများနှင့်သာ သက်ဆိုင်စေ

ရမည်။'ဟု အတိအလင်း ပြဋ္ဌာန်းထားပါသည်။ ဤသို့ အရင်းခံပင်မ ဥပဒေက ဆိုထားပါလျှင် ယင်းအက်ဥပဒေကို အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ရန် ပြဋ္ဌာန်းသည့် နည်းဥပဒေသည် မြို့နှင့် ကျေးရွာများ ပြင်ပရှိ မြေများနှင့် သက်ဆိုင်ခြင်း မရှိသည်မှာ ထင်ရှားလှပါသည်။ သို့ရာတွင် အချို့သော ညီ၊ ညီမငယ် တို့က မြို့ရွာပြင်ပမြေကို မြို့နှင့် ကျေးရွာမြေများ နည်းဥပဒေ ၄၉-ခ အရ နှစ် ၃၀ စက်မှု/စီးပွား မြေငှားဂရန် ထုတ်ပေးခြင်းသည် မှားယွင်းမှု မရှိဟု အယူအဆ လွဲနေကြပါသည်။ ရှင်းလင်းပြပါမည်။ ရည်ညွှန်းနေကြသော မြို့နှင့် ကျေးရွာမြေများ နည်းဥပဒေ ၄၉-ခ ပြဋ္ဌာန်းချက်မှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်ပါသည်-

၄၉-ခ။ ကျေးရွာအတွင်းရှိ အစိုးရက စီမံချထားပိုင်ခွင့်ရှိသော မြေကို လူ နေထိုင် ရန်အလို့ငှာ အငှားချထားပေးရန် လိုအပ်ခြင်း မရှိပါက စက်မှုလုပ်ငန်း သို့မဟုတ် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းအလို့ငှာ အသုံးပြုရန်အတွက် ရန်ကုန်မြို့နှင့် သံတောင်မြို့များမှအပ မြို့များတွင် အခန်း (၂) ပါ နည်းဥပဒေများအရ အငှားပေးအပ်ချထားသကဲ့သို့ လျှောက်ထားသူ၏ အကောင်အထည် ဖော် နိုင်မှုအရ အငှားပေးအပ်ချထားနိုင်သည်။

သို့ရာတွင် မည်သည့်မြေကိုမဆို ယင်းသို့ဆောင်ရွက်ရန် ရည်ရွယ်ချက် ဖြင့် အငှားပေးအပ် ချထားခြင်း ပြုပါက အများပြည်သူ စိတ်ငြိုငြင်စေမှု ဖြစ်ပေါ်စေမည်ဟု အငှားချထားခြင်း ပြုပိုင်ခွင့် ရှိသူက ထင်မြင်လျှင် အငှားပေးအပ်ချထားခြင်း မပြုရ။

ဤနည်းဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်းချက်များသည် အောက်မြန်မာပြည် မြို့နှင့် ကျေးရွာ မြေများ အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၇ အရ အပ်နှင်းထားသည့် လုပ်ပိုင်ခွင့်ကို အခြေပြု၍ နိုင်ငံတော်သမ္မတ (Governor) က ပြဋ္ဌာန်းခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ဤ နည်းဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်းချက်အရ ပေးအပ် ချထားမှုတွင် ကြည့်ပါကလည်း အောက်ပါ အချက်များကို တွေ့ရမည် ဖြစ်ပါသည်-

- (၁) ကျေးရွာအတွင်းရှိ မြေ ဖြစ်ရခြင်း၊
- (၂) အစိုးရက သို့မဟုတ် အစိုးရ၏ကိုယ်စား (အထွေထွေ အုပ်ချုပ်ရေး ဦးစီးဌာန) က စီမံချထားနိုင်သောမြေ ဖြစ်ခြင်း၊
- (၃) လူနေထိုင်ရန်အလို့ငှာ လျှောက်ထားသူ မရှိခြင်း၊
- (၄) စက်မှုလုပ်ငန်း သို့မဟုတ် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းအလို့ငှာ အသုံးပြုရန် အတွက် လျှောက်ထားမှု ရှိခြင်း။

(၅) ပေးအပ်ချထားပါက ကျေးရွာရှိ အများပြည်သူ စိတ်ငြိုငြင်စေမှု မဖြစ် ပေါ်စေခြင်း။

ယင်းသို့ ဆိုပါက မြို့ သို့မဟုတ် ကျေးရွာ၏ ပြင်ပရှိမြေကို ဤနည်းဥပဒေ အရ အငှားဂရန် ချထားပေးခြင်းသည် အက်ဥပဒေ၊ နည်းဥပဒေနှင့် ညီညွတ်ခြင်း ရှိ မရှိ ဆိုသည့်အချက်အတွက် ထင်ရှားနေပါသည်။ သို့ရာတွင် အချို့ညီငယ်တို့က မြေလွတ်မြေရိုင်းကို လ/န-၃၉ ကျပြီး ဖြစ်သည့်အတွက် ဤပုဒ်မအရ ဂရန်ထုတ် ပေးခြင်း ဖြစ်သည်ဟု ဆိုကြပါသည်။ ဤတွင် မြေလွတ်မြေရိုင်းကို လ/န-၃၉ ထုတ်ပေးခဲ့ခြင်းဖြင့် မြို့မြေ၊ ရွာမြေအဖြစ် မြေမျိုးကြီး ပြောင်းလဲလာမည် မဟုတ် သည်ကို သတိပြုရန် လိုအပ်ပါသည်။ အထူးသဖြင့် အောက်မြန်မာပြည် မြို့နှင့် ကျေးရွာမြေများ အက်ဥပဒေအရ ဖွင့်ဆို ပြဋ္ဌာန်းထားသည့်-

● မြို့ ဟူသည်နှင့် ရွာ ဟူသည့် စကားရပ်များတွင် အကျုံးဝင်ရန် မလိုအပ် ပေဘူးလား၊

● မြို့ရွာပြင်ပရှိ မြေကို လ/န-၃၉ လက်မှတ် ထုတ်ပေးခဲ့သည် ဆိုပါက ဥပဒေနှင့်အညီ ထုတ်ပေးခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါ၏လား

ဟူသည်တို့ကို လေ့လာရန် လိုအပ်လာတော့သည်။

လ/န-၃၉ ဟု ဆိုနေကြသည်မှာ ၁၉၅၃ ခုနှစ် လယ်ယာမြေ နိုင်ငံပိုင် ပြု လုပ်ရေး အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၃၉ ကို ရည်ညွှန်း ပြောဆိုနေကြခြင်း ဖြစ်သည်မှာ ထင်ရှားပါသည်။ ယင်း လ/န-၃၉ လက်မှတ် အဘယ်ကြောင့် ထုတ်ပေးသည်ကို ပထမ တင်ပြပါမည်။ ယင်း လယ်ယာမြေ နိုင်ငံပိုင် ပြုလုပ်ရေး အက်ဥပဒေ၏ ‘လယ်ယာမြေ’ ဟူသော စကားရပ် အနက်အဓိပ္ပာယ် ဖွင့်ဆိုချက်က အခြေခံ ဖြစ်ပါသည်။

ယင်းအက်ဥပဒေ၏ ပုဒ်မ ၃၊ ပုဒ်မခွဲ (ခ) တွင် အောက်ပါအတိုင်း ဖွင့်ဆို ပြဋ္ဌာန်းခဲ့ပါသည်-

‘လယ်ယာမြေ ဆိုသည်မှာ နိုင်ငံတော်က အလိုရှိသည့်အတိုင်း သုံးစွဲနိုင်သည့် လယ်ယာ လုပ်ကိုင်နိုင်သော မြေရိုင်းများနှင့် လယ်၊ ယာ၊ ကိုင်း၊ ကျွန်း၊ ဥယျာဉ် စိုက်ပျိုးမှု သို့တည်းမဟုတ် လယ်၊ ယာ၊ ကိုင်း၊ ကျွန်းဖြင့် အသက်မွေးမှုကိစ္စများ အတွက်ဖြစ်စေ၊ ယင်းစိုက်ပျိုးမှုနှင့် အသက်မွေးမှု၏ အထောက်အပံ့ဖြစ်သော အမှု ကိစ္စများအတွက်ဖြစ်စေ လက်ရှိထားသည့် သို့တည်းမဟုတ် သာမန် လုပ်ကိုင်သည့် သို့တည်းမဟုတ် အငှားချထားပြီး ဖြစ်သည့် မြေကို ဆိုလိုသည့်ပြင် ထိုစကားရပ်တွင် ထိုမြေပေါ်ရှိ လူနေအိမ်များနှင့် အခြားအဆောက်အအုံများ တည်ရာမြေများလည်း

ပါဝင်သည်။ သို့ရာတွင် မြို့ရွာအတွင်း တည်ရှိနေသော လူနေအိမ်ရာအဖြစ် လက်ရှိ ထားသည့်မြေ မပါဝင်ချေ။’

ယင်းအဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်အရ မြို့ရွာအတွင်းရှိ လူနေအိမ်ရာအဖြစ် လက်ရှိ ထားသည့် မြေများ၏ ပြင်ပတွင် ဖြစ်သည့် နိုင်ငံတော်က အလိုရှိတိုင်း သုံးစွဲနိုင် သည့် လယ်ယာ လုပ်ကိုင်နိုင်သော မြေရိုင်းများသည် လယ်ယာမြေ ဖြစ်လာပါ သည်။ တစ်နည်း ဆိုရသော် လယ်ယာ စိုက်ပျိုးနိုင်သော မြေလွတ်မြေရိုင်းများ (available land) သည် ‘လယ်ယာမြေ’ ဟူသည့် စကားရပ်တွင် အကျုံးဝင်နေပါ တော့သည်။

ထိုသို့သော အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆို ပြဋ္ဌာန်းချက်အရ စိုက်ပျိုးလုပ်ကိုင်ဆဲ ဖြစ်သော လယ်ယာမြေများနှင့် စိုက်ပျိုးလုပ်ကိုင်နိုင်သည့် မြေလွတ်မြေရိုင်းများကို စိုက်ပျိုး ခြင်း မဟုတ်သည့် လုပ်ငန်းများအတွက် အသုံးပြုကြမည်တွင် ပုဒ်မ ၃၉ က အရေးပါလာခဲ့ပါသည်။ ယင်းပုဒ်မသည် လယ်ယာမြေကို သတ်မှတ်သည့် နည်း လမ်းအတိုင်း အသုံးချခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ပြဋ္ဌာန်းချက် အပြည့်အစုံမှာ အောက်ပါ အတိုင်း ဖြစ်ပါသည်-

၃၉။ ဤအက်ဥပဒေပါ အခြား ပြဋ္ဌာန်းချက်များတွင် မည်သို့ပင် ပါရှိစေကာမူ နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် သို့တည်းမဟုတ် ဤကိစ္စအလို့ငှာ နိုင်ငံတော်သမ္မတ က ခန့်အပ်သော အာဏာပိုင်သည် လိုအပ်သည်ဟု ထင်မြင်ယူဆလျှင် မည် သည့်လယ်ယာမြေကိုမဆို မိမိ သတ်မှတ်သည့် နည်းလမ်းအတိုင်း အသုံး ချရန် ဆင့်ဆိုနိုင်သည်။

ဤပုဒ်မ ပြဋ္ဌာန်းချက်အရ လယ်ယာမြေကို စက်မှုလုပ်ငန်း သို့မဟုတ် စီးပွား ရေး လုပ်ငန်းအလို့ငှာ အသုံးပြုရန် ဆင့်ဆိုခြင်း ပြုသည့်အခါ လ/န-၃၉ လက် မှတ်ရသည်ဟု ပြောဆိုလာကြပါသည်။ သတ်မှတ်သည့် နည်းလမ်းအတိုင်း အသုံး ပြုရန် ဆင့်ဆိုချက်များ ရရှိလာသည့်အခါ မြေအမျိုးအစားနှင့် ပတ်သက်၍ မည်သို့ မြေမှတ်တမ်းများတွင် မှတ်တမ်းတင်ရမည်ကို ဘဏ္ဍာတော်မင်းကြီးရုံး၏ ၂၅-၁၀-၁၉၅၇ ရက်စွဲပါစာအမှတ် ၁၀၇၀/၁၁၁၁/၂ထက-၃၈ ဖြင့် လယ်ယာ မြေ နိုင်ငံပိုင် ပြုလုပ်ရေး အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၃၉ အရ သတ်မှတ်ပြီးသော မြေ များ အခွန်တော် စည်းကြပ်ခြင်း ဟူသော အကြောင်းအရာဖြင့် အမှာစာ ထုတ် ပြန်ခဲ့ရာတွင် အောက်ပါအတိုင်း ဖော်ပြ ပါရှိခဲ့ပါသည်-

‘လယ်ယာမြေ နိုင်ငံပိုင်ပြုလုပ်ရေး အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၃၉ အရ နိုင်ငံတော်သမ္မတ က လယ်ယာမြေကို မည်သည့်အတွက် အသုံးချရမည်ဟု သတ်မှတ်သည့်အခါ

နိုင်ငံတော်ပိုင်မြေဖြစ်စေ၊ နိုင်ငံတော်ပိုင် မဟုတ်သောမြေဖြစ်စေ မည်သည့်လယ်ယာ မြေကိုမဆို မူလက မြေမျိုးကြီးကိုပါ ပယ်ဖျက်၍ ပုဒ်မ ၃၉ အရ နိုင်ငံတော်သမ္မတ ၏ ဆင့်ဆိုချက်တွင် ဖော်ပြသော ကိစ္စကိုပင် မြေမျိုးကြီးအသစ်ဟု မြေစာရင်းဌာန က မှတ်သားရပါမည်။

နိုင်ငံတော် သမ္မတက လယ်ယာမြေ နိုင်ငံပိုင်ပြုလုပ်ရေး အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၃၉ အရ လယ်ယာမြေကို မည်သည့်အတွက် အသုံးချရမည်ဟု အမိန့်ချမှတ်သည် နှင့်တစ်ပြိုင်နက် အဆိုပါ လယ်ယာမြေ၏ အခြေအနေသည် ဥပဒေအရ ပြောင်းလဲ သွားပါသည်။

ဥပမာ- နိုင်ငံပိုင် လယ်ယာမြေကို ဆန်စက် တည်ဆောက်ရန် ပုဒ်မ ၃၉ အရ ခွင့်ပြုသောအခါ အဆိုပါမြေသည် နိုင်ငံတော်ပိုင် လယ်ယာမြေအဖြစ်မှ ရှေးဦး စွာ နိုင်ငံတော်ပိုင် အစိုးရက သဘောရှိ ချထားနိုင်သောမြေ ဖြစ်လာသည်။ ၎င်း နောက် ဤမြေအတွက် သက်ဆိုင်ရာ ဥပဒေအရ ဆန်စက်တည်ရန် 'Industrial lease' စက်မှုလက်မှုဂရန် ထုတ်ပေးသည့်အခါ စက်မှုလက်မှု ဂရန်မြေအဖြစ်သို့ ပြောင်းလဲသွားသည်။'

ယင်းအမှာစာအရ လုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ချက်ကို လေ့လာရပေမည်။ လယ်ယာမြေ နိုင်ငံပိုင် ပြုလုပ်ရေး အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၃၉ ပြဋ္ဌာန်းချက် အပေါ် ၁၉၅၄ ခုနှစ် လယ်ယာမြေ နိုင်ငံပိုင် ပြုလုပ်ရေး နည်းဥပဒေများကို ထုတ်ပြန်ရာတွင် အခန်း (၇)၊ လယ်ယာမြေကို သတ်မှတ်သည့် နည်းလမ်းအတိုင်း အသုံးချခြင်း အခန်း၌ နည်းဥပဒေ ၈၁ မှ ၈၅ အထိ ပြဋ္ဌာန်းခဲ့ပါသည်။ ယင်း နည်းဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်းချက်များအနက် ယခု တင်ပြချက်များနှင့် သက်ဆိုင်သည့် နည်းဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်းချက်များမှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်ပါသည်-

- ၈၁။ (၁) လယ်ယာမြေကို အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၃၉ အရ သတ်မှတ်သော နည်းလမ်း အတိုင်း အသုံးပြုရန်အတွက် ဆင့်ဆိုရန် လျှောက်လွှာ သို့မဟုတ် အစီ ရင်ခံစာကို နိုင်ငံတော်သမ္မတထံ သို့မဟုတ် နိုင်ငံတော်သမ္မတက ခန့်အပ် သော အာဏာပိုင်ထံ တင်သွင်းရမည်၊
- (၂) အဆိုပါ လျှောက်လွှာ သို့မဟုတ် အစီရင်ခံစာနှင့်အတူ အောက်ပါ မြေပုံ နှင့် စာရွက်စာတမ်းကို ပူးတွဲ တင်သွင်းရမည်-
  - (က) မှန်ကန်ကြောင်း သက်ဆိုင်ရာဌာနမှ သက်သေခံ လက်မှတ်ရေးထိုး သော မြေပုံ ၂ ပုံ၊
  - (ခ) အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၃၉ အရ လယ်ယာမြေကို ဆင့်ဆိုသည့် နည်း လမ်းအတိုင်း အသုံးပြုရန် ရောင်းဝယ်ပြီးမှသော်လည်းကောင်း၊

အခြားနည်း လွှဲပြောင်းပြီးမှသော်လည်းကောင်း ဆောင်ရွက်နိုင် မည်ဖြစ်လျှင် သက်ဆိုင်ရာပုဂ္ဂိုလ်က အဆိုပါ လယ်ယာမြေကို ရောင်းရန် သို့မဟုတ် အခြားနည်း လွှဲပြောင်းရန် သဘော တူညီ ကြောင်း စာချုပ်စာတမ်း။

အလားတူပင် လယ်ယာမြေကို သတ်မှတ်သည့် နည်းလမ်းအတိုင်း အသုံးပြု ရန်အတွက် ဆင့်ဆိုရန် လျှောက်ထားသည့် လျှောက်လွှာများနှင့် ပတ်သက်၍ အမှုတွဲများ ဖွင့်လှစ် အရေးယူဆောင်ရွက်ရန်ကိစ္စအပေါ် ဗဟိုမြေယာကော်မတီ (ဗဟိုလုံခြုံရေးနှင့် အုပ်ချုပ်မှုကော်မတီ) က ၁၇-၉-၁၉၆၃ ရက်စွဲပါ စာအမှတ် ၉၃ ဟပ (၉) စ-၆၃ (အမြ) (ခ) (၁၉၆) ဖြင့် ထုတ်ပြန် ညွှန်ကြားခဲ့ပါသည်။ ယင်းညွှန်ကြားချက်တွင် လယ်ယာမြေ ဟူသည်ကို စက်မှုလုပ်ငန်း သို့မဟုတ် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းအလို့ငှာ အသုံးပြုရန် ဆင့်ဆိုခြင်းအတွက်လည်း စာပိုဒ် (၃) တွင် ပါဝင်ခဲ့ပါသည်။ ယင်းဖော်ပြချက်တွင် အရေးကြီးသည့် အချက်တစ်ရပ်ကို ထုတ်နုတ်ရပါက အောက်ပါအတိုင်း တွေ့ရပါမည်-

၃။ (၁) ဆန်စက်၊ သစ်စက်၊ ဝါစက် အစရှိသည့် စက်မှုလက်မှု လုပ်ငန်းနှင့် ပတ်သက်သည့် အဆောက်အအုံများ ဆောက်လုပ်ရန်အတွက် သတ်မှတ် ပေးရန်၊

(ဂ) လျှောက်ထားသူသည် အဆိုပါလယ်ယာမြေကို ပိုင်ဆိုင်ခွင့် ရှိ မရှိ စုံစမ်းရန်၊ ပိုင်ဆိုင်ပါက မည်သည့် ခုနှစ်မှ အစပြု၍ မည်သည့် အထောက်အထားအရ ပိုင်ဆိုင်ကြောင်း၊ မပိုင်ဆိုင်ပါက အဆိုပါ လယ်ယာမြေကို လက်ရှိပိုင်ဆိုင်သူက လျှောက်ထားသူကို ရောင်း ရန် သို့မဟုတ် အခြားနည်း လွှဲပြောင်းပေးရန် သဘောတူကြောင်း ကတိခံဝန်ချုပ် ရှိ မရှိ၊ ရှိပါက မူရင်း သို့မဟုတ် မိတ္တူ ရယူ စစ် ဆေးပြီး ပူးတွဲရန်။

အထက်ပါ နည်းဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်းချက်နှင့် ဗဟိုမြေယာကော်မတီ၏ အမြဲ အမိန့်တို့အရ လ/န-၃၉ လက်မှတ် ဖြစ်သော ပုံစံ-၃၃ ကို ရရှိရန် လျှောက်ထား သူသည် တည်ဆဲဥပဒေ တစ်ရပ်ရပ်အရ မြေကို အသုံးပြုပိုင်ခွင့် ရှိသော ပိုင်ရှင် ဖြစ်ရန် လိုအပ်ပါသည်။ မပိုင်ဆိုင်ပါက လက်ရှိပိုင်ရှင်ထံမှ အဆိုပါမြေကို ရောင်း ရန် သို့မဟုတ် အခြားနည်း လွှဲပြောင်းရန် သဘောတူညီကြောင်း စာချုပ်စာတမ်း ရှိနေရန် လိုအပ်မည် ဖြစ်ပါသည်။

သို့ရာတွင် လယ်ယာ လုပ်ကိုင်နိုင်သော မြေရိုင်းများသည် မြေလွတ်မြေလပ် မြေရိုင်း ဖြစ်သဖြင့် လက်ရှိပိုင်ရှင်များ ရှိနေမည်ဟု မမှတ်ယူဘဲ စဉ်းစားပါက နိုင်ငံတော်ငြိမ်ဝပ်ပိပြားမှု တည်ဆောက်ရေးအဖွဲ့ လက်ထက်က ချထားပေးခြင်း ရှိခဲ့ပါသည်။ နိုင်ငံတော်ငြိမ်ဝပ်ပိပြားမှုတည်ဆောက်ရေးအဖွဲ့သည် ၂၆-၉-၁၉၉၁ ရက်စွဲပါ စာအမှတ် ၀၂၃/၁-၁/နဝတ ဖြင့် မြေလွတ်မြေလပ်နှင့် မြေရိုင်းများ စီမံခန့်ခွဲရေး ဗဟိုအဖွဲ့ကို ဖွဲ့စည်း၍ ၁၃-၁၁-၁၉၉၁ ရက်စွဲပါ အမိန့်ကြော်ငြာ စာ အမှတ် ၄၄/၉၁ ဖြင့် ဗဟိုအဖွဲ့၏ တာဝန်များနှင့် လုပ်ပိုင်ခွင့်များ အပ်နှင်း ခဲ့ပါသည်။ အဆိုပါ မြေလွတ်မြေလပ်နှင့် မြေရိုင်းများ စီမံခန့်ခွဲရေး ဗဟိုအဖွဲ့သည် ၁၂-၁၂-၁၉၉၁ ရက်စွဲပါ အမိန့်ကြော်ငြာစာအမှတ် ၁/၉၁ ဖြင့် လုပ်ထုံးလုပ် နည်းများကို ထုတ်ပြန်ခဲ့ပါသည်။ ယင်းလုပ်ထုံးလုပ်နည်းအရ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ပြုလုပ်နိုင်သူများကို မြေလွတ်၊ မြေလပ်၊ မြေရိုင်းများကို ဧက ရာထောင်ချီ၍ ချထားပေးအပ်ခဲ့ခြင်း ရှိခဲ့ပါသည်။ ယင်းသို့ ချထားပေးသည် မှန်သော်လည်း ၁၉၅၃ ခုနှစ် လယ်ယာမြေ နိုင်ငံပိုင် ပြုလုပ်ရေး အက်ဥပဒေသည် အာဏာ တည်နေဆဲ ဖြစ်သဖြင့် ယင်းမြေလွတ်၊ မြေလပ်နှင့် မြေရိုင်းများသည် လယ်ယာ မြေ ဟူသည့် စကားရပ်တွင်သာ အကျုံးဝင် သက်ဆိုင်နေပါသည်။ ယင်းမြေများ ကို စက်မှုလက်မှုလုပ်ငန်းများအတွက် အသုံးပြုမည် ဆိုပါက အဆိုပါ မြေ အသုံးပြုခွင့် ရရှိသူများကိုယ်တိုင် လ/န-၃၉ လယ်ယာမြေကို သတ်မှတ်သည့် နည်းလမ်းအတိုင်း အသုံးချရန် ခွင့်ပြုမိန့် လိုအပ်လာမည် ဖြစ်ပါသည်။

မြေလွတ် မြေလပ်နှင့် မြေရိုင်းများ စီမံခန့်ခွဲရေး ဗဟိုအဖွဲ့၏ လုပ်ထုံး လုပ်နည်းအရ မြေလွတ်၊ မြေလပ်၊ မြေရိုင်းများကို စီးပွားလုပ်ငန်းများလုပ်ကိုင်ရန် ချထားပေးခဲ့သည့်မြေအပေါ် လ/န-၃၉ လယ်ယာမြေကို သတ်မှတ်သည့် နည်း လမ်းအတိုင်း အသုံးချရန် ခွင့်ပြုမိန့် ရရှိလာခဲ့သော် ယင်းမြေမျိုးကြီးသည် မြေမျိုး ကြီး ပြောင်းလဲကြောင်း တင်ပြခဲ့ပြီး ဖြစ်ပါသည်။ ဤတွင် မည်သို့ ပြောင်းလဲခြင်း နှင့် ပြောင်းလဲခြင်း၏ သက်ဆိုင်မှုကို တင်ပြပါမည်။

ဘဏ္ဍာတော်မင်းကြီးရုံး၏ ၂၅-၁၀-၁၉၅၇ ရက်စွဲပါ စာအမှတ် ၁၀၇၀/ ၁၁၁၁/၂ထက-၃၈ ဖြင့် လယ်ယာမြေနိုင်ငံပိုင် ပြုလုပ်ရေး အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၃၉ အရ သတ်မှတ်ပြီးသော မြေများသည် နိုင်ငံတော်သမ္မတက သတ်မှတ်သည့် အခါ နိုင်ငံတော်ပိုင်မြေဖြစ်စေ၊ နိုင်ငံတော်ပိုင် မဟုတ်သောမြေဖြစ်စေ မည်သည့် လယ်ယာမြေကိုမဆို မူလက မြေမျိုးကြီးကိုပါ ပယ်ဖျက်၍ ပုဒ်မ ၃၉ အရ နိုင်ငံတော်သမ္မတ၏ ဆင့်ဆိုချက်တွင် ဖော်ပြသော ကိစ္စကိုပင် မြေမျိုးကြီးအသစ်

ဟု မြေစာရင်းဌာနက မှတ်သားရမည်ဟု ညွှန်ကြားခဲ့ခြင်းကို တင်ပြခဲ့ပြီး ဖြစ်ပါသည်။ ယင်းအမှာစာတွင်ပင် ဥပမာအဖြစ် နိုင်ငံပိုင် လယ်ယာမြေကို ဆန်စက် တည်ဆောက်ရန် ပုဒ်မ ၃၉ အရ ခွင့်ပြုသောအခါ အဆိုပါမြေသည် နိုင်ငံတော်ပိုင် လယ်ယာမြေအဖြစ်မှ ရှေးဦးစွာ နိုင်ငံတော်ပိုင် အစိုးရက သဘောရှိ ချထားနိုင်သောမြေ ဖြစ်လာသည်။ ၎င်းနောက် ဤမြေအတွက် သက်ဆိုင်ရာ ဥပဒေအရ ဆန်စက် တည်ရန် Industrial lease (စက်မှုလက်မှုဂရန်) ထုတ်ပေးသည့်အခါ စက်မှုလက်မှု ဂရန်မြေအဖြစ်သို့ ပြောင်းလဲသွားသည်ဟု ဖော်ပြခဲ့ကြောင်း တင်ပြပြီး ဖြစ်ပါသည်။ ဤတွင် လ/န-၃၉ လက်မှတ် ရရှိလာသည့် လယ်ယာမြေသည် လယ်ယာမြေ ဟူသည့် မြေမျိုးကြီးမှ အစိုးရက စီမံခန့်ခွဲပိုင်ခွင့်ရှိသောမြေ ဖြစ်လာသည်။ ထိုမြေကို သက်ဆိုင်ရာ ဥပဒေအရ စက်မှုလက်မှုဂရန် ထုတ်ပေးသည့်အခါ စက်မှုလက်မှုဂရန်မြေအဖြစ် ပြောင်းသွားသည်ဟု ဖော်ပြချက်ကို အထူး အလေးထား သတိပြုရန် လိုအပ်လာပါသည်။ မြို့မြေ၊ ရွာမြေ ဖြစ်လာသည်ဟု ဆိုထားခြင်း မရှိပါ။ ထို့ပြင် သက်ဆိုင်ရာ ဥပဒေအရဟုသာ ဆိုထားပြီး မြို့နှင့် ကျေးရွာမြေများ အက်ဥပဒေအရဟု ပညာရှင် ပီသစွာ ရေးထားချက်ကိုလည်း အထူးဂရုပြု မှတ်သားရန် လိုအပ်ပါသည်။

အဘယ်ကြောင့်ပါနည်း။ အောက်မြန်မာပြည် မြို့နှင့် ကျေးရွာမြေများ အက်ဥပဒေပါ အဓိပ္ပာယ် ဖွင့်ဆိုချက်များကို ကြည့်ရန် လိုအပ်လာပါသည်။ အောက်မြန်မာပြည် မြို့နှင့် ကျေးရွာ မြေများ အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၄၊ ပုဒ်မခွဲ (၃) တွင် မြို့ (Town) ဟူသည်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ အောက်ပါအတိုင်း ဖွင့်ဆိုထားပါသည်-

‘မြို့ ဆိုသည်မှာ နိုင်ငံတော်သမ္မတက အမိန့်ကြော်ငြာ ထုတ်ပြန်၍ ဤအက်ဥပဒေအလို့ငှာ မြို့အဖြစ် သတ်မှတ်သည့် အရပ်ဒေသ တစ်ရပ်ရပ် သို့မဟုတ် မြူနီစီပယ် အက်ဥပဒေအလို့ငှာ ဖြစ်သည့် မြူနီစီပယ်နယ်မြေ၊ မြို့များ အက်ဥပဒေအလို့ငှာ ဖြစ်သည့် မြို့တို့ကို ဆိုသည်။’

ထို့ပြင်ပင် ကျေးရွာ (Village) ဟူသည်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ ပုဒ်မ ၄၊ ပုဒ်မခွဲ (၅) တွင် အောက်ပါအတိုင်း ဖွင့်ဆိုထားပါသည်-

‘ကျေးရွာ ဆိုသည်မှာ မြို့တစ်စုံတစ်ရာ၏ နယ်နိမိတ်တွင် မပါဝင်သော လူနေအိမ်ရာ ဆောက်လုပ်ရန် လျာထား သတ်မှတ်သည့် နေရာဒေသကို ဆိုသည်။’

အဆိုပါ မြို့နှင့် ကျေးရွာအတွင်းရှိ မြေများကိုသာ မြို့မြေ၊ ရွာမြေဟု ဆိုရန် ရှိပါသည်။ အခြားတစ်ဖက်မှလည်း ၁၉၀၇ ခုနှစ် မြို့များ အက်ဥပဒေနှင့်

၁၉၀၇ ခုနှစ် ကျေးရွာ အက်ဥပဒေ၊ မျက်မှောက်ကာလ ရပ်ကွက် သို့မဟုတ် ကျေးရွာအုပ်စု အုပ်ချုပ်ရေး ဥပဒေတို့အရ သတ်မှတ်သည့် မြို့နှင့် ကျေးရွာများ နှင့်လည်း ဥပဒေချင်း သဟဇာတ ဖြစ်မှုကို သတိပြုရန် လိုအပ်ပါသည်။ ယင်းမြို့၊ ရွာအတွင်းရှိ မြေများကို မြေငှားဂရန် ချထားပေးရန် လိုအပ်သည့်အခါတွင်မှသာ အောက်မြန်မာပြည် မြို့နှင့်ကျေးရွာမြေများ အက်ဥပဒေ၊ နည်းဥပဒေများတို့ အရ ဆောင်ရွက်ခြင်းသည် ဥပဒေနှင့် ညီညွတ်ပါမည်။

ဘဏ္ဍာတော်မင်းကြီး၏ အမှာစာအရ လ/န-၃၉ လက်မှတ် ထုတ်ပေးသည် နှင့် အစိုးရက စီမံခန့်ခွဲပိုင်ခွင့်ရှိသောမြေ (Land at the disposal of Government) ဖြစ်သွားသည် ဟူသည်ကို အငြင်းမပွားလိုပါ။ သို့ရာတွင် အောက်မြန်မာ ပြည် မြို့နှင့် ကျေးရွာမြေများ အက်ဥပဒေတွင်သာ အစိုးရက စီမံခန့်ခွဲပိုင်ခွင့် ရှိသောမြေဟု သတ်မှတ် ပါရှိသဖြင့် မြို့ရွာမြေ ဖြစ်သွားသည်ဟု ဆိုပါလျှင် ဥပဒေသဘော မပါနိုင်တော့ပါ။ ဘဏ္ဍာတော်မင်းကြီး၏အမှာစာကို ဖွင့်ဆို စဉ်း စားပါက အစိုးရက စီမံခန့်ခွဲပိုင်ခွင့် ရှိသောမြေ ဖြစ်လာသည်ဟုသာ ဆိုထားပါ သည်။ မည်သည့်ဥပဒေအရ နိုင်ငံတော်အစိုးရ၏ကိုယ်စား မည်သည့်ဝန်ကြီး ဌာန၊ မည်သည့်ဦးစီးဌာနက စီမံခန့်ခွဲပိုင်ခွင့်ဟု ဘောင်ခတ် ရေးသားခြင်း မပါရှိခဲ့ပါ။ ယင်းကို သတိပြုရန် လိုအပ်ပါမည်။

မြို့၊ ရွာ ပြင်ပရှိ မြေများကို စက်မှုလုပ်ငန်း၊ စီးပွားလုပ်ငန်းအလို့ငှာ လ/န- ၃၉ လက်မှတ် ထုတ်ပေးခဲ့ပါက မည်သို့ ရှိမည်ကို ဆန်းစစ်ကြည့်ရန် လိုအပ်လာပါ သည်။ ယခင်က မည်သို့ နမူနာများ ရှိပါသနည်း ပြန်လည်ကြည့်ရှုရန် လိုအပ်ပါ မည်။ ဤတွင် ဘဏ္ဍာတော်မင်းကြီးရုံး၏ ၁၆-၃-၁၉၅၉ ရက်စွဲပါ စာအမှတ် ၈၉၃/၂ထက-၈/၅၈ ဖြင့် လယ်ယာမြေ နိုင်ငံပိုင် ပြုလုပ်ရေး အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၃၉ အရ သတ်မှတ်ပြီးသောမြေများ အခွန်တော် စည်းကြပ်ခြင်း ဟူသော ခေါင်းစဉ်ဖြင့် အမှာစာကို လေ့လာ နမူနာယူရန် လိုအပ်မည် ဖြစ်ပါသည်။ ယင်းအမှာစာတွင် အောက်ပါစာသား ပါရှိသည်ကို တွေ့ရှိရပါသည်-

‘လယ်ယာမြေ နိုင်ငံပိုင် ပြုလုပ်ရေး အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၃၉ အရ စက်မှုလုပ်ငန်းများ အသုံးပြုရန် သတ်မှတ်ပေးပြီး ဖြစ်သောကြောင့် ၁၈၅၅ ခုနှစ် မြေခွန်တော် အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၂(က) အရ လယ်ယာမြေ ဆိုသည့်စကားရပ်တွင် မပါဝင်သဖြင့် အဆိုပါ အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၃ အရ မြေခွန်တော် စည်းကြပ်ရန် ပြဋ္ဌာန်းချက်နှင့် အကျုံးမဝင်ပါ။ ထို့ကြောင့် ဤမြေများသည် မြို့တွင်းသော်လည်းကောင်း၊ ကျေးရွာ တွင်းသော်လည်းကောင်း တည်ရှိသောမြေ ဖြစ်ပါက အောက်မြန်မာပြည် မြို့နှင့်

ကျေးရွာမြေများ အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၂၂ နှင့် ၂၃ အရ မြေခွန်တော် စည်းကြပ်ရပါမည်။ မြို့တွင်းသော်လည်းကောင်း၊ ကျေးရွာအတွင်းသော်လည်းကောင်း တည်ရှိသောမြေ မဟုတ်လျှင် အောက်မြန်မာပြည် မြေနှင့် အခွန်တော် နည်းဥပဒေ ၇၆ (က) အရ စည်းကြပ်ရပါမည်။'

အထက်ပါ အမှာစာကို အခြေခံ၍ ဆက်လက် စဉ်းစားပါက လယ်ယာမြေ နိုင်ငံပိုင် ပြုလုပ်ရေး အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၃၉ အရ စက်မှုလုပ်ငန်းများ အသုံးပြုရန် သတ်မှတ်ပေးပြီး ဖြစ်၍ စက်မှုလက်မှု မြေငှားဂရန် ချထားမည် ဆိုလျှင် မည်သည့် ဥပဒေအရ သက်ဆိုင်လာမည်မှာ ပေါ်လွင်လာပါသည်။ မြို့နှင့် ကျေးရွာအတွင်းရှိ မြေများ ဖြစ်ပါက အောက်မြန်မာပြည် မြို့နှင့်ကျေးရွာ မြေများ အက်ဥပဒေ ပုဒ်မကို အကြောင်းပြု၍ ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် မြို့နှင့် ကျေးရွာမြေများ နည်းဥပဒေ ၄၉-ခ အရ စက်မှု/စီးပွား မြေငှားဂရန် ထုတ်ပေးခြင်းသည် ကျိုးကြောင်းဆီလျော် ညီညွတ်ပါသည်။ သို့ရာတွင် မြို့နှင့် ကျေးရွာပြင်ပရှိ မြေများအတွက် ဖြစ်လာပါက အောက်မြန်မာပြည် မြေနှင့်အခွန်တော် အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၈ ကို အခြေပြု၍ ထုတ်ပြန်ထားသည့် နည်းဥပဒေများတွင် ပါရှိသည့် အခန်း (၇-က)၊ အခါအားလျော်စွာ အမိန့်ကြော်ငြာစာ ထုတ်ပြန်ထားသည့် အရပ်ဒေသများတွင် လူနေ အဆောက်အအုံနှင့် စက်မှုလက်မှုအတွက် မြေများ အငှားပေးအပ် ချထားခြင်း အခန်းပါ နည်းဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်များအရ စက်မှု/စီးပွား မြေငှားဂရန် ထုတ်ပေးခြင်းသည်သာ ကျိုးကြောင်းဆီလျော်ကာ ဥပဒေနှင့် အညီ ထုတ်ပေးသည့် မြေငှားဂရန် ဖြစ်လာပေမည်။ သို့မဟုတ်ပါက ဥပဒေနှင့် မညီသဖြင့် မူလထုတ်ပေးစဉ်ကပင် ပျက်ပြယ်နေပြီ ဖြစ်သော မြေငှားဂရန်များ အဖြစ်သို့ ရောက်ရှိသွားနိုင်ပါသည်။

အောက်မြန်မာပြည် မြေနှင့်အခွန်တော် နည်းဥပဒေများအရ မြို့နှင့်ကျေးရွာ ပြင်ပရှိ မြေများကို စက်မှု/စီးပွား မြေငှားဂရန် ထုတ်ပေးခြင်းဆိုင်ရာ ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို မတင်ပြသေးဘဲ မျက်မှောက်ကာလအတွက် အနည်းငယ် တင်ပြပါမည်။ ၂၀၁၂ ခုနှစ် လယ်ယာမြေဥပဒေနှင့် ၂၀၁၂ ခုနှစ် မြေလွတ်၊ မြေလပ်နှင့် မြေရိုင်းများ စီမံခန့်ခွဲရေး ဥပဒေတို့ ပြဋ္ဌာန်းလိုက်သည့်အခါ ၁၉၅၃ ခုနှစ် လယ်ယာမြေ နိုင်ငံပိုင် ပြုလုပ်ရေး အက်ဥပဒေကို ရုပ်သိမ်းလိုက်သည် ဖြစ်၍ ယင်းဥပဒေများ ပြဋ္ဌာန်းပြီးနောက်ပိုင်း လယ်ယာမြေကို အခြားနည်း အသုံးပြုခြင်း လ/န-၃၉ ဟူသည် ပေါ်ပေါက်ရန် မရှိတော့ပါ။ ထိုသို့သော ကာလတွင် မြေလွတ်၊ မြေလပ်နှင့် မြေရိုင်းများ စီမံခန့်ခွဲရေး ဥပဒေအရ မြေအသုံးပြုခွင့်

ရရှိသူများက ယင်းမြေအတွက် စက်မှု/စီးပွား မြေငှားဂရန် လျှောက်ထားခြင်း များ ပေါ်ပေါက်လာပါသည်။ နိုင်ငံတော်အတွက် လွန်စွာ အန္တရာယ်ကြီးသော ကိစ္စရပ်ပင် ဖြစ်ပါသည်။

၂၀၁၂ ခုနှစ် မြေလွတ်၊ မြေလပ်နှင့် မြေရိုင်းများ စီမံခန့်ခွဲရေး ဥပဒေအရ နိုင်ငံတော်က ပိုင်ဆိုင်သည့် မြေလွတ်၊ မြေလပ်နှင့် မြေရိုင်းများကို အောက်ပါ လုပ်ငန်း ၄ ရပ်အတွက် လုပ်ပိုင်ခွင့်၊ အသုံးပြုခွင့် ပြုခြင်းသာ ဖြစ်ပါသည်-

- (က) စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်း၊
- (ခ) မွေးမြူရေးလုပ်ငန်း၊
- (ဂ) ဓာတ်သတ္တု တူးဖော်ခြင်းလုပ်ငန်း၊
- (ဃ) အစိုးရက ခွင့်ပြုထားသော ဥပဒေနှင့် ညီညွတ်သည့် အခြား လုပ်ငန်းများ။

ဤနေရာတွင် စက်မှု/စီးပွား ဟုခေါ်သော လုပ်ငန်းများအတွက် လုပ်ပိုင်ခွင့် ပေးခြင်းသည် အထက် စတုတ္ထ အမျိုးအစား အစိုးရက ခွင့်ပြုထားသော ဥပဒေ နှင့် ညီညွတ်သည့် အခြားလုပ်ငန်းများတွင် အကျုံးဝင်သည်ကို မငြင်းလိုပါ။ သို့ရာတွင် အသုံးပြုခွင့် (utilize) သာ ပေးခြင်း ဖြစ်သည်ကို သတိပြုကြရန် လိုအပ်ပါမည်။

၂၀၁၂ ခုနှစ် မြေလွတ်၊ မြေလပ်နှင့် မြေရိုင်းများ စီမံခန့်ခွဲရေး ဥပဒေအရ အစိုးရက ခွင့်ပြုထားသော ဥပဒေနှင့် ညီညွတ်သည့် အခြားလုပ်ငန်းများ ဖြစ်သည့် စက်မှု/စီးပွားလုပ်ငန်းအတွက် အသုံးပြုခွင့်ပေးခြင်း ဆိုရာတွင် ခွင့်ပြုချက် ပေးခြင်းသည် မြေအသုံးပြုခွင့်ပေးခြင်း (ငှားရမ်းခြင်း) သာ ဖြစ်ပြီး ယင်းဥပဒေက သတ်မှတ်သည့် အခွန်အခများကို ပေးဆောင်ရပါသည်။ ခွင့်ပြုသည့်ကာလ သတ်မှတ်ချက်ကို ကြည့်ပါက ယင်းဥပဒေ၏ ပုဒ်မ ၁၁၊ ပုဒ်မခွဲ (င) တွင် အစိုးရက ခွင့်ပြုသော ဥပဒေနှင့်ညီညွတ်သည့် အခြားလုပ်ငန်းများတွင် ပြည်ထောင်စု အစိုးရ၊ သက်ဆိုင်ရာ ဝန်ကြီးဌာနနှင့် ညှိနှိုင်းခွင့်ပြုမည်ဟုသာ ဖော်ပြထားပြီး မည်သည့်ဝန်ကြီးဌာနနှင့် မည်သည့်ကိစ္စရပ်များအတွက် ဆိုသည်ကို တိကျစွာ ပြဌာန်းထားခြင်း မရှိခဲ့ပါ။

ယင်းဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၁ နှင့် ဆက်စပ်၍ နည်းဥပဒေ ပြဌာန်းချက် ဖြစ်သည့် နည်းဥပဒေ ၃၅၊ လုပ်ပိုင်ခွင့်၊ အသုံးပြုခွင့်ပြုသည့် အချိန်ကာလကို ဖော်ပြရာ တွင်လည်း နည်းဥပဒေခွဲ (င) တွင် အစိုးရက ခွင့်ပြုသော ဥပဒေနှင့် ညီညွတ်

သည့် အခြားလုပ်ငန်းများတွင် ပြည်ထောင်စုအစိုးရ၊ သက်ဆိုင်ရာ ဝန်ကြီးဌာနနှင့် ညှိနှိုင်းခွင့်ပြုမည်ဟုသာ ဖော်ပြထားသည်ကို တွေ့ရမည် ဖြစ်ပါသည်။ တိကျသော အချိန်ကာလ သတ်မှတ်ချက်များဖြင့် ပြဋ္ဌာန်းချက် မရှိခဲ့ပါ။ အဘယ်ကြောင့် ဆိုသော် ဥပဒေတွင် လုပ်ပိုင်ခွင့်၊ အသုံးပြုခွင့်ဟု ဆိုသော်လည်း အမှန်အားဖြင့် ဗဟိုကော်မတီက နှစ်ကာလ ပိုင်းခြား၍ မြေကို အသုံးပြုရန် ခွင့်ပြုချက်ပေးခြင်းမျှသာ ဖြစ်ပါသည်။

အချို့သော ဒေသတို့တွင် ယင်းကဲ့သို့ ဗဟိုကော်မတီက ခွင့်ပြုချက် ပေးထားသည့် မြေများကို စက်မှု/စီးပွားဂရန်များ လျှောက်ထားလာခြင်းကို ကြားသိရပါသည်။ မြေလွတ်၊ မြေလပ်နှင့် မြေရိုင်းများ စီမံခန့်ခွဲရေး ဗဟိုကော်မတီက အစိုးရက ခွင့်ပြုသော ဥပဒေနှင့် ညီညွတ်သည့် အခြားလုပ်ငန်းများ လုပ်ပိုင်ခွင့်၊ အသုံးပြုခွင့်ပြုသော ခွင့်ပြုမိန့် (ပုံစံ-၁၅) ကို ဘဏ်များတွင် ပေါင်၍ ငွေချေးယူခြင်း မပြုနိုင်သောကြောင့်ဟု ဆိုကြပါသည်။ ထိုအကြောင်းပြချက်အရ လျှောက်ထားမှုကို မည်သို့ ဆောင်ရွက်ပေးပါမည်နည်း။

မြေလွတ်၊ မြေလပ်နှင့် မြေရိုင်းသည် ၂၀၁၂ ခုနှစ် လယ်ယာမြေ ဟူသည့် စကားရပ်တွင် အကျုံးမဝင်၊ သီးခြားဥပဒေတစ်ရပ် ပြဋ္ဌာန်း သတ်မှတ် စီမံခန့်ခွဲသည့် မြေများသာ ဖြစ်ပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ ၂၀၁၂ ခုနှစ် လယ်ယာမြေ ဥပဒေပုဒ် ၃၀ အရ လယ်ယာမြေကို အခြားနည်းဖြင့် အသုံးပြုရန် လျှောက်ထားချက်ကို လက်ခံ ဆောင်ရွက်ပေးမည် မဟုတ်ဟု ဆိုရပါမည်။ သို့ဖြစ်၍ ရှေ့က ၁၉၅၃ ခုနှစ် လယ်ယာမြေ နိုင်ငံပိုင်ပြုလုပ်ရေး အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၃၉ အရ စိုက်ပျိုးနိုင်သည့် မြေရိုင်းများ (လယ်ယာမြေ) ကို အခြားနည်း အသုံးပြုခွင့် ဟူသည့် ကိစ္စရပ်နှင့် လုံးဝ ကွာခြားသွားပြီ ဖြစ်ပါသည်။ ထိုနည်းအတူ လယ်ယာမြေဥပဒေပုဒ်မ ၃၀ အရ အခြားနည်း အသုံးပြုခြင်းအတွက်လည်း မြေမျိုးကြီးများအတွက် ညွှန်ကြားချက်များ မရှိသေးပါ။ မြေလွတ်မြေလပ်နှင့် မြေရိုင်းသည် သက်ဆိုင်ရာ ဥပဒေအရ သတ်မှတ်ထားသည့်အတိုင်းသာ ရှိနေပါတော့မည်။ ယင်းကို မည်ကဲ့သို့ စက်မှု/စီးပွား မြေငှားဂရန် ပေးမည်နည်း။

စက်မှုလုပ်ငန်း (စီးပွားရေး) အတွက် Industrial (Business) purpose မြေငှားဂရန် ချထားပေး၍ မရနိုင်ဘူးလားဟု မေးခဲ့သော် ယခင်ကကဲ့သို့ လ/န ၃၉ ပင် မလိုအပ်ဘဲ ပေးအပ်ချထားနိုင်သည့် ဥပဒေ မရှိပြီလောဟု မေးပါလျှင် ဥပဒေ၊ နည်းဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်းချက်များကမူ ရှိနေပါသည်ဟု ဖြေရပါမည်။ အောက်

မြန်မာပြည် မြေနှင့်အခွန်တော် အက်ဥပဒေ၊ နည်းဥပဒေများနှင့် အထက်မြန်မာပြည် မြေနှင့်အခွန်တော် စည်းမျဉ်း၊ နည်းဥပဒေများပါ Disposal of the State Waste Land (နိုင်ငံပိုင်မြေလွတ်မြေရိုင်းများ ပေးအပ်ချထားခြင်းဆိုင်ရာ ပြဋ္ဌာန်းချက်များ) အရ အခွန်တော်အရာရှိအဖြစ် သတ်မှတ်ထားခြင်းခံရသည့် အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးဦးစီးဌာန အရာထမ်းအဆင့်ဆင့်က အပ်နှင်းထားသည့် လုပ်ပိုင်ခွင့်အလိုက် ပေးအပ်ချထားခွင့် ရှိပါသည်။

သို့ရာတွင် ၁၈၇၆ ခုနှစ်က ပြဋ္ဌာန်းခဲ့သည့် မြေနှင့်အခွန်တော် အက်ဥပဒေ၊ ၁၈၈၉ ခုနှစ်က ပြဋ္ဌာန်းခဲ့သည့် အထက်မြန်မာပြည် မြေနှင့် အခွန်တော် စည်းမျဉ်းတို့ပါ အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးဦးစီးဌာန၏ တာဝန်နှင့် လုပ်ပိုင်ခွင့်များနှင့် ၂၀၁၂ ခုနှစ် မြေလွတ် မြေလပ်နှင့် မြေရိုင်းများ စီမံခန့်ခွဲရေး ဥပဒေပါ ဗဟိုကော်မတီ၏ တာဝန်နှင့် လုပ်ပိုင်ခွင့်များ အငြင်းပွားမှု ဖြစ်လာခဲ့သော် ၁၉၇၃ ခုနှစ် စကားရပ်များ အနက်အဓိပ္ပာယ် ဖွင့်ဆိုရေး ဥပဒေကို ကြည့်ရပေတော့မည်။

ယင်းဥပဒေ၏ ပုဒ်မ ၃ 'ဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်းချက်များ၏ အနက်အဓိပ္ပာယ် ဖွင့်ဆိုရေး လမ်းညွှန်များသည် အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်စေရမည်' ဟူ၍ ပုဒ်မခွဲ (ဆ) အဖြစ် အောက်ပါအတိုင်း ပြဋ္ဌာန်းထားပါသည်-

(ဆ) ရှေးဦးကျသော ဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်းချက်တစ်ရပ်နှင့် နောက်ကျသော ဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်းချက်တစ်ရပ်တို့ ကွဲလွဲ ဆန့်ကျင်နေပါက နောက်ကျသော ဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်းချက်က အတည်ဖြစ်စေရမည်။

ယင်းပြဋ္ဌာန်းချက်အရ ဆိုပါက ၁၈၇၆ ခုနှစ်က ပြဋ္ဌာန်းခဲ့သည့် မြေနှင့်အခွန်တော် အက်ဥပဒေ၊ ၁၈၈၉ ခုနှစ်က ပြဋ္ဌာန်းခဲ့သည့် အထက်မြန်မာပြည် မြေနှင့်အခွန်တော်စည်းမျဉ်းတို့ပါ State Waste Land (နိုင်ငံပိုင် မြေလွတ်မြေရိုင်းများ) ဟု ခေါ်ပြီး မျက်မှောက်ကာလတွင် မြေလွတ်၊ မြေလပ်နှင့် မြေရိုင်း (Vacant, Fallow and Virgin Land) ဟု ခေါ်နေကြသည့်အပေါ် မည်သည့် ဥပဒေက အပ်နှင်းခံရသူ၏ လုပ်ပိုင်ခွင့်က ဥပဒေအရ အတည် ဖြစ်သည်မှာ အငြင်းပွားဖွယ် မရှိပါ။

၂၀၁၂ ခုနှစ် မြေလွတ်၊ မြေလပ်နှင့် မြေရိုင်းများ စီမံခန့်ခွဲရေး ဥပဒေအရ လုပ်ပိုင်ခွင့်၊ အသုံးပြုခွင့် ပြုထားသော မြေကို ယင်းဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၉ အရ နိုင်ငံတော်၏ လိုအပ်ချက်အရ ပြန်လည်ရယူပိုင်ခွင့် ရှိပါသည်။ ယင်းသို့ ပြန်လည်

ရယူခြင်းအတွက် လုပ်ပိုင်ခွင့်၊ အသုံးပြုခွင့် ရရှိသူက အမှန်တကယ် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံထားသည့် ကုန်ကျစရိတ်ငွေများကို ပြည်ထောင်စုအစိုးရအဖွဲ့၏ သဘောတူညီချက်ဖြင့် ကာလတန်ဖိုး တွက်ချက်၍ သင့်လျော်သည့် လျော်ကြေး ရရှိစေရန် သက်ဆိုင်ရာ ဌာန၊ အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ညှိနှိုင်း ဆောင်ရွက်ပေးရမည်ဟုသာ ပုဒ်မ ၂၀ တွင် ပြဋ္ဌာန်းထားပါသည်။ ဆိုလိုသည်မှာ လုပ်ပိုင်ခွင့်၊ အသုံးပြုခွင့် ပြုထားသောမြေကို ပြန်လည် သိမ်းယူပါက ရရှိထားသူ အမှန်တကယ် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံထားသည့် ကုန်ကျစရိတ်များကိုသာ ပေးလျော်၍ လုပ်ပိုင်ခွင့်၊ အသုံးပြုခွင့် ပြုထားသော မြေမှာ နိုင်ငံပိုင်မြေအဖြစ်သာ တည်ရှိနေသဖြင့် မြေတန်ဖိုး ပေးလျော်ရန် မလိုအပ်ပါ။ ထို့ပြင် လုပ်ပိုင်ခွင့်၊ အသုံးပြုခွင့် ပြုထားသောမြေကို ယင်းဥပဒေအရ ရောင်းချခြင်း၊ ပေါင်နှံခြင်း၊ ပေးကမ်းခြင်း၊ အငှားချထားခြင်း၊ အခြားနည်းဖြင့် လွှဲပြောင်းခြင်းနှင့် ခွဲစိတ်ခြင်းတို့ကို ပြုလုပ်ပိုင်ခွင့်လည်း မရှိပါ။

ဤနေရာတွင် တည်ဆဲဥပဒေအရ မိမိဌာန၏ လုပ်ပိုင်ခွင့်ဟု တစ်ဖက်ပိတ်စဉ်းစား၍ စက်မှု/စီးပွား မြေငှားဂရန်ကို နှစ် ၃၀ သက်တမ်းဖြင့် ထုတ်ပေးရန်မှာ မည်ကဲ့သို့ ရှိလာမည်ကို စဉ်းစားရန် လိုအပ်လာပါသည်။ ၂၀၁၂ ခုနှစ် မြေလွတ်၊ မြေလပ်နှင့် မြေရိုင်းများ စီမံခန့်ခွဲရေး ဥပဒေအရ လုပ်ပိုင်ခွင့်၊ အသုံးပြုခွင့် ရရှိထားသည့်မြေ ဖြစ်ပါက နိုင်ငံတော်၏ တည်ဆဲ ဥပဒေအရ ခွင့်ပြုမိန့် ပေးထားသည့် မြေအပေါ် ယင်းမြေကိုပင် အခြားဥပဒေတစ်ရပ်အရ ထပ်မံ၍ ခွင့်ပြုချက်ပေးသည့်သဘောများ တွေ့လာရပေမည်။ ထို့ပြင် စက်မှု/စီးပွား မြေငှားဂရန် ထုတ်ပေးခြင်းသည် အငှားဂရန် ရရှိသူအား အငှား ချထားသည့် ကာလအတွင်း ဆိုင်ရေးဆိုင်ခွင့်များ (Rights) ပေးအပ်လိုက်ခြင်းပင် ဖြစ်ပါသည်။ အငှားဂရန် ရရှိသူအနေဖြင့် တည်ဆဲဥပဒေများအရ ရောင်းချခြင်း၊ ပေါင်နှံခြင်း၊ ပေးကမ်းခြင်း၊ အငှားချထားခြင်း၊ အခြားနည်းဖြင့် လွှဲပြောင်းခြင်း၊ ခွဲစိတ်ခြင်းတို့ကို ပြုပိုင်ခွင့်လည်း ရှိသွားပြီ ဖြစ်ပါသည်။

ထိုသို့ အခွင့်အရေးများ ပေးအပ်ထားသည့်မြေကို နိုင်ငံတော်၏ လိုအပ်ချက်အရ ပြန်လည်သိမ်းယူမည် ဆိုပါက ၂၀၁၂ ခုနှစ် မြေလွတ်၊ မြေလပ်နှင့် မြေရိုင်းများ စီမံခန့်ခွဲရေး ဥပဒေအရ ပြန်လည် ရယူရာတွင်ကဲ့သို့ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံထားသည့် အမှန်ကုန်ကျစရိတ်ကိုသာ ပေးလျော်ရမည် မဟုတ်တော့ဘဲ မြေသိမ်း အက်ဥပဒေများအရ မြေ၏ ကာလတန်ဖိုးကို ပေးလျော်ရတော့မည် ဖြစ်ပါသည်။ မြေဧက ရာထောင်ချီ၍ လုပ်ပိုင်ခွင့် ပေးထားသည့်မြေကို နိုင်ငံတော်အစိုးရက

